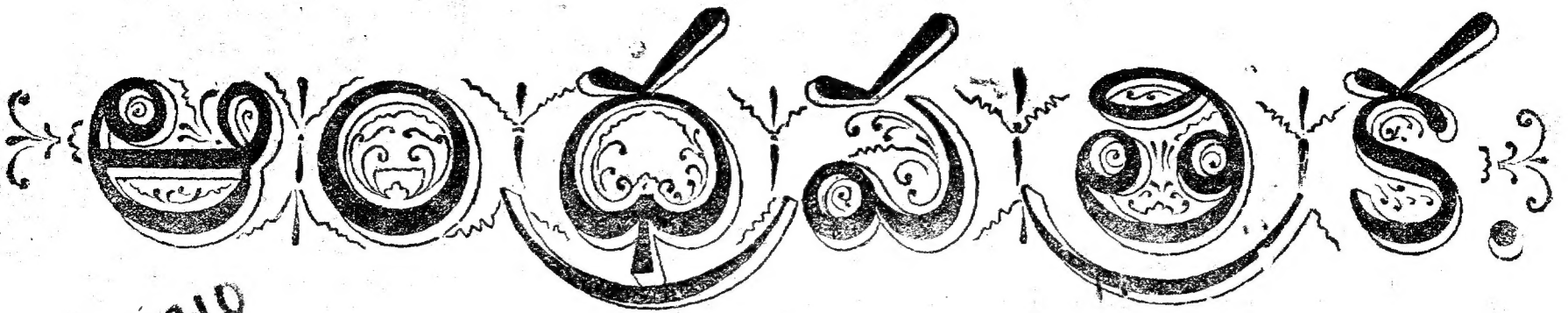

ఎడిటర్ క 1-30-1-8

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310710

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ జూన్ నెల 30-వ తేది శనివారము
ఉధి రోడ్లారి నామ సంవత్సరము, నిజ శ్రేష్ఠమాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

No. 78

సంచిక 2౮

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశ్రద్ధమాదినిగల మాయమృతముగాను, పోషకమందులవలన నీరసముగలుగను. చంచలమనస్సును చూచి కొనిన మోసముగలుగను అమృతాంజనపు ఆగ్రహార్యతవలన జీవమునందంతటను కలసిపోయి,

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7౮౦ యు కెట్టివీధి, మదరాసు.

రస్ట్ న్ - హార్ న్స్ బై

సెంటిఫ్రైగల్ పంపులు

388

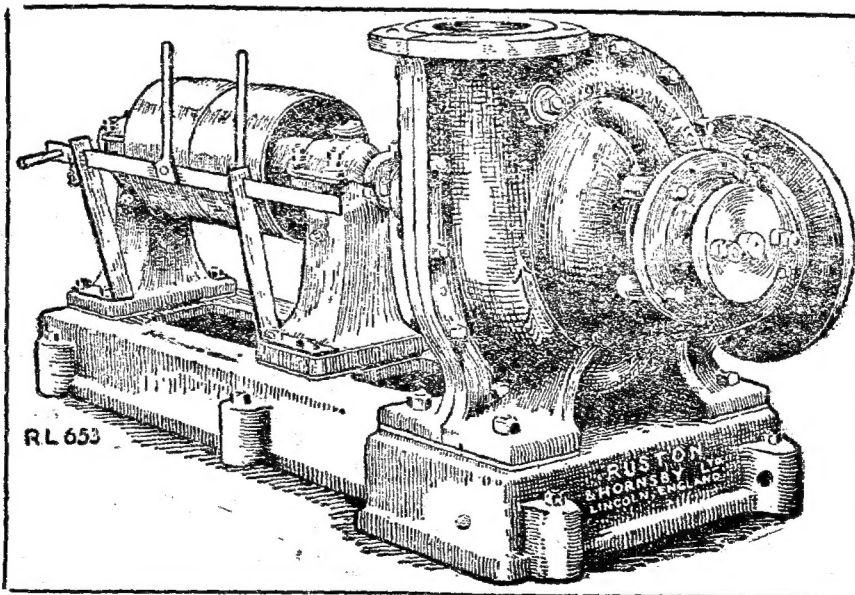
మాధరలతో ఎవ్వరును పోటీ చేయలేరు

1½" అం॥ నుండి

10" అంగుళము

వరకు

పరిమాణము గలదు

మద్రాసులోనున్న

స్టాకులోనుండి

తక్షణమే

యివ్వబడును

ఈ పంపులు 80 అడుగుల ఎత్తునకు తేలిస్తే నీరు, ముఱికి నీళ్లును ముఱికి కాలువలలోని నీళ్లును పైకితీయును.

మద్రాసు రాజధానికి పోస్ట్ ఏజెంట్లు:-

TELEGRAMS
MASSEY
MADRAS.

MASSEY & Co., Ltd.,

TELEPHONE
1085

ENGINEERS, POST BOX 554, MADRAS.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటిని వాడతగినది.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు యు 1-4-0
(1002) సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటిని మిగిలిన వ్యాధులను అడ్డుకట్టవేసే ముందుకు వాడతగినది. దీనిని
4 బుడ్డులు వండుదు. పి. శ్రీనివాసరావు, కార్మిక్ల డిపార్టుమెంటు రాయలూరు (మెంటల్ ప్రాచిను.
(1003) దీని కస్తూరిమాత్రలకు వాడుటతో చలిజ్వరము, దగ్గు మొదలగు వ్యాధులు బాగుగా కుదినవి.
తేజస్వీ 3 బుడ్డులు వండుదు. చాళంగ పై నీలా గౌదార హనుమాన్ హాస్య, కర్ణాపూర్ణు)

సారస్వతానవం (బుద్ధిప్రసాదిన)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు మంచి బలమునిచ్చు ఔషధము. 594
బాధకర కేసి కలిగించును, నుగిరజ్జుల కంఠస్వరములను మనోహరత నిచ్చును. కడుపు, రొమ్ము, కళ్ళు, మోకాళ్లు
మొదలగు వ్యాధులు, శిరస్సు పిటిల్లో గలను వ్యాధులను తగిలించును. మెదడు దుర్బలములను గలను మరపు, అలసత్వము, రో
తేజస్వీ, కంఠస్థి కటి, కేసానము, పిత్తువరములు చేడడం, కడుపుబాదులు నుగిరజ్జులు, కలబుద్ధి, అలసత్వము, కలబుద్ధి
దేహము, కాంతిహీనత, నులము, మూలలోగములు, ఇంకను అనేక వ్యాధులును గుణవర్ధనము. నిత్యార్థులకును, వ్యాధివాదులకు
6 ఔన్న సీసా 1-3 య 1-0-0 ఆ.

కు. 2 లు ఔషధములు కొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక కాలందరు ఇనాం.

ప్రాంత, సం 881, తంబుకెట్టిపి, మదరాసు. (ప్రాంతించి వీసీకంఠవంతు.

సాక్ష్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల మైనారు. (4)

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(బైషజ్య
రత్నావళి
920 పుట)

ఇది అయ్యుర్వేదములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఇందు కుడిచేతన రసము, బంగారము, కస్తూరి, కచ్చి కచ్చురము మొదలగు వివిధముల వైద్యములు చేయియున్నది.
ప్రతి గ్రంథములోని ఔషధము ప్రకారము నిర్ణయముగా మనో వయోద వేదముచేయియున్నది.
కోకి శివార్కాచార్యులలో నకవాదివిద్యకే. సుభాషా: కాంతివసు కామోద్ధేవస్వప్నహా
జాత్యి, అయ్యుర్వేదమున వృద్ధిచేయియును. శిరీరమున గాంతినిచ్చును. మోక్షుగ భాకుత్వస్థితికి కామోద్ధేవము
గలిగించును. అతిమాత్రము, మేయ, నుభిలోగములు, మొదలగు భాగుమయకరములకు వ్యాధులలో కామ్యుగ నుక
యోగకరము. ఉపయోగించుభాగము మందులో లభించును. 25 మాత్రలు య 1-0-0

అంధ్రఅయ్యుర్వేద శాస్త్రసీ లిమిటెడ్) వనూలైన మూలభవము 1,12,925.

వార్షిక ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 వార్షికము మూలభవము, ముద్రాను.

నిర్ణయముగ రయోదశేయవిన కాస్త్రీయకౌషధములకు వృద్ధియు, వ్యాధులకు ఉచితముగా వుండును.

మోషపుముందుల వలనను, ఇతరు కూడ ఇదేమో నైదుగా చేయించుండుట వలనను మోషభోగును.

ప్రాంతీలు:— (1) 185, మాంటురోడ్డు, మదరాసు, (2) మైరోడ్డు, తిరుపతి, 3166
(3) 402, టుంకళాపిథి, మదరాసు.

మొదట:— వాదా అండు కో, పోకోవెట్టు, సం 260, వైశాల్యారోడ్, డి.టి. మదరాసు.

పండిత డి.గోపాలాచార్యుగారి ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జి టౌన్ మదరాసు

ఆయుర్వేదమునందు గల గాత, పరిశ్రమైన అర్థ సంగ్రహదాయకసారముగా ఆయుర్వేదాశ్రమముచేయు మిక్కిలి సమృద్ధమైన గొప్ప ఔషధశాల.

మొట్టమొదట గ గ మ నిం వ ద గి న ది

చయ్యురము, నుగిరజ్జు, పక్షిచామ, అర్ధిశము మున్నగు అనేకవిధములైన

శిర్ష వ్యాధులందును, క్రూర వ్యాధులందును, శృంగీకరముగ వాగుగను పనిచేసి అత్యాశ్చర్యకరములకు ఫలమునొసంగు

ప్రత్యాధార, నవరక్తి, పిశిచ్చుల మొదలగు

మలయూర్వేద్య శిర్షకులనుగరించి నీ ఆయుర్వేదాశ్రమమున నులభిభవము వైద్యము శ్రద్ధగ చక్కగ చేయబడును. విశేషవిధములు తెలియగోరువారు నేరుగ నీయ

చేసి గాని ఉత్తరములవ్రాసిగాని తెలిసికొనవచ్చును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి కమ్యులకు ఆయుర్వేదాశ్రమము ఎన్. మాధవమెనోన్ ఏ. ఎం. ఏ. సి. గారు కోగులను పరిశీలించి వైద్యముచేసెదరు.

ఉదయము 7 మొదలు 11 గంటలవరకు సాయంతరము 3 మొదలు 5 గంటలవరకు కోగులను పరిశీలించి వైద్యముచేయబడును.

కొనవచ్చుగ ధీశ లేదు. మందు చార్జిచూత్రము యిచ్చుటయును.

హెడ్ ఆఫీసు:— ఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పన్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

మహాకాళిభవము

డబ్బీ 8 లగాలు, 6 డబ్బీలు య 2-8-0

గారికలి చెడిపోవడం, గాఢాదృష్టిలో వుంచుడి యు
న్నది. కొంచెము భవ్యము నీళ్లతో చిక్కగా: లిపి కెట్టుకల
కుదుర్చుకొని యెండవచ్చి యెడల రెండు నిమిషములలో
అది పుటపుట రాలిపోవును. చర్మమునకు నలుపుగాని కురియే
చెడుగాని కలదు.

రాయల్ పండ్లపాడి

డబ్బీకి 12 డబ్బీలు య 2-0-0

పండ్లకు మిక్కిలివలె తెల్ల గావేసి చిక్కను గట్టిభవ
ను. తీపు, రక్తము, దుర్వాసన-పోగొట్టును.

చుండుతైలము

2957

సీసా 8 లగాలు, పోస్టుఖర్చు 5 లగాలు

మహాసూ నూనెలవల్ల కలలో చుండు పోనివాటి వది
చాలా ప్రకృతమైనది. దీనిని అయినాదా దినములు ఉపర: ౫౦
జి.మొదట చుండు నిర్మాలుగా వశించును.

విక్టోరియాడిపో మైలాపూరు, మదరాసు.

యినాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు

వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దానుగారి

నుఖజీవిత రహస్యవృత్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము

నకు వ్రాయవలెను. (3895)

ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,

30-2 Harrison Road, Calcutta

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free. L. H. SELLER, D. Santa (Bengal).

SANTI OIL.
Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Santa (Bengal).

3897

మొదలైన నీ యాలోచనలుండగలదనియు సిద్ధాంతముచేయుచున్నాడు. ఈ సిద్ధాంతములను భావనాబలము మంత్రిగానియుగ్మయు హిస్తుట్టుయొక్కయు నంత్రికత్తికన్న ప్రబలతర మని విదితమగుచున్నది.

ఈ సిద్ధాంతమును మతవిమర్శకుల కన్యాయంబు జూచుచు రెకెండ్ కిచ్చెన్ గారు మనుజుడు "నేను ప్రతిభుడనుననున్నాను" అని యూరక మననము చేసినంతమాత్రమున మునుకుల్లము బడయుచుండెడియు త్రైపుల సావములనన్నిటిని తన పైని కైచి కొని కిలుగపై ప్రాణము వదిలి ప్రపంచ సావరణిహారముగావించి జూచిన క్రిస్తుప్రభువు తన్ను తప్పక గ్రహించగలడను భావముతో ఆత్మను క్రిస్తుప్రభువు పాదముల సన్నిధిని వకున్న యము జేయుటవలననే జీవన్ముక్తమగుననియు "సందేహ్యులైయున్న" పృతికాండతి యగు బ్రహ్మలో గారు కావించినపాదమును సమర్థించుచున్నాడు. వై ద్యులు మన కృత్తియే ప్రధానమనుచున్నారు సుత బోధ కు లు భగవంతుని కాత్మసమర్థతయు గాని యుటయే సాధనోత్తమమనుచున్నారు. వైద్యులలోనే మరొకందరు భావనాబలమున రోగములు కుడురుచుచున్నారు. రోగమునుకాని, దురభ్యాసమును కాని మనకృత్తిచే బలవంతముగ నిరోధించునని నంతికాలము చానినంది మనము కష్టించుకొనకాల మనుట అనుభవసిద్ధము. కాని మనమును మరొకరిను మనుచున్నయు గానియిది భావనచేయుచుండినచో క్రమక్రమముగా నీ మాతనభావము మనల నాన హించి పూర్వ నాన సనల బోదోలి, మూలముభూతధర్మము నొదెగుర్చుకొనగలడు. తానుబోతున కెంతబోధజేసినను స్వభవే. కాని యొకరికానికీ మరలకే రుదియో పాయసమురుచియో నోటికి తగులజేసినచో వాడుకముక్తమగుగ తాగుదు మన దాకించుచును. అట్లేవ్యభిచారాది దుర్వ్యసనముల విషయమున కూడ వ్యభిచారమున మన మున్నవనిమనుముల నంక ద్రిప్పివేచిన చాలును భావనాబలమున వానియంతట వాడే సరియగు మార్గమునకు దాగలడు.

ఈ సిద్ధాంతము భావతీయములకే నీయకాదు భారతీయములకూ విజ్ఞాన రహస్య మిదియే. యోగమును వచనమునకు మాత్రమోగాది ప్రత్యేకయోగసాధనములను నన్వయము తగిలించక, కేవలము భారతీయధర్మముగ నన్వయించినచో నీ రహస్యము గోచరింపకలదు. ఈ స్వతాంత్యమును గూర్చి భావనజేయు సాధకుడు నిజభావనాబలముననే, అనన్వయము మొదలగువాని సాయజేమియు నగ్గరలేకయే, ఫలసిద్ధి నందగలడు. ఈవస్థను గావించు మరొక జన్మమున నైనను నీసాధనయొక్క ఫలితము ననుభవించుచోడు. ఇట్టిసాధనకే సువచారు సుకల్పమును నామాంతర మొసగియున్నాడు. సంకల్పబల మున్నవారి కు కళ రణములతో పని లేదనిరి. "క్రియాసిద్ధిః సర్వే ధర్మ మనాతాం నోభవత్యై" అనువాక్యము సుప్రసిద్ధమేకదా! సంకల్పబలము చేడు మనము కన్నులార గాంచుటలేదా! గాఢీమహాత్ముడు భారతజాతి స్వరాజ్యము బడయకలెనుసంకల్పము బోయిందో జేవానురులైనను ప్రతిభుటింపబాలని యుద్ధోషింపలేదా! మహాత్ముని సంకల్పప్రభావములనగేకవా నిద్రాణమై నిద్రొక్కమై శోధచక్రియన్న భారతజాతి నేడు పునరుజ్జీవింప జేజోవంతమై విజయోన్ముఖమై కీర్తిపథమున పుడుతే గొడుతేక పురోగమనము నొనరింప గలుగుచున్నది.

బి అప్పారావు

సుగుణముని ఆద్యతమగునవల 2 వ కూర్పు రు 0.8-0.

పాండరికమాహాత్మ్యము

పాండరంగమాహాత్మ్యంకర్తము. ములభి } రు 0-8-0
తెలియదు వచనమున వ్రాయబడినది }

చిత్రరంజన దాసు జీవితము

మనోహరముగ రచియింపబడినది రు 0-8-0

నాచెట్టసాల అనుభవము

మహాత్మాగాంధీ ప్రణీతమునకు తెలుగు రు 0-12-0

స్వప్న వాసవదత్త

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారిచే రచి } రు 0-8-0
యింపబడినయొక చక్కనికాటకము }

శృంగార నైషధసారము

నైషధముననుసరించినదనమున వ్రాయబడినది } రు 0-12-0
మొదలుకొనరానికావ్యము నెల 0-10-0 }

యజ్ఞ. వి. వై గ్రంథములు 5 తెప్పించేయెడల రు 2-4-0

మాత్రము. పోతుచ్చాట్ల ప్రత్యేకము.

762 అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని.

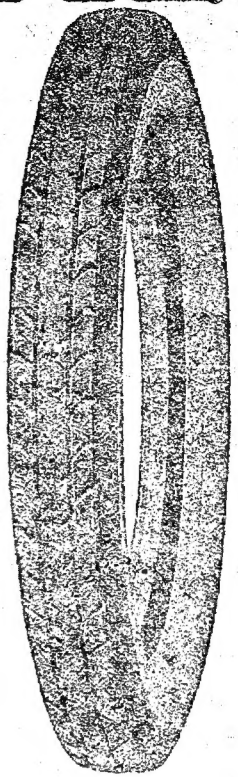
గుంటూరుజిల్లా, మద్రాసు ప్రెస్ పబ్లి.

FEDERAL TYRES

ఫెడెరల్ టైరులు

ఏజెంట్లు:—

రోమక్ డాన్ అండుకో.,
మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

669

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము

కాకినాడ.

645

ప్రకాశకులు వేంకటపార్వతీశ్వరకవులు

నవలలు—నవనవధరితములకు నవలలు—పుణ్యచరిత్రములు—పురాణములు—మచ్చమైన బొమ్మలతో—ముద్దులాటకు క్యాబింజోదెందులో 250 పుటలకు పట్టుకగానుండ—రెండు మాసములకొక్కటిగా వెలువడుచుండును.

మనశ్శి యజ్ఞలాలనములు, మనశ్శి సంకేతములు, మనశ్శి ప్రబోధములు, మనమాభ్యాసములతో యిమిడి యున్నవి. మనయాత్మాభివృద్ధియు, మనస ఘాతాభివృద్ధియు, మనజ్ఞానాభివృద్ధియు మనమాభ్యాసములతో యిమిడి యున్నవి. యాధాంతవి యున్నది. ప్రత్యేకవృత్తులకు జాతిమతములందైవ్యము లన్నింటి కన్నసోదరస్వముం బ్రసాదించు దివ్యకక్తియే మాతృభావావరణ్యత కావున మార్పిడకులై తరింగింపరావలయును మాతృభావావరణ్యముం గావించుటనీయున్నది. అట్టిమాతృభావావరణ్యము కక్తికొలది గావించి మాతృజేశసేవ చేయుటకే యాగ్రంథలయము వెలకొల్పబడినది దీని యభివృద్ధియంతయు మాతృభావాభిమానులగు మనోదరుల యాదరాభిమానములపై నిర్మితమైనది. అట్టిభాగ్యము లభించుటవలననే యాగ్రంథనిలయము తయారైంది సంకల్పరహితముండి భావానేవ చేతగలగుచున్నది.

నిబంధనలు.

1. ఇందు బందాదారులకే జరువారు ప్రికేతకుము క్రి.ద ముందుగా రు 0-8-0, లా కల్పింపబడును.
2. ఇందు రెండేసిమాసముల కొక్కటిగ వెలువడుచుండు క్యాబింజోదెందులకు ప్రతిగ్రంథమును రు 1-0-0 వెలకు బందాదారులకు బంపుచుండును
3. గ్రంథముల బంపుటకు పోస్టేజీ మొదలగు ఖర్చులన్నియును బందాదారులే భరింపవలయును.
4. బందాదారులకువారు వెలుకటి గ్రంథములన్నియును గొనవలయునను నియమములేదు. కాని వారుకొరివో వెలుకటి పుస్తకములు కూడ బందాదారులకు వెలకే బంపుచుండును. క్రొత్త వెలువడుచుండు గ్రంథములు మౌలికము బందాదారులు కప్పక పుచ్చుకొనుచుండలేక.
5. ఇందు ప్రకటింపబడు చనుబంధములు బందాదారులు కప్పక పుచ్చుకొనవలయునను నియమములేదు. కొరివవారికే వంపుచుండును.
6. సంకల్పముచందా-అనగా ముందు ప్రకటింపబడు లాటుపుస్తకములకు రు 7-2-0 లా ముందుగబంపువారికి అటుపుస్తకములవలకు ప్రతిపుస్తకమును రిబండ్డుబుక్కు పోపుగా వంపుచుండును. అట్లుపంపినవారికి ప్రతిపుస్తకమునకు చెల్లింపవలసిన వనిఅర్థము కవివాసు 0-12-0 లాను రిబండ్డుబుక్కు 0-12-0 లాను రు 1-8-0 లాను కూడినవచ్చును.

వేంకట పారతిశ్వర కవులచేరచింపబడిన నవలలు.

చరిత్రసంబంధముగనవలలు		అదృశ్యమగు డిటెక్టివ్ నవలలు	
1. కనుమనీశసంతము	1-8-0	8. మాయాని	1-8-0
2. ప్రమదానము	1-8-0	9. మనోరమ	1-8-0
3. సీతారామ	1-8-0	10. మాయానిని (ఈమాడును జుమిలియాకధలే)	0-12-0
4. రాజసింహ	1-8-0	11. మరకతమంజూష	1-5-0
5. కంఠవిశేష	1-5-0	12. ప్రతిజ్ఞాపాలము	1-8-0
6. క్యాబుల	1-8-0	13. నీలాంబు	1-8-0
7. వీరభూష	1-8-0	14. లక్ష్మీరామాయణ	0-12-0

రు 19-2-0 లాను విలువగల యాగ్రంథములన్నియును నొకేసారి తీకొన్నచో బందాదారులకు రు 12-0-0 కున్న ఇతరులకు రు 16-0-0 లకును పోస్టేజీ మొదల భరించవంతుము.

రాబోవునది అదృశ్యమగు డిటెక్టివ్ నవల
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

విదేశములందలి భారతీయులు

ప్రతిక్రియ ఉత్తమపాఠసము

కాశీభట్టయ్యగారు భారతీయసమాజమునకు ను
కృతి సత్కారముగా ఆశీర్వాదమును జూపినారు. ఇది కృతి
గారి కీర్తికి రేఖ వేసితిమి:—

సామ్రాజ్యవాదము, మే 21-1923.

సర్వదాగతి,

విదేశములందున్న భారతీయుల హక్కులను స్థాపించు
విషయము మీరు మాకును కొరతముంది. మనము అనుభవించు
చున్న కష్టముల కంటే ముఖ్యముగా భారతీయ మనస్సు
నకు యిది జాతిభావము. మన ప్రతిభకులకు రమ్యము
వచ్చినట్లు ప్రకటించుచున్నాము. కా శ్రీమతీ మమయ్యకు ఎన్ని
విధముల మరలను అనుభవించుచున్నాను మనము నిరూపించు
కొని అనుభవించుచున్నాము. క్రమశిక్షణమును మనము
అక్కరగలము క్షిప్రముగా పంపింపింపి. ఇట్టిపరిస్థితులలో మన ప్రతి
భకులను మనము అగౌరవభావములతో చూచుటయు పెట్టి
అశ్రమము లేదు.

ఇట్టి నిర్వ్యాధిభావమును మనము మన ప్రతిభకులను
ప్రతిభకులకుగానూ? ప్రకటించుచున్నాము. బలవంతముగా నైపుణ్యము
యొక్కవలయునట్లు నిర్దేశము చేయుట జాగరణము
లనియు అభిప్రాయించుచున్నాము. దేశము లనియు జరిగింపబడు
చున్నవి. 50 సంవత్సరములకును జపానుదేశమువారు కాగ
రికరీని మోటువారిని చూచి జరిగింపబడుచుంది. రష్యాను జపాను
వారు జయించిరి. అమెరికీయులకును ఆస్ట్రేలియన్లకును జపాను
వారే ఇప్పుడు గొప్పవాగ్వికలముగా గౌరవించబడు
చున్నారని ఎందులకు? వారలకు మంచి నైపుణ్యమున్నది. విదేశ
ముల దాడిని ప్రతిభుజింపగలరు. ఇంక భారతీయులను విదేశ
ముల అనుభవము చేయవచ్చును. భారతముగ బాధించక
మృదు అక్షేపించుటా లెక్కనలేదు.

కాని భారతీయులను మనము ఇప్పుటికైనను గ్రహించుటకు
చుట్టూ చూడవలెను మనకొరతలు వెరవేర గలవని ప్రకటించుట
అవసరమున్నది. ఈ సమయమునందు మన మనము కృత
కుశలముగా కాగ్ని మనము అభిగతిపాలయ్యెదము. విదేశ
పరిపాలనములను అధికముగాను సాంఘికముగాను అన్ని విధ
ముల నన్ను తెచ్చుకొని. ప్రతిభకులకు ఉత్తమముగా సాధనము.
స్వగౌరవమును స్థాపించి మనకష్టముల నంతమొందించుటకు
ఇదియే సాధనము. విదేశములందు భారతీయుల లేనిదమున అద
రింపబడుచున్నానో అక్షేపమున అక్షేపములను మనము అద
రించవలెను.

ఇదియే మాకులకు. రాయబారములకు లాభములేదు.
స్వచ్ఛందసేవలను పంపి కేసులకుండును ఈవిషయము విక
రములను ప్రజలకు తెలిపిన ఇంకను గొప్పలాభ మేర్పడును.
ఈసందర్భమునదిగూర్చి కనిపించుటకు ఒకసమితి నేర్పరముల
యొందిమని మా అభిప్రాయము భారతీయులందరి పాటునై
మూలముననుసరించి ప్రకటించ నుచుకట్టిన మా ఇబ్బందులన్నియు
తొలగింపబడు.

భారతీయసమాజపు పభ్యలు

జొంబయి శాసనసభ

జొంబయి శాసనసభ 29:—జొంబయి వాటికన్య సంఘము
వి. ఎ. గ్రంథంగాని జొంబయి శాసనసభ కెన్నుకొనెను.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్

ఫార్మసి లిమిటెడు

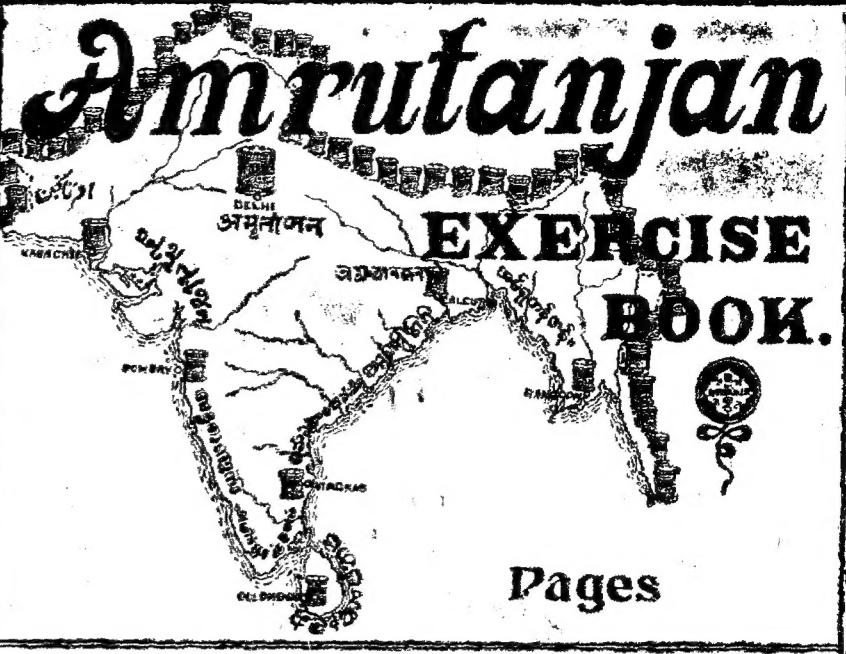
185, మాంట్యూరోడ్డు, మద్రాసు

నో టీ సు

మద్రాసు, బాల్టిమోర్ నుండి కాలిఫోర్నియా
సౌకర్యార్థమై గోవిందప్ప వాయువీధిని నెం రి కు భరణము
నుండి ఒకట్రాంచి కొనుగోలుమును స్థాపించియున్నాము.
ఆయుర్వేద భూమణ కుండిత ఎమ్. దొరస్వామి అయ్యంగారు,
ఏ. కె. ఏ. కి. ఆ. కె. కె. ఇచ్చట ప్రతిదినము ప్రాతః,
సాయంత్రములందు ఉండురు. ఆదివారములందు కప్పు కత్తిరు
రోజులందు ప్రతిదినము నందు సాయంత్రము 6 గం
ముండులకొని 7 గంటలవరకు డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీవతి వి. ఏ,
ఎమ్. వి. సి. ఎమ్. గారి సలహాను కూడ పొందవచ్చును.

Amrutanjan

EXERCISE BOOK.

Pages _____

Name _____

Subject _____

Class or Form _____

School or College _____

AMRUTANJAN DEPOT.

6, Thambu Chetty Street,
MADRAS.

రూ లు వేసి న ది, రూ లు లే న ది

11 పా ను ల గ్ల జ కా గీ త ము

40 పేజీలు 1 గ్రాండు 6-12-3, 64 పేజీలు 1 గ్రాండు 10-8-0, 80 పేజీలు 1 గ్రాండు 18-8-0.
1 క్వారుటర్ టైం 1 గ్రాండు 2-6-0, 1 1/2 క్వారుటర్ టైం 1 గ్రాండు 4-8-0, 2 క్వారుటర్ టైం 1 గ్రాండు 6-10-0.

ఆ యు ర్వే ద భా స్క ర

సి. టి. సుబ్రహ్మణ్య వండిత ఉచిత సిద్ధ ఆయుర్వేద కళాశాల,

నెం 218, టంకళాలవీధి, మదరాసు.

కొన్ని కారణములచే ప్రవేశ కరీకు 11-7-23 తేదిన ఆరుగును, 15-7-23 తేదినండి పాఠములు
ప్రారంభించబడును. కళాశాలలో చేరదలచిన విద్యార్థులు 7-7-23 తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపవలెను.

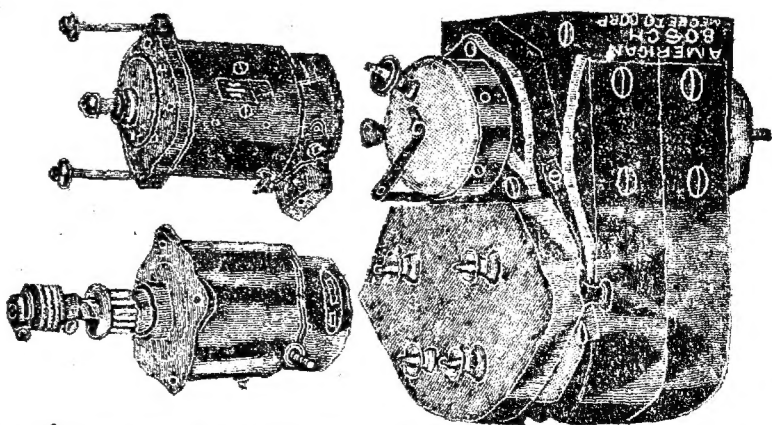
కా వ లె ను.

తెనుగు, అరవము వక్కగా తెలిసికట్టియు, కొంతసంస్కృత కష్టమునూడగల ఒక వండితుడు కాలతన యోగ్యత
వనునంది వేరవనము యిచ్చుటను. 6.7-28 తేదీలో గాదరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

వండిత సి. టి. ఆరుముఖం పిల్లె,

(రెస్సిపాం.)

క్రొత్తమాదిరి ప రి క ర ము లతో అమర్చ బ డిన ది

రిపేరుల, రివైండింగుల మాగ్నెటోలు, డ్రైసమాలు పురమాపీగా తెయూరు చేయబడినవి.
బయటి వూరి ఆర్డులు మిక్కిలి అక్కరతో పంపబడును.

శ్రీ రామ మోటారు వర్కుసు,
1/28 మూర్ గె నల్ల ముత్తవీధి బాల్టిమోర్, మద్రాసు.

తెలిఫోను నెంబరు 936.

తంటివిలాసము:—ఆటోరగము.

స్వరాజ్యపతాకసంరంభము

బహుజనగారి కేసునకు జాయింట్ వేయబడుట

సంయుక్త పరగణాలు 500 శాంతిసైనికుల సంపుట

జమ్మాలూలు బహుజనగారి కేసు

జూలై 10 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడుట

నాగపురము, 30 జూన్—జమ్మాలూలు బహుజనగారి కేసు జూలై 10 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

క్రొత్త అరెస్టులు—శిక్షలు

నాగపురము 28 జూన్—ఈదినమున రెండు జట్టులు సత్సాగ్రహిణి అరెస్టు చేయబడిరి. ఇందు ఆర్యుల శాంతి సైనికులు గలరు.

ఈదినమున రెండుజట్టుల శాంతిసైనికులు మేజిస్ట్రేటుచే విచారించబడిరి. నాగోరాముగారు అను ముద్దాయి మేజిస్ట్రేటు ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పిన భారతదేశమునం దే పాఠశాల నం దైనను సరే శాంతియు భతాకమును దీసికొనిపోవుట తన జన్మ హక్కుని తెలిపెను. ముద్దాయి లందరును ఆదేశాల 1 రెండుకి యు 2 క నెల సామాన్య శిక్షయు విధించబడిరి.

మూడవమా రరెస్టు చేయబడిన నిజాముద్దీను అను శాంతిసైనికుడు గృహదినమున సరేలిపెట్టబడినది. మరియొకరు జట్టులపుర శాంతి సైనికులగుడ వదిలిపెట్టబడిరి.

గుడరాజు శాంతిసైనికులు

అహమదాబాదు జూన్ 29:—బోలెనుండి నాగపురమునకు జరుచున్న శాంతిసైనికులు గృహదినమునకు తేరిరి. వీరిని ఊరే గింపుతో దీసికొనిపోయి సాయంత్రమున గదీతీరమున బహిరంగ స్వాగతము జరిగిరి. ఆ సమయమున జాల్మి బోలెపు గారు దక్షిణ సింధును ప్రస్తుతమా ద్వైతాపరణమునందు నాగపుర సత్సాగ్రహమును బయలుదేరుట భగవంతుని వరప్రసాదమని నుడిచిరి. శాంతి సైనికుల కార్యదర్శి గోరినవిధమున విడుదలయి శాంతి సైనికులుగల జట్టులను పంపుటతో గుజరాతు ఊరకు దరాననియు వదిలించిరి. పంపకలెసనియు బల్లభభాయి పటేలుగారు నడిచిరి. (ఆ. (పె.))

సంయుక్త పరగణాల నుండి శాంతిసైనికులు

అహమదాదు జూన్ 28:—నాగపురశాంతిపతాక సంరంభమునకు జనుటకుగాను సంయుక్తరాష్ట్రములందు 500 శాంతి సైనికులు సిద్ధముగ నుండిరిని జిల్లాశాంతి సమన్వయకార్యాలయము నుండి తెలియుచున్నది.

ఈ రాష్ట్రమునండి జన మొదటి జట్టు శాంతిసైనికులు గాంధీవర్ధించినదన ఆరెస్టుచేయబడిరి. 1. కి. బి. వత్సావగారిగారి రజిత్ విధించబడిరి. రెండవకూరి పంపబడినజట్టువారు 7 నెలల శిక్ష విధించబడిరి. మూడవజట్టు ఈదినమున ప్రయాణమై చరిన.

జవహర్లాలుగారి ప్రకటనము

నాగపురమున నాయకుల ఆరెస్టులనకు చాలయది శాంతి సైనికులు వచ్చుచున్నారనియు అందుచే పరిస్థితులు సంపూర్ణ ఆకాపురములకు నున్నవినియు జవహర్లాలుగారు ప్రకటించిరి. నాగపురమునకు జనువారు మార్గ భద్రతను ఆర్పాటము లొనర్చి అరెస్టు చేయబడుటకు యత్నింపవలదనియు ఆరెస్టు చేయబడినవారికి తప్పించుకొన యత్నింపవలదనియు ఆ ప్రకటనయందు గోరిరి.

తమిళనాడు శాంతిసైనికులు

రాజగోపాలాచారి గారి సందేశము

తమిళనాడు రాష్ట్రము సంఘాభ్యుదయ దళి సి. రాజగోపాలాచారిగారు, నాగపురమున సరెస్టుచేయబడిన తమిళనాడు శాంతిసైనికుల కీడినసందేశ మంపెను.

మిరందరును ఆగోరవత్తులను చేకదియ్యుటకు పరిశ్రమించి అరెస్టు చేయబడిరిని తెలియుచున్నది.

మేజిస్ట్రేటు పెదలను మిమ్ముల సరెస్టు చేసిన ఇతర అధికారులయెడలను గౌరవప్రసరవలన మీకున్న విభజనమును బాధ్యతాపరిణామమున గనబరచెదరని యాశించెదను. మిరాస్ట్రేటు నుండి అంతిమర మెందుకొరకు ప్రయాణ మొనర్చితో ముప్ప ముగను, నిరాదంబరముగను దెలుపుడు మీరు గౌరవవత్తులకు ఊచిత ప్రాచీకరణల నొనగలరు. వారు విధించుకొను కంత్వముతో శిరసావహించుదురు. ఈ సెక్షన్ ప్రకారముమీకులకర్తవ్యము విడి భయమును విధించ నధికారముగలదు. మీలో ప్రతివారును

నూలు కడుటకుగాని మరి యేకాంశము నొనర్చుటకుగాని ఆనజ్ఞపుముగొని అట్టియ్యటకు యత్నింపవలెను. ప్రతిదినము కొంతకాలము నిశ్చితముగ నిండుట మనయోగింపవలెను. కాదు అప్పుడేని కారాగారవాసములన మాయందు గలుగుచును ఫలితముల తొలగించుకొనుట కిదియే సాధనము. జెయిలునం దధికారులు మీయెడల నెటుల ప్రవర్తించినను, ప్రేమ, నిర్భయభావము సత్యములే అసహాయాధ్యుభావము లని జెయిలు అధికారులకును మీతోడి భయదీలకును గనబరకువలెను. అసహాయాధ్యుభావముయొక్క స్వచ్ఛక్తి నిర్భయభావము టయే జెయిలునందు మిత్రత్వము. మనశాయకుని బోధనల ననుసరించి వర్తించుచు. ఇచ్చటనుండి వెళ్లినప్పటికంటె నెక్కువ ధైర్యవంతులై తమిళభూమికి దిరిగివచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను.

పి. పి. గిన్నాలాగారు

కలకత్తా, జూన్ 29:—పి. పి. గిన్నాలాగారు రంగూనునుండి, అంగోరా స్త్రీయరులో యాచార్యులవచ్చును దిగిరి. ఆయన పంజాబుమెయిలులో నిమాయణగాత్రి బయలుదేరి నెల్లి, టూరిపుబోరు పర్యటించు జేయును.

పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషన్

కలకత్తా, జూన్ 29:—పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనులో సభ్యులైన భూపేంద్రపాథాకానుగానను, యితరసభ్యులను ఇంగ్లాండునుండి వర కలకత్తా తీర్చుగా బయలుదేరినెల్లరని యాచారు యుదిలకు యేర్పాటుకారము 4 వ తేదీని కలకత్తాలో బయలుదేరినయి దెలియుచున్నది. (ఆ. (పె.))

బొంబాయి గవర్నరు

కలకత్తా, జూన్ 29:—బొంబాయి గవర్నరుగారు సిబ్బందితో సహా బొంబాయినుండి యా ఉదయము కర్కలకు జేరిరి.

మరణవార్త

రంగూన్, జూన్ 29:—సయాం విశేషశక్యవహరముల పులియకు దేశవాగ్ని ప్రభువు 65 వ సంవత్సరమున మృతి పొందెను.

ప్రీతికృత్తి చట్టములు

సిమ్లా, జూన్—ఈక్రింది విషయము ఇండియా గెజెటులో ప్రచురింపబడినది:—సెంట్రల్ ఇండియాలోని గవర్నరు జేసటు ఏజెంట్లతోను, గ్యాబియరు రెసిడెన్సీలోని ఇతర అధికారులక ఆవిజెంట్లతో (ఇండియన్ లో ప్రీతికృత్తి నభ్యసించుటకును) క్రొత్తచట్టములు ప్రచురింపబడినవి.

డచ్చిస్ట్రీసురు 'స్టేటర్ డిక్'

కలకత్తా, జూన్ 29:—బంగాళాభాషలో గత వారము ప్రదర్శనచరి తెలిసిన డచ్చి స్త్రీయరు 'స్టేటర్ డిక్' ను లాగుకొనిరాగా నేడు కలకత్తా చేరెను. అందు సామాజిందనుగాని, ప్రయాణికు లెవరును లేరు.

కే. శే. జే. యస్. మూడవ గారు

కే. శే. జే. యస్. మూడవ గారి అంత్యక్రియలను భాగ్య న్నము జరుపబడెను. మిత్రులు, బంధువులందరూ కచ్చిరి. కలకత్తాలో ప్రముఖత హిందూపాఠశాల పోయినందులకు విచారము నుదెల్పుచు ఆయన కుమారుడు గవర్నరు ప్రెజిటు నెక్రెటరీ ఒక శ్రావణంపెను.

డెఫర్దు రిజేట్టు బిల్లు

కలకత్తా, జూన్ 29:—భారతకాపసభలో ప్రవేశ పెట్టబడిన టి. వి. శేషగిరిఅయ్యగారి డెఫర్దురేట్టుబిల్లును గూర్చి మార్గదర్శకముల తరువాతిప్రామాణమును వెల్లుచు ఆబిల్లుయొద్దేము సంగీరించి భారతవాణిజ్యాభివృద్ధికి డెఫర్దురేట్టుడర్తి ఆటంకముగనున్నదనియు, ఈ బిల్లుదేశాధికారిత్వధి కవనర మనియు తెలిసిరి.

ఏజెన్సీడివిజను

ఉదకమండలం, జూన్ 29:—అక్టోబరు 1 నుండియు ఏజెన్సీ డివిజనును రద్దుజేయు నుద్దేశముతో మద్రాసు ప్రభుత్వము ప్రకారము జేయుచున్నటులు నిజమైనవార్త తెలియుచున్నది.

భారతదేశములు

ను గూర్చి కామస్వరూపలో చర్చించినపుడు వింటర్లేట్ (భభువు ఇల్లు తెలియజేసెను:— ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఇ ను వ జా రు, మున్నగు వాటిని వే యుటకు 14000000 రూపాయల ఋణమును జేసాటకు అధికారము గలదు. సాధారణ వసులనిమిత్తము 8000000 రూపాయలవరకు ఋణముజేయవలె కలదు. కాని ఇది అదపాదదపా అనుభుక్తులకే చాలదు. ఇతరవారుల నిమిత్తమునకును ఇతరముల నిమిత్తమునకును అప్పుజేసు సధికారమునీయవలెనను తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈఅప్పుజేయు అధికారమును ఆర్థికశక్తియులో వచ్చు తోటును పూరించుటకు వినియోగించరాదని పిలువ్రభువు తెలియజేసి తర్వాత ఇచ్చివేయవలసిన ఋణములను తీర్చుటకు వయోగించవలె నని.

భారతదేశమునకు ఇప్పుడు కొంతవరకు స్వరీసాలము లభించెను గాన ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఋణముజేయవలసిన సధికారము నిచ్చుటకు ఒకబిల్లును ప్రవేశపెట్టుట అవసరమని కెన్సర్లర్లగారు సూచించరెండవసారియనివయమున ఆలోచించునపుడు ఈబిల్లును రద్దుజేయవలయుమై ఆలోచింపవచ్చునని.

ఇనకువారికి పనికేరచ్చు పనిముట్లు (గేటు బిల్లులలో) నే కొనిదమని యధయము నీయవలెనని తెలియగారు గోరిరి. చతురంగ దొరకుమార్కెటులోనే పన్నులను కొనరలెల్లనలెజిస్ట్రేటివు ఆనందీవారు తీర్మానించుటచే దాని ననుసరించి (గేటు బిల్లులలో) నూటికి 95 చొప్పున కొంటిమి

ఇండియా గవర్నరు మొంతు ప్రాస్పెక్టును వివరములను తెలుపుట లేదని జెప్ప దాని సభ్యుని జేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి తెలియజేసెదము. 29 తేదీని కామస్వరూపమును గూర్చి బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. మొదటి సారి ఆ గీరించబడినది.

తిరుణిక్కేటి అన్నదాన సమాజము:—కడతిన 15 దినములలో అప్పాసామిశెట్టి, సంతిమొదలి, పొన్నసామిశెట్టి, ఎ. గోవిందరాజు మొదలి, కన్నయరావు, నులబస్వామిమొదలి, కొత్త కృష్ణస్వామిశెట్టి, కన్నయరావు, పార్థసాధి ఆచారి, టి. యస్. రంగపాథజోషి, రావుసాహెబు భామయనింగు, రామయ్యపిళ్లెగార్లు ఒక్కొక్కరు 25 మంది బీరలకు, ఎ. టి. రంగపాథంశెట్టి, పి. రంగస్వామిశెట్టిగార్లు వేరీ 50 మంది బీరలకు, వంకాయల మప్పయ్యశెట్టి, కోకా రాఘవయ్యనాయుడుగారు 100 మంది బీరలకు, యం. బి. పార్థసాధి అయ్యగారు 65 మంది బీరలకు అన్నదానము గావించి రని సమాజము కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

నోటిసు

834

జగన్నాథక పూరులోనున్న మల్లాది సత్యలింగం నాయకగారి భగ్యములకు భర్తృకర్తలగు గొప్ప శేఖ సాంకేతిక విద్యను (టెక్నికల్ విద్య) నేర్చుకొనుటకై ఒకవర్షము విద్యార్థిని నొసరవల్సియు విరోపా, అమెరికా జపాను లేక యితరయే ఆర్యజాతమునకైనను విద్యార్థి చేరవలయు చొచ్చి, పంపెరరు.

సదరు విద్యార్థి న్యాయశాస్త్రము లేక సాధారణమైన వైద్యము తప్ప మిగత ఏవిషయమునకు సంబంధించిన వానినైనను తీసికొనవచ్చును.

రసాయన శాస్త్రము, ప్రకృతి శాస్త్రము మొదలగు వాటికి చదువునట్టివారు/ పట్టపరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులై యుండవలెను. అట్టి విద్యార్థులు ఆర్యదేశములందు నుండు సంతకాలము ఎట్టి సందర్భములలోనైనను రాజకీయ విషయములందు జోక్యము కలగజేసికొనకుండదు. అట్లు జేయక వారు జోక్యము కలగజేసికొని విషయములో (బ్రమ్మనుండి వారికప్పు: ద్వార్ధి) చేరవలెను ఆపివేయవలెను. హిందూదేశమునకు తిరిగివచ్చిన పిల్లలు, ఒకవిద్యార్థిని ఆధికారమే నుండి చదివించు కలిగినస్థితిలో నున్నప్పుడు తాము అట్లు తప్పుక చేయుదుమని స్పష్టముల ఎరుటను, తోడివిద్యార్థుల ఎరుటను పూచీ నిత్యువలెను.

దరఖాస్తులన్నియు కాకినాడ, జగన్నాథకపూరులో నున్న ఎమ్. ఎస్. ఎస్. చార్జిస్ట్రేట్ భృగ్యకర్తలకు 1928 సం॥రం జూలై నెల 31 వ తారీఖులోగా పంపించవలెను.

దరఖాస్తుదారులు వారిస్థితి కాలము, వయస్సు, కడతేసిన పరీక్ష వారుచదువవలసిన విషయము ఎక్కడ చదువవలసినది మొదలగునవి విశదముగా తెలుపవలెను.

వారు చదివిన కళాశాలాధికారులచే, చుట్టియు యితర పెద్దవసులయ్యచే యివ్వబడిన యోగ్యతాపత్రాలను, కూడ జత చేర్చి పంపవలెను. విద్యార్థి చేరవలెను విషయమై యితర వివరములు తెలియగోరువారు కాకినాడలో నున్న ఎమ్. ఎస్. ఎస్. చార్జిస్ట్రేట్, మేనేజరుగారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

V. Satyanarayana Murthy
Manager for Trustees 23-6-23

తిక్కన విద్యానిలయము:

గుంటూరు

1. వర్తమాన కాలమున ప్రజలకు పుస్తక భాండాగారములు, దేశభక్తులయొక్క భావభివ్యక్తిని హాస్యాధారములు, రాజకీయసంబంధములైన యాద్యములలో ఆంధ్రదేశోద్ధారణకై గ్రంథాలయోద్యమము సాయపడుచున్నట్లు నురియేయదగిన సాయపడుటలేదనిన అతిశయోక్తి కాకరయి "దేశభావలందు వెలుగులేను" యని మెచ్చుకొనబడు పండితయోగ్యము వహించియుండిన ప్రస్తుతము యాంధ్రభాషకు గల దుస్థితిదలపోసి, తత్సంబంధాధారము గ్రంథాలయములకుడ ప్రధానమార్గమని యెంచి ఈవిద్యానిలయమును సాధారణమున సంకల్పించి ముఖ్యమున (1911) నొక శుభమువూర్తయిన వెలకొల్పితిమి. బంధువేదం బంధుబంధు మహాభారతమునందు విరాటపర్వముగాదిగా బడియేను పదములు శాంధ్యోపనిషత్, కవిరాసామాజ్యపీఠము నుద్ఘాతించి, కవి బ్రహ్మశాబడు తిక్కన సోమయాజి యాంధ్రభాషవంశమున కంతకును, చిరస్మరణీయుడగుటంజీయు, ఈపురం బమ్మవోనుభవ బిన్నసాంబులకు సత్కలనానుల కాతడు పూజ్యుడగుటం బట్టియు, ఆదికవుల స్మరణం బాశీర్వాదములు గావున పూజ్యులైన తిక్కనసోమయాజిగారి కాశ్రయ స్మరణచిన్నముగ "శ్రీతిక్కన విద్యానిలయ" మని నామకరణం బొనర్చితిమి.

2. ఈ భాండాగారమున సంస్కృత గ్రంథములు 58 అంధ గ్రంథములు 1015 అంగ్లీషు గ్రంథములు ముమారు 920 హిందీ మొదలగు గ్రంథములును గలవు. అంతయుగాక ప్రస్తుతము తెలుగుపత్రికలలో శాంధ్య దినపత్రిక, గుంటూరుపత్రిక, దర్బారు, కృష్ణాపత్రిక, గ్రంథాలయసర్వసహ, సాహిత్యపరిషత్పత్రిక అయినవైద్యకాశిక, జగదభారతి మొదలగు పత్రికలును; అంగ్లీషుమున స్వరాజ్య, యంగ్ యిండియా, సెంట్రల్ హిందూకాలిజీ మాసపత్రికలును ఈ మందిరమునం దుంచబడుచున్నవి. నిలయమునందలి యభిమానముచే దమపత్రికలను నుచితముగా నొసగుచున్న గుంటూరు దర్బారుపత్రిక సంపాదకుల కనేకవందనములు. 1922 సంవత్సరాంతమునందు నిలయసభ్యుల సంఖ్య 82-1928 సంవత్సరము మే నెలాఖరునకు 97 మంది చందాదారులు గలరు. ఇంకను చాలమంది చేరుచున్నారు. ఈ సంవత్సరమున గ్రంథములు చాల బహుమాన పూర్వముగా నిలయమునకు చేర్చబడినవి. గ్రంథములనుచితముగా నొసంగిన మహాశయములకు వందనములు. ఎల్లరకు నన్ని వేళలందు ననుకూలముగ నుండనట్లు శత్రుమందిరము కలంతయు వెదచి యుంచబడుచున్నది. గ్రంథములను సభ్యులు ఇంటికీ దీనికిని పోవుటకు వీలు గలదు. తదితరులు నిలయమునందు వాని నుపయోగించుకొనుట కేర్పాటు చేయబడినది. గ్రంథాలయమునందు ప్రతిదినమును సగటున 45 గురు చదువుకొనుచుందురు.

3. 1910 సం॥ నెవ్రెంబరు నెలలో ఆగ్రహారమునందు స్థాపించబడిన సరస్వతీగ్రంథనిలయము 4-6-1911 తేదీనను 15 సంవత్సరమునందు అరెండో పేటలో నెలకొల్పబడిన విద్యాభిసాహితీసంఘము 24-5-1917 తేదీనను శ్రీరత్నపేటలోని శివాస్వామీ సాహితీసంఘము 28-12-1916 తేదీనను మాసంఘమునందు కలుపబడినవి.

4. నిలయము నెలకొల్పిన నాటినుండియు జరగజూచుచు మార్గముల నన్వేషించుచునే యుంటిమి. ప్రైవేటుబడిన సంఘముల దుస్థితి బరికించినంతనే యాయుద్దేశ్యము ద్విగతీకృతమయ్యెను. స్వభవనిర్మాణము ప్రాముఖ్యమని యెంచి ప్రభుత్వమువారిని కోరగా ఈనిలయము నాదరించుచు క్రొత్తపేట పాఠశాలకుమారు మధ్య నుండియున్న భాశీధరమునండి 1500 గజములస్థల ముచితముగా నొసంగియున్నాడు. ఇందులకు ప్రభుత్వము వారి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములు. ఈ స్థలమును కడు శోధితో పనిచేసి సంపాదించుట యందేమి, నిలయమునకు నుమారు 8 ఎనిమిది సంవత్సరములనుండియు యిదివరకు అధ్యక్షులుగా నుండి యభివృద్ధిపరచుటయందేమి, ఎత్తున కృషి చేసిన మ॥ రా॥ శ్రీ శాస్త్రురి లక్ష్మయ్యపంతులుగారికి అనేక వందనములు. ఈ స్థలములో నొకభవనమును నిర్మాణము చేయుటకుడ తీర్మానించడమైనది. ఈభవనముముఖ్యముగా పరిశోధనగ్రంథములమూర్తిమే సమకూర్చుచుండుటకు ఏర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. ఈ భవననిర్మాణముతో, పురభాగములన్నిటి నుండియు, దూరమనివెంక, కవులములకొల్పి, మానిలయమును యాదరించి చేరినసభ్యులకల్లరకు కవులములు గలైక్కినవని తెల్పుట కంతయు; సంతసించుచున్నారము. ఈభవనమునకును తిక్కన

శ్రుతిమస్తంభ శ్రుతిస్థాపనకును వాగ్దాములు కొన్ని యిదివరకే చేసియుండిరి.

5. ఈపేటలోకూడ నొకభవనమును నిర్మాణముచేయుట ముఖ్యమనియెంచి నిలయసభ్యులలో శోకరగు మ॥ రా॥ శ్రీ దేవిరాజు సాంబశివ కృపసాదరావు వంతులుగారిని సందర్శించి వారుకూడ మిక్కిలి యుత్సాహముతో తమభాశీధరములలోని 160 గజములు నుచితపూర్వముగా నొసంగియుండిరి. వారికి వందనసమస్థలముల వర్ణించుట కన్న సభ్యముగా మాకృతజ్ఞులను వెల్లెబ్బడుటయు గదా! ఈ స్థలములో దుర్బితివామనం॥ వైకాఖ బంబువారమున స్థంభశ్రుతి స్థాపనకై గృహనిర్మాణముచేసి దుండలివామ సం॥ పాల్కునకు ౧౦ అదివారములోను గృహప్రవేశ మహోత్సవము సాంవత్సరవార్షికోత్సవమున జరుగబడెను. విరాళముల నొసంగినవారి నామములు నిదివరలో నాంధ్రపత్రికయందు ప్రకటించియుంటిమి. నాటిక సమాజములు (ముఖ్యముగా మాగుంటూరు హిందూనాటిక సమాజము) భవన నిర్మాణమున కు చాల సహాయముచేసినవి. ఈ పురవాసులను, తదభిమానులను, నెట్లుతోడ్పడినదియు, వెలుపుట కేధర నమే నివర్తము. శ్రీ తిక్కన సోమయాజి, కాశ్యోస్మరణ చిన్నముగ నిర్మించబడుచున్న యీ భవననిర్మాణమును నెరవేర్చుటయందు జేయుటయొగిన భావభిమాను లెల్లరకు వందనసమస్థలములు.

ఈ నిలయపు ముందటిభాగమున అనగా నిలయ ఆరణ్యలో సభ్యుల యుజయోగార్థము స్వంతభవనము వేర్చించి నొక నీటికాళియొని కట్టించి యుచితముగా నిలయమునకు నొసంగిన శ్రీయుత కుర్లూరి నరసింహారావు వంతులుగారి కనేక వందనములు.

6. నిలయ సమాఖ్య లెక్కలు 1911-17 సం॥లకు మ॥ రా॥ శ్రీ చల్లా వెంకటకుమార్పూర్వగారిచేతను, 1918-22 సం॥లకు మ॥ రా॥ శ్రీ ఇ. ఆర్. సీతారామకృష్ణగారిచేతను తనిఖీ చేయించబడినవి. భవననిర్మాణమునకు సంబంధించిన జమాఖర్చు లెక్కలు టౌన్ హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులైన మ॥ రా॥ శ్రీ బుద్ధిరాజు రామచంద్రారావు వంతులుగారిచే తనిఖీ చేయించబడినవి. శ్రమ యావక కష్టకర్షితో పనిని నెరవేర్చినందులకు వారి కనేకవందనములు.

7. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక సభవారు 1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 28 తేదీన కర్నూలులో చేసిన ౧ వ తీర్మానమును అమలులో పెట్టుటకు, కృతధర్మక, యీ సంవత్సరమునండి అరులులో పెట్టబట్టు తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నారము. మానిలయము తరపున "గుంటూరు చరిత్ర" అను నొక పుస్తకమును ప్రకటించియుంటిమి. కొద్దిరోజులలో "శ్రీ తిక్కన సోమయాజిచరిత్ర" వెలువడునని తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నారము.

8. సంఘసేవితమునం దొక పుష్కరము గడచినది. ఈ ఈ పంజెండు వత్సరముల కాలమునందును, గ్రంథాలయమున, పతనమందిరము పోషించుట మార్తమే యీ సంఘము నిర్వహించుటగిన ముఖ్యవిషయములు. అయిన నీ రెండు ననుకొనం తటి యిల్లులును మాత్రముగావు. సంఘసభ్యులొసగు చందా యను, ప్రతి సంవత్సరము నకరాశ్రమలందు జార లొసగుచుండిన విరాళములను నిలయపాఠశాలమున మూలాధారములు. గ్రంథాలయనిర్వహణమునకున నాంధ్రభాషయు, తదభిమానమున, పతనమందిరఫలితముగ రాజకీయస్వరూప లోకభాషమున చక్కగ న్యాపించినవి.

9. కాశ్యోత్రపాదన యాగకు కింకను నిలయపాఠశాలమునకు మూలభవన మత్సరము. కావున దేశభిమాను లెల్లరు, ముఖ్యముగా గుంటూరుమండల మహాశయలెల్లరు మేముచేయు ప్రాశస్త్యములందు ప్రోత్సహించ వేడుచున్నాడే.

శ్రీ తిక్కన విద్యానిలయ } పాత్రికా శేషగిరిరావు
కార్యస్థానము. }
గుంటూరు } కార్యదర్శి

వల్లూరు దురంతములు

28 తేదీ సాయంత్రము శ్రీయుత సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు వల్లూరునుండివచ్చిరి. దేవములో కొంచెము అసస్పృహ నున్నారు. ఆచటి పరిస్థితులు వారి విచారించగా పోలీసువారు విచారణజరుగనీకుండ గ్రామములను భయపెట్టినట్లుగ తెలియవచ్చుచున్నది. బండ్లవారిని బండ్లుకట్టినయొక కమిటీవారి కనేక యిబ్బందులను కలుగజేసియు, పూటకులియొడ్డలో భోజనము సమరము పెట్టినాకుండ తగు యేర్పాటులను చేసెను. పలు కవులములతోబాడి, నుమారు 100 మెట్లు తిరిగి విచారణ పూర్తి చేయబడినట్లుగ తెలియవచ్చుచున్నది. అతిశీఘ్రములో కమిటీవారి నివేదికమును ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము వారికి వంతుచునది.

నారాయణవరము } కొత్త రామయ్యశ్రేష్ఠి
29-6-28 }

లాలా లజపతిరాయి

వారి అనారోగ్యస్థితి

లాలా లజపతిరాయిగారి అనారోగ్యము ఈమధ్య రానురాను చెడుచున్నదని వినుటకు మాకు మిక్కిలి సంతాపకరముగ నున్నది. ఆయనవ్యాధి తీయదగ్గ అని ఇప్పుడు స్పష్టమైనది. ఇదియే నిజమగునో, లాలాజీని వెంటనే కదిలిపెట్టనియెడల, ప్రభుత్వమువారు తమవై నొక గొప్పబాధ్యతను మోపుకొనుచున్నారని మేము నిస్సంశయముగా హెచ్చరిక గానించుచున్నాము. లాలా లజపతిరాయి వంటి యానారోగ్యస్థితిలోనున్న వారిని చిరవరకు గమనింప వంతులయో లే? కేవలము ఆంధ్ర సమయమున విడిచిపెట్టుటయో ఈ సందర్భమున సక్రమముగా నుండును. ఈ కేసునందు ఏదైన లోపమువలన అసందర్భము తటస్థించెనని, దేశము ఎన్నిటికిని మరణకాలదని ఎట్టి విమర్శలైన నిరంకుశాధికారవర్గ మైనను కనుగొనవలసి యుండును. ఈ దేశమే యేలపడేశముగాని ఇట్టి పరిస్థితులలో మరణకాలదు.

లాలా లజపతిరాయి గారి ఏ నిర్బంధితుడు గాని అంతరి అనారోగ్యస్థితియు ఒకటి యని కామస్వభవోన్మితవృత్తప్రభువు ఇచ్చుము లాదరచ్చును. కేవలము రాజకీయ కారణములవలన నిర్బంధితుల దేహములు తమ స్వాధీనమున నుండగానే లాలా లజపతిరాయి గానిందు మరియొకరైన గానిందు వారి అనారోగ్యస్థితిని కనిపెట్టు నవసరములేదా? నాయనలయెడ దేశమునకు శ్రద్ధ ఇంకను ఎవ్వరు. ప్రజలెవరైన ప్రభుత్వముగ జేయకాలకు న్ను ను చేయవలసిన కార్యముల జేయక తప్పించి నందులకు ప్రభుత్వమువారి నే బాధ్యులుగ నెంచురు. పార్లెమెంటు మహాశయము చెజుసాలలో నుండగా తీయవ్యాధితో బాధపడుచుండెని యూహించుము, అట్టిసందర్భములలో నాతనిని చెజుసాలలోనే యుంచిన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు ఒకతనము చిత్తశాంత యుండునా? పార్లెమెంటు తనదేశీయుల ప్రేమ నెట్లు మారగొనెనో అట్లే భారతదేశీయులపేరును మారగొనిన కొలదిపాటి నాడుకులలో లాలా లజపతిరాయిగారి క్రొంగుని నిస్సంశయముగ తెప్పరచ్చును. సర్వధితుని గొప్ప నమ్మకము- తీరినివ్వము నలిగినదని యనకొనడు రెండు దేశములకును గల సంఘర్షణమును పోగొట్టుటకు మరల ఎంతకాలము కట్టునో ఎవరు చెప్పగలరు? లాలాజీసందర్భమునకూడ అట్లేజరుగదని ఎవరికి తెలియును?

తనప్రతిష్ఠయో, తనయోగ్యులకు ప్రతిష్ఠయో, సంబంధించిన స్వల్పవిషయములలో గూడ పంజాబు ప్రభుత్వము చీటికిమాటికి ప్రకటనలను గావించుచుండ ఇట్టి యసాధారణవిషయమున నిర్లక్ష్యముగ నుండుట వోద్యముగ నున్నది. పంజాబులోను ఇతర రాష్ట్రములలోను ఇంగ్లీషు పత్రికలు దేశభాషా పత్రికలు అన్నియు (చానినవి; హెచ్చరికలు గావించినవి. ఏమి ప్రయోజనము? ప్రభుత్వమువారి కింధముగ ప్రకర్తించుటచే తమకులామే యాకారము గావించుకొనుచుంటి మని తెలిసికొనినట్లు లేదు. ఇంతకన్న సభ్యుల పు విషయము వేరొకటి యుండవోయి.

పుత్రికలకు రహస్యసాధనములను నూర్చించుటలన లాభియాలేదు. పయెనీరు" పుత్రికావార తెలిసి బోధపడక? కావలెనని తెలుసుకు వెదలినవారిని విడుదలచేయుచుని ఏలకొరలెనో పయెనీరుకు తెలిసినిదికాదు. ప్రజలు రెండువిధములను వాదింతురని ఆశ్చర్యకరమునా. విడుదలకావలెనన్న ప్రభుత్వమువారి కే యేల విజ్ఞాపనము గావించుకొనరాదు? ఇంతకన్నను తెలివి తక్కువవార యొకటి యుండదు. లాలా లజపతిరాయి కెయిలుకు వెళ్లుట కప్పుడును తప్పించుకొనలేదు. కావలెన అయిన కావలెనని తెలుసుకు వెళ్ల దలంపలేదు, అయినకు విధించినకేట మిక్కిలి విచారిత మయు, అనుచిత మనియె (ప్రతి భారతీయుడును తలంచుచున్నాడు. అదియునుగాక రాజకీయ నిర్బంధితులకు విడుదల చేయుమని రాజకీయ శాస్త్రజ్ఞులు వేడుకొనలేదు. ప్రజాసూర్యము బడిన సాయకులను తెలులలో పెట్టి వారి సత్కార్యమునకు ప్రశంసలభించు ననితలంచు నది ప్రభుత్వమువారి. నిరంకుశాధికారవర్గపు దయాదాక్షిణ్యములవలన నాయకులు విడుదలకావలెనని ఎవరునుకోరుటలేదు. అనసరమునకు దగ్గిల్లు న్నాయముగ ప్రకర్తించిన ప్రజలకుచాలును. ప్రజలకోర్కెలను నిరాకరింపవలెనని నిరంకుశాధికారము మూఢముతో నుండిన నుండవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు తమబాధ్యతను నిర్లక్ష్యభావమునా దిన, చూడవచ్చును. కాని ప్రజయగు లాలాజీ అనారోగ్యము మిక్కిలి చెడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు నిజస్థితిని కనుగొని వెంటనే విడుదలచేయుట యుక్తముగనుండును. (టిబియాక్)

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1923 సం. జూన్ నెల 30 వ తేది

శనివారము

సైన్యవ్యయము - ప్రభువులసభ

భారతఖండమునందు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వహించుచున్న యజమాన్యమునకు సైనికకరిచాలనము నిర్వహణముగ నున్నది. భారతఖండమునకు బాధ్యతాయుత పరిచాలనము సంపాదించుటకు గలిగినది యను నిర్ణయించుటకు సైన్యవ్యయము సైన్య నిర్ణయము రాజ్యాంగ ప్రకారము నిర్ణయించుటకు లక్ష్యముగా నున్నది. సైన్యవ్యయము 1913-14 నందు రూ 26,11,00,000 నుండి 1921-22 నందు రూ 62,20,00,000 లకు పెరిగినది. బ్రిటిష్ సైనికుల సంఖ్య, 1914 సంవత్సరము నందును 6000 లికిను వారికిగాను 6,00,00,000 రూప్యముల వ్యయమధికమైనది. బ్రిటిష్ సైనికుల వేతనాదలు పదేడేడలోకలను 100 కి 200 వరకును పెరిగినది. బ్రిటిష్ సైనికులకు 80,000 మందికి 1913-14 నందు రూ 8,17,00,000 వ్యయమగుచుండెను 1922-23 నందు 76,00,000 బ్రిటిష్ సైనికులకు రూ 18,55,00,000 వ్యయమైనది. బ్రిటిష్ సైనికుల స్థితి యిటు లుండగాను భారతీయ సైనికుల వ్యయమును రాజ్యాంగ పరిస్థితులను గ్రహించుటకు సాధనముగ నున్నది. భారతీయ సైనికులకు 1,50,000 మందికి 1913-14 నందు రూ 4,09,00,000 వ్యయమును 1922-23 నందు భారతీయ సైనికులకు 1,70,00,000 మందికి రూ 5,04,00,000 వ్యయమైనది. భారతీయ సైనికులకు 14,000 సంఖ్య లధిక మైనను వ్యయము కోటి రూప్యములు మాత్రము హెచ్చించి. బ్రిటిష్ సైనికులకు 4000 సంఖ్య లిగినను 10 కోట్ల వ్యయము చేయబడినది. దేశమునకు 1922 సంవత్సరమునందు వచ్చిన 180 కోట్ల రాబడి యందును 66 కోట్లు సైన్యవ్యయమునకు విని యోగకడుచున్నపుడు దేశస్థితిని వర్ణించుట యనవలయును. సైన్యసేవలమున కగుచున్న దర్శనమును తగ్గించుటకుగాను విచారించుట కేర్పడిన ఎవరోకమిటీ దేశమునకు మరింత అన్యాయమును చేసినది. ఈ అన్యాయమును భారత ప్రభుత్వము వెయిత మంగీకరించి శాసనసభల ప్రతిభలునుండి సైన్యవ్యయమును ఎవరోకమిటీ నిర్ణయము విమర్శించుటకు కమిటీని నియమించినది. ఆ కమిటీ చేసిన తీర్మానములు సామాన్య శాసనసభయందు చచ్చి పడెడి కొన్ని మార్పులతో సంగీకరింపబడినవి. ఈ తీర్మానము సంగీకృతమై రెండేండ్లు గతించినను సైన్యపరిచాలనము మాత్రము పూర్వము వలెనే సాగుచున్నది.

బ్రిటిష్ ప్రభువుల సభయందు జరిగిన చచ్చి సైనిక వ్యయవహారముల పూర్వస్థితిని విశదముచేసినది. ఇక చివరకు బ్రిటిష్ సైన్యవ్యయమును దేశస్థితి కనుకూలముగ తగ్గించవలయునని నిర్ణయించినది. ఈ నిర్ణయము చేసి సంవత్సరము గతించినను ఇంత వరకు చేయినను జలుగలేదని దృఢీకృతముని సంభాషణము తెలుపుచున్నది. మిట్టెన్ ప్రభువు సైనికుల సంఖ్యను తగ్గించుటకు వీలుండదనియును వేతనములను తగ్గించుటకు వీలుండవచ్చుననియును

తెలియజేసెను. దృఢీకృత వాయుధముల వృద్ధిపల నను సైనికుల సంఖ్యను తగ్గించుటకు వీలుండదనియు సైన్య నిర్వాహకుల సమ్మతి తేనిది సైన్యము సయితము తగ్గించుట యసంగతి ముఖ్యము వేతనములను తగ్గించుటకు వీలున్నను ప్రస్తుత మది సాధ్యము గాదనియును వాదించెను. రెగ్లను ప్రభువు సైనికోద్యోగములకు భారతఖండము నందు లక్ష్యము భర్త్యుల మట్టుచున్నదని ప్రశ్నించెను. కామన్స్ సభయందు సైనికోద్యోగుల పెంపనల విషయమై ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు భారత ప్రభుత్వమీ విషయమై యోచించుచున్నారని వికటరులను ప్రభువు తెలియజేసెను. ఇక చివరకు ప్రభువు భారత ప్రయోజనములకు మించి బాధ్యతగలవారు నిర్ణయించిన వ్యయమును మించిన సైనిక వ్యయమును జేయుట దుఃఖకారణమగునని గట్టిగా జెప్పెను. ఈ ప్రశ్నలకును సిద్ధాంతములకును భారతమంత్రీ పీఠ ప్రభువు చెల్లెనని సమాధానములు కొంత సంతృప్తికరము లైనను ప్రయోజనకరములు గావు సైన్యవ్యయమును సైనికులక్షేమమును విమర్శించిన ప్రభువు లందరును భారత ప్రభుత్వ మొకటి గలదని గాని వ్యయమును భారతీయులు భరించుచున్నారని గాని యోచించి యుండలేదు. ఈ విషయమును పీఠ ప్రభువు సాటి ప్రభువులకు జ్ఞాపకము చేసి తన భర్త్యులను నెలవేర్చెను ప్రయోజనము గలుగునని తోచెను. మితిలేని సైనిక వ్యయ మనవసరమనియును దర్భమనియును భారతీయులు చిరకాలమునుండియును మొలబెట్టుచున్నారు. ఇక చివరకు ప్రభువు సేనాధ్యక్షుడు రాజస్థాన్ ప్రభువు రీడింగు ప్రభువు జేబు సేనానాయకుడు వ్యయమును తగ్గింపవలయునని నిర్ణయించిరి. పీఠ ప్రభువును సైన్యవ్యయమును తగ్గించుట కవకాశములు గలవని యంగీకరించెను. సైన్యవ్యయ విషయమంతయును యోచించబడుచున్న సమయమునందీ విషయములను విమర్శించుట యనుచితమని తెలిపిరి. ప్రభువుల సభయందు జరిగిన చర్చలనను సైన్యవ్యయ విషయము పూర్వమువలెనే సహజముగ నుండును. గాని కార్యరూపమును చాల్చుట దుర్లభమని తిరిగి రుజువైనది. భారత సైన్యవ్యయమును నిర్ణయించుటయందు భారత ప్రభుత్వము గాని భారతీయులుగాని బాధ్యులుగానియును బ్రిటిష్ సైన్యాధికారులే బాధ్యులనియును వంగరగ నైనను దృఢీపీఠ ప్రభువులు విశదముచేసిరి. భారత సైన్యవ్యయమున కి దృష్టి యిస్తుంటివరకును సైన్యవ్యయము స్వల్పముగ తగ్గినను దుర్భరముగ నుండి గలదు.

భారత సైన్యమునకు లక్ష్యము భారతదేశ సంరక్షణమే కాకను బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య రక్షణమును గలదు. వేలొలది సైనికులు చీనా మెసపొటేమియా అజపు పలస్తీను ఆఫ్రికాదేశములు మొదలగు స్థలములందు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య రక్షణమునకు వినియోగింపబడుచున్నారు. భారతఖండమునందు బ్రిటిష్ సైనికుల శిక్షణ నియమములు బ్రిటిష్ సైన్యముల ప్రమాణము ననుసరించి జరుగుచున్నది. ఏటము వేలొలది బ్రిటిష్ సైనికులు భారతఖండమునందు శిక్షణమును బొందుచున్నారు. ఈ శిక్షణమునకు ప్రత్యక్షముగను కరోక్షముగను నగుచున్న వ్యయము భారతఖండముమీదను బడుచున్నది. బ్రిటిష్ ద్వీపముల క్షేమమునకును సామ్రాజ్యక్షేమమునకును విశిష్ట మవసరమైనపుడు వ్యయభాగమును బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము భరింపవలయును గాని భారతఖండము నెత్తిన రుద్దుట అన్యాయము. ఏ మా భాగ్యవంతమైన బ్రిటిష్ ద్వీపములు స్వప్రయోజనముల కేర్పడిన సామ్రాజ్య వ్యయ

భాగమును భరించుటకు దగియున్నవి గాని దరిద్ర గ్రస్తమై ప్రయోజనములేని భారత ఖండము భరించుటకు తగియుండదు. భారత సైన్యవ్యయము బ్రిటిష్ సైన్య ప్రయోజనములతో నిర్ణయించబడుచున్నదని పూర్వపు పరిస్థితులనే క్రభువులసభయందలి చర్చయను విశదముచేసినది. సామ్రాజ్యసభయందు రెండేండ్లు క్రితముచేసిన తీర్మానమునకుగాని ఇక చివరకు బ్రిటిష్ సైన్యములకుగాని యంతవరకును పంచలము సైన్యాధికార వర్ధిల్లునందు గలుగలేదని ప్రభువులసభయందలి చర్చ విశదముచేసినది. భారతదేశ పరిస్థితుల నవలోకించునపుడు వ్యయమును తగ్గించుటకు పరిస్థితు లనవలయును నున్నవని పీఠ ప్రభువుంగీకరించెను. ఆసియా ఖండమునందు రుప్యాభయము పోయినది. రుప్యాభయనాశనముతో సైన్యమునకు దుర్వ్యయముచేయుటకు గారణము లంతరించినవి. సోవియటు బాల్టికము ప్రచారమును జేయమని యొక్కొనిరి. ఆఫ్రికానిస్తానుతో సంధి కుదిరినది. భారతవర్షమునన్నివైపులను శాంత వాతావరణము గలదు. దేశమునందంతటను గాంధీ మహాత్ముని దయవలనను శాంతి కలబయియున్నది. శాంతిలేదని యంగీకరించినను నిరాయుధులైన ప్రజలను దండించుటకు రెండువిమానములును నాలుగు సైనికదళములును పది మరణింగులును జాలియున్నవి. అయినను దుర్భమైన సైనిక వ్యయమును తగ్గించుటకు సూచనలు గలవింపవు. బ్రిటిష్ సైన్యమును సగము తగ్గించిన సైన్యమును గుచున్న వ్యయమునందు పది కోట్లు తగ్గగలదు. నాలుగు కోట్లు వ్యయము చేసిన 1,50,000 భారతీయ సైనికుల సభిక్షముగ నిర్మింపవచ్చును. పదికోట్ల రూప్యములతో 3,00,000 సైనికులను గాపాడుట కవకాశములు గలవు. కాని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమును సైనికోద్యోగులను నీ మార్గము నవల. బిందుట కీ యుగమునందవకాశములు లేవని బ్రిటిష్ రాజ్యాధికారుల భావములు విస్తృతము చేయుచున్నవి. ఏడు కటాలములకు భారత సామ్రాజ్యరూపములను గల్పించుట యెవను నొక తరమునను సాధ్యము గానపుడు సైన్యమునందు విశేష భాగముకైనను భారత సామ్రాజ్యములను గల్పించుట కెంతకాలము కట్టునో యెవరు చెలువ గలరు. గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు చింతామణి గారు సకలవ్యవహారములకును భారతీయ సామ్రాజ్యములను గల్పించవలయునని ఘోషించుచున్నారు. ఆ ఘోషల ఫలము కలుగజేసిన వారు గ్రహించుదురు గాక! హృదయమునందు మార్పు గలుగనంతవరకును కార్యములందు మార్పు గలుగదు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వాధికారుల ప్రసంగములందును వ్యవహారములందును గల సారమును బరిశీలించి నపుడు వారి హృదయమునందు భారత రాజ్యాంగ స్వాతంత్ర్యములకట్టును సంకల్పము మూరలేదని విశదమగుచున్నది. పీఠ ప్రభువువలె మంచి మాటలను జెప్పి వాగ్దానమును జేయవచ్చును గాని చిరకాల మీ తంత్రము సాగజాలదు. నలుపురు మాంటెగులను మేక్డొనాల్డులను బెన్సెటులను వెజెప్రు మలను ప్రతిఘటించుటకు వందలు పీలులు సైన్యములు దర్బీలు యేటులు ప్రత్యక్షముగ నుండును. స్వరాజ్యలక్షణమునకు మూలచిహ్నమైన సైన్యాధికార మిరీతిని సురక్షితముగ నుండునంతకాలమును నిరంకుశాధికారము చిరంజీవియై యుండగలదు. మహా నాయకు లిచ్చజైనను నీ సత్యాగ్రహమును గ్రహించి గాంధీ మహాత్ము డవదేశించిన యాత్మావలంబన ధర్మానామనమును జేసి స్వరాజ్య సిద్ధిని బడయుదురు గాక!

సంయుక్తపరగణాల శాసనసభా సమావేశము.
అటవీభాద్ర, 29:— సంయుక్త రాష్ట్రముల స్థానిక
శాసనసభల సమావేశము అక్టోబరు 24 తేదీన లక్నోయందు
ప్రారంభమగును. తర్వాతములనుండి రెండుమార్లు చచ్చిరెండుమార్లు
పోవుటకగు ఖర్చులను తొలగించుటకు గాను గవర్నరుగారికి
రాయితీజేసిరి.

తాతాబ్యాంకు, సెంట్రల్ బ్యాంకుల నేకమొనర్చుట

అన్ని పక్షములవారును ఆమోదించుట

వివరములు

బొంబాయి, జూన్ 29:—తాతాబ్యాంకు (ఆప్ ఐండియా) నేకమొనర్చుటనుగురించి వివరముల విచారణగా నిట్లు దెలియజేయుచున్నది. తాతాబ్యాంకు స్త్రీయులుబ్యాంకువాటాదార్లయొక్క గతి సంచలన సమాచారమునుండి యీ యుద్దేయ ప్రారంభమయ్యెను. అప్పటి నుండియు తాతాబ్యాంకు నందు దీనిబట్టి క్రమక్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నది. దెలియజేయుచున్నది. సెంట్రల్ బ్యాంకు అధికారులు, తాతాబ్యాంకును దీనికొను నూచనను సంతోషముతో సంగీరించిరి. ఈయుద్దేయ మభివృద్ధి జేసి రెండుబ్యాంకుల డైరెక్టర్లు, తాతాబ్యాంకును సెంట్రల్ బ్యాంకున కిప్పిచేయునట్టి సంగీరించిరి. ఈమరుల వివరము లింకను దెలియలేదు. రెండు బ్యాంకులను ఏకమొనర్చబడిన తరువాతగూడ “సెంట్రల్ బ్యాంకుల ఐ ఐ ఐ ఐ” అను పేరు తోనే కర్తవ్యపరిపాలన.

తాతా బ్యాంకు స్త్రీయులు బ్యాంకుయొక్క లావాదేవీల నన్నిటిని, బహుభరతకాలము సెంట్రల్ బ్యాంకువారు దీనికొనెదరని దెలియజేయుచున్నది. తాతాబ్యాంకు వాటాదార్లకు రెండు వాటాల కొక్కవంటా చొప్పున సెంట్రల్ బ్యాంకునందు వాటాల సగుణమున దెలియజేయుచున్నది. కాని ఈ రెండు బ్యాంకుల లెక్కలను అడిట్టుచు బాగుగా తనిఖీచేయవలసివచ్చెను. ఈ లెక్కలు నిర్ణయించబడును. మెన్బర్స్ ఫర్వోర్డ్ ఆంధ్రకంపెనీ, ఎస్. బి. టెలి మోబిల్ అండుకంపెనీ, భాస్కర దూరు దీలాలుగార్లు అడిట్టుచు నియమించబడిరి. ఈ కొత్త బ్యాంకునకు రు 350 లక్షల వాడ్గానముల మూలధనమును అందు రు 170 లక్షలు వసూలైన మూలధనమును నుండును. ఈ మొత్తమునందు తాతాబ్యాంకు నుండి రు 125 లక్షలును సెంట్రల్ బ్యాంకు తాలూకు రు 50 లక్షలును నుండును. రిజర్వఫండు గు 100 లక్షలకంటె కొంచెమెక్కువగు నుండును ఇందు సెంట్రల్ బ్యాంకు తాలూకు రు 30 లక్షలు గూడ ఈ మొత్తమునందు గలదు. ఈ బ్యాంకులను రెంటిని నోటిగా జేర్చుటవలన భారతీయ బ్యాంకులవ్యాపారము బలపడును. ఈ రెంటిని ఏకమొనర్చుటయొక్క లాభములను గురించి రెండు బ్యాంకుల వాటాదార్లకును క్లియర్ సమ్మెలులను పంపబడును.

యూనియను బ్యాంకు

బొంబాయి, జూన్ 29:—ప్రస్తుతము సెంట్రల్ బ్యాంకు పరిపాలనయందన్న యూనియను బ్యాంకు (ఆప్ ఐండియా లిమిటెడ్) నుండి సెంట్రల్ బ్యాంకు తాతాబ్యాంకుతో ఒక ఏక మొనర్చబడునని దెలియజేయుచున్నది. ఈయందు బ్యాంకు లొకటైన యెడల చాల బలవంతమగు బ్యాంకు ఏర్పడును. తాతాబ్యాంకువారి ఆస్తియు వారు కలిగివలయునెట్టి వచ్చించిన మొత్తమును వారి ప్రస్తుత విజయము జట్టి ఖరీదుగట్టబడును. ఇందువలన ప్రజలభవమును మంచితరమున నొనగవీలు గలుగును. ఇందువలన తాతాబ్యాంకు దివాలాదీనిన యెడల చిన్న చిన్న భాతాదార్లకు గలుగుచిట్టులను గూడ కనీవోవును.

మరికొన్ని పాయము

తాతా, సెంట్రల్ బ్యాంకుల నేకమొనర్చుటను గురించి “టైముస్ ఆఫ్ ఐండియా” అధిక విలేఖు వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచు నిట్లు వ్రాసెను:—ప్రస్తుత స్థితిలో నీరెండు బ్యాంకులను ఏకమొనర్చుట వలన ఈ బ్యాంకులకేగాక జేషమునకుగూడ చాల లాభము. ప్రస్తుతస్థితిలో భాగతజేషమునకు, బలవంతమగు జేషయులబ్యాంకు అవసరము. అందుచే తమలాభమును జేకాకకర్తవ్యగమించి తాతాబ్యాంకు వాటాదార్లు రాజోవు సమాచారమున అధిక సంఖ్యాకులుగ నీ సంయోగమున కంగీరించి చెప్పిన నమ్మదము.

మద్రాసుగవర్నరు

ఉదకమండలం, జూన్ 29:—కామెస్ సీ. యం. ఆర్. జి. గవర్నరు ఎండి కాంగు చనిపోవుటవలన గవర్నరుగారు మైసూరునుండి కొండబుత్తూరుకు వెళ్లకుండనే ఉదకమండలమునకు తిరిగివచ్చిరి.

సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారు

బొంబాయిలో నిన్ను దిగిరి

అ. ప్రెస్ ప్రతినధితో సంభాషణము

బొంబాయి, జూన్ 29:—సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారు కుకవార మువ్వము యస్. యస్. వాట్సన్ లో బొంబాయిలో దిగిరి. అ. ప్రెస్ ప్రతినధి సంభాషణగా ప్రత్యేకంగా ప్రచురించిన దానికన్న స్త్రీవాసకాత్రి గారికి యెక్కువ జబ్బు చేసెనని వారు చెప్పిరి. పని యెక్కువ జేసినట్లవలన ఆయన వ్యాధిగ్రస్తుడవలన బాధపడెను. తప్పనిసరిగా ఆయన విశ్రాంతి పుచ్చుకొనుటవలన రాజకీయాల పనికి చాల నష్టముగల్గెను. మిమరీ, ఈ గాంధావిమర్శగారల ఉద్దేశములవలన ప్రభాభిప్రాయము భారతీయులవాంఛలను విరుద్ధమై పోయెననుటకు వందీయమలేదు. రాజకీయాలవలన నూతన పరిస్థితు లుండునెను. భారత జాతీయతతో విచారించుటకు ఆయన మరల ఇండియాకు వెళ్లనుటకు తీర్మానింపబడెను. ఆఫ్రికనుల వాక్కులనుగూర్చి పూర్తిగా విచారింపగా, కాన్ఫిడెన్స్ యూరోపియనుల కిచ్చిన అధికారము చాల యెక్కువని తెలిసినందున, ఆఫ్రికనుల బ్యాంకునుగూర్చి తొల్లగొట్టబడినందున ఆంధ్రాసుగారు చెప్పిరి. కెవ్వా కానకభక్త కానకాల సీకభక్త్యుడని పునర్నిర్మింపండి, యిప్పటి కాన్ఫిడెన్స్ గలవా నిచ్చునం ఘనము చేర్చదలచుచును. అస్థితిలో భారతీయులనిస్థితి యెట్లుండునో భారతీయులవాంఛ యెంతవనో విచారించుట ముఖ్యము. భారతీయులు వలసపోవుట కెట్టి యాటంకముండక పోవచ్చునని ఆంధ్రాసుగారు చెప్పిరి. వారు ముందు చేయదలచినదనియే మియో యరుగగా, బహుశః మద్రాసు వెళ్లవచ్చుననియు, అక్కడనుండి కాంతినికేరమునకు వెళ్లెన ననియు ఆంధ్రాసుగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

గనులలో స్త్రీకారిక నిషేధము

భారత ప్రభుత్వము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాభిప్రాయములను గోరుట

సిమ్లా, జూన్ 29:—గనులలో స్త్రీలను పనికి తీసికొనుటను గూర్చియు పిప్లులపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటను గూర్చియు అభిప్రాయములను దెలుపుటకు భారత ప్రభుత్వము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు వ్రాసెను. ఇక్కడ దీనిట్లును గత కీర్తికాలములో ఢిల్లీలో సాధారణముగా గనులందు స్త్రీలను పనికినికీ తీసికొనగూడదని చేసిన గనుల చట్టముకింద జేయలేనా లేక భారతీకానసఫల బాయిటు కమిటీ నూచించినటులు 1924 జూలై 1 నుండియు కొత్తచట్టము ఆచరణలోనికి వచ్చిన పిదప విశేషమైన కరువార నిర్ణయించిన లేదీకాటి గనులలో మూత్రము పనిజేయుటకు నిషేధించినలా యని వారు విచారించుచున్నార. లాభాధూమిలోనికి వెళ్లి పనిజేయుటకు వెనక్కుంటున్నార. లాభాలేని గుంటలలోను పనిజేయుటకు నిషేధించిన న్యూరలేదని భారత ప్రభుత్వము వారి ప్రస్తుతాభిప్రాయము. పిప్లులపద్ధతి నిష్పంఘము జేయునెడల అందులకు ప్రత్యేకానము గావించవలయును. ముందు పరియైన హెచ్చరిక జేసి బొగ్గుగనులలో నిషేధిని నిష్పంఘము జేయునెడల గనుల యజమానులకును, పనివారిలకును గూడ లాభకరముగ నుండునని భారత ప్రభుత్వాభిప్రాయము. ఈ నిర్బంధపద్ధతి ప్రవేశపెట్టుటను గూర్చియు, దీనిని ఆచరణలో పెట్టుటకు ముందు కృతధి యెంత కాలమియ్యవచ్చునో దానిని గూర్చియు, రోజు పని నిర్ణయమును గూర్చియు, ఏవిధమగు పిప్లు పద్ధతి ఆచరణ యోగ్యమో, యావద్ధతి బొగ్గుగనులకుగాక యితర గనులకు గూడ వర్తింపవలెనో, బొగ్గుగనులకే వర్తింపవలెనని అన్నిరకాల బొగ్గుగనులకును వర్తింపవలెనో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము దిశపరచెను. అన్నిటికిని వర్తింపజేయునలయు నని భారత ప్రభుత్వాభిప్రాయము.

గో. సెల్వా మానవప్రభుదావా

బొంబాయి, జూన్ 29:—ఈరోజున సెల్వామాన వప్రభుదావావిచారణ పూర్తియాయెను. గో. సెల్వాగారు తాతాబ్యాంకు వార్షికసమావేశసందర్భమున 5 లక్షలయాభ్యుముల నియమలెన్ను నిందితుడు మందాపానీ, తమకణవేడి 1900 రూపాయలను ఖర్చులకింక నిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

లక్ష్మీ మున్యనిసివలు సంఘము

వైస్రాయికిగాని, గవర్నరుకుగాని స్వాగతపత్రము లిచ్చి, ఉత్సవములు జరుపగూడదని తీర్మానించుట

లక్ష్మీ, జూన్ 29:—వైస్రాయికి, గవర్నరుకును దప్ప ఎవరికిగాని స్వాగతపత్రము లర్పించుటకు మున్యనిసివలు డబ్బువెచ్చింప ప్రభుత్వమువారు రంగీరింపరని కావించిన ప్రకటనము నాడేసించుచు, లక్ష్మీ మున్యనిసివలు సంఘ మిరోజున నీ క్రెడిట్ తీర్మానమును గావించెను:—“కేంద్ర, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు, జాతీయవాంఛనములయొడ దుష్టభిప్రాయములు గల్గి భారతీయుల విశ్వాసమును గోల్పోవుటచేత” యిక్కిమిద వైస్రాయిగాని, గవర్నరుగాని వచ్చినపుడు వారిగౌరవాత్మకమై యే విధమగు స్వాగతపత్రము నిచ్చుటగాని, ఉత్సవము జరుపుటగాని మండదని తీర్మానించడ మొనరి.

మొగ్గుపూర్వకము లిక్కాభిప్రాయమై యుంకిరి. కాస్త్ర ప్రభుత్వంలో నిట్టి తీర్మానము లింకను మూడుగలవు. ఒకటి లక్ష్మీకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు వచ్చినపుడు స్వాగతపత్రమునిచ్చుటకు ఒక అణాను ఖర్చుపెట్టుట కంగీరీయమన్నది. మరొకటి మున్యనిసివలు సెలవులనుండి సామాన్య దిక్సమును వీసివేయ గోరుచున్నది. మరొకటి, లిలవవాద్దిక దినపమును గాంధీ జన్మదినమును మున్యనిసివలు సెలవులగా తరిగింప వలెనని కోరుచున్నది వ్యధి లేకుండుటచే ఈయూపతీర్మానము లును చర్చింపబడలేదు. ఈయూపను జూలై 31 తేదీ మున్యనిసివలు సంఘసమావేశసమయమున చర్చింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

హిందూ మహమ్మదీయులకు చిన్న తగాదా

లాహోరు, జూన్ 29:—కట్టెయభ్యుయన బజారు కానరీను లో ఒక హిందువు కనగోడను వడగొట్టుకొనుచుండగా, క్రమక్రమమున మహమ్మదీయుడు అందుకల్ల కిసయింటికి వచ్చుచు ఆడ్డము వచ్చెను. అప్పుడే అవియుము జాతికగావారిండికి వచ్చెను. ఇరుగుపొరుగువారలకు తగాదాగల్గెను. ఇరుగుదూరులవారికిని కొంచెను గాయములు తగిలెను. ప్రక్కనున్న దు కాణములు మూసివేయబడెను. పోలీసువారు సమయానికి వచ్చి తగవుచూసిరి. ఇప్పుడంతయు చల్లబడినది. కాని రెండుజాతులకు నింకను కోధములేయున్నది. (ఆ. ప్రె.)

వివరములు

లాహోరు 30 జూన్:—గతదినమున లాహోరునలలు జరిగిన హిందూమహమ్మదీయులకలహమును గురించి విచారింపగా నీ క్రిందివిషయములు దెలియజేయుచు. కాన్సేరియను బజారు వందొక్కవూము గలదు. అది ఒక మహమ్మదీయ స్త్రీకిని ఒక హిందువునకును ఉమ్మడిగృహము ఇటని బాగుజేయుటకుగాను హిందువు తన భాగమును ఇట్లును ఊడదీయుచుండెను. భాగము నూడదీసిన యెడల తనకుండు గృహమునకు గూడ జెవులుగలుగును గాన మండదీయకదని మహమ్మదీయ స్త్రీ మొరవెట్టెను. ఇంతలో పిథిలో నొకగుంపు చేరెను. ఇదిగరకు మత తగాదాలవలన మండ్రేక పూరితులై ప్రజలు అందుటచే వెంటనే ఈ వివాదము సాంఘిక వివాదములోనికి పరిణమించి ప్రజలు రెండుపార్టీలుగా నేర్పడి కొట్టుకొనిరి. కొందరికి స్వస్థులగు దెబ్బలుతగిలెను. బజారు మూసివేయబడెను. పోలీసులు వెంటనేవచ్చి కొట్టాట నాపివేసిరి. ప్రస్తుత మా గృహము పోలీసులయధీనమున నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

దొంగల ముట్టసి

పాట్నా, జూన్ 29:—వాడలిబాగుజిల్లాలో వంద ధనులకు 14 మంది పంజాబీకొంగలను పోలీసువారు గ్రామముల సహాయముతో మట్టించి స్వాధీనముజేసికొనిరి. ఈదొంగలకు కొడర్యా మై కాగనులకు వెళ్లుచున్నారని వాబరీబాగులో నీ మధ్యదిగిరి. కాని ధన్యాలో మరల ప్రభుత్వంగా ఆగుంపులో నొకడు పోలీసువానిపయి కాల్చెను. ఈమధ్యనొక కంపానీ ఒక గ్రామవాసిని బాతుతో పొడిచి చంపెను. పోలీసులు వెంటదించి 4 గురు పంజాబీలను పట్టుకొనిరి. ఈవిషయమున పోలీసువారు చేసినపనినిన్ని, గ్రామముల ధైర్యమునున్న పోలీసు ఇనస్పెక్టరు జెనరలులుగల కానియాజెను.

బహుమతి పాఠశాల.

అంధుడు, కాక 28:— గానోవు ఎన్ని కలయందు పీయలు
నిన్ను నానిని బలి-మృదింపెనును పియ్యారు నాయకులలో
దొరకును నేనునుదెలిసి భావనీ గారు అంధువు క్రమమును 136
తీరివి భయమునైది. అందుచే తురము ప్రవాసమున కంకలెను.
మరివివరమునకు సంబంధించిన కారికములను బాపురు
రానియనులందు విశేషములు బోధము కలుగునేని నాకు
కంగికరించుచు ఇరానీ భద్రత్వము నాకు తెలియజేసిరి. దీని గార
బాను పేరు భావనీ గారు వారకేరల అనుటయే.

అంధక, చాణక్య:— పెరిటియోగరములో అన్ని కుటుంబము సుప్రసాదమును, కుత్సితమైన యాదు ప్రాసాదములు జాతమైనవి. అమూల్యమును లభిం. కా నుంబంధమును పను తెన్నియో రూపులేనందమనీపోయింది. చక్రవర్తిగారి సాక్షు నూడ పోయినది.

పుత్రుల గారే కర్మరూపమున అగ్ని ప్రమాదముని కేటా
 వును. అందుని పూర్వమును. బోయకావలయునా యను
 భయములేక, నిష్కన్నులకల్పాన్ని పటాలములకు బోయి నిష్కన్న
 ను కల్పాన్ని కుత్తుకొనుటకును కారణములేకను చాల భవన
 ములు దుకరూపుప్రీతియగునరకు నిష్కన్నులకల్పాన్ని పటాలమును
 రాసియులేదు కాకంతయు అగ్ని దగ్గరనుంచి విన్నవిన్న భవన
 ములను ఆహుతిగా మోసినచోడ పుత్రుల చూచుచుండెను.
 ఈ అగ్ని ప్రమాదములకు కారణము విద్యార్థులకీటుల వద్ద
 అశుభమున్నదని కేలత్రయశ్వాకు. ఎరకును పనిపోయినటుల
 తెలుపలేదు.

బ్యాంకింగ్, పాక్ 28:- దేవనహరికడకు నిమిత్తము చాల
సర్దుబాటుపెనవ ప్రాంతిపార్లమెంటు సభవారు 21,20,00,000
ప్రాంతముల ఖర్చుపెట్టుటకు అంగీకరించిరి. ప్రస్తుతము
360,00,000 ప్రాంతలే మిగిలెను. అఖరనిమిత్తము
నందు ఈసంఖ్యను 21,20,00,000 ప్రాంతముల వాచ్చించిరిని
సాంఘికవాదియగు ఎం. మెల్లూరగారు నడిచిరి. ఈ సమీక్షమును
బ్యాంకింగ్ గారు తప్పినందుకు ననుగుణించి, వాచ్చుకేసితిరాయని
యూ. అయ్యప్పసామగ్రియందు హాట్ టెనిషియరు శ్యామ
లయినను అడిగిరి.

కరమును గ్రేటులినుతో యుద్ధముజేయువాని
యని మిచ్చిగారడిగిన కర్కశు యుద్ధములందుజవాటుగా
అతి నీచముగఁబడి నిరసించిరి. గ్రేటులినుతో యుద్ధము
లేవనియు జర్మనీతో యుద్ధము గఁగవచ్చునని, జర్మనీనుండి
పచ్చు ఆపానుమును దప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించు కల
బొడ్డిగోని పిచ్చివారమనినందున నెవము. జర్మనులు ప్రమాదక
రకమును నేర్పుదుమిటా తమయాతర్కక్తి యాశ్చర్యమునంత
దను వియోగించుదువానిని తెలియజేసెను. నెగేటువారు
నూడ ప్రమాదకరము లేమును అమోహించిరి.

వరిపు నల్లప్రసాదముల నిర్మూలన మంత్రికి నలవా
తయ్యుటకు వివిధ గ్రామముల నుండువారు దక్షిణ వరిపు
ప్రభుత్వ కార్యములలో యోగించి పెంపొందించు కేసీకానిరి.

కామన్న సభ్యులకరించి ప్రభుత్వమునకు ఆయనపూజ
 కుంకర్నాగారికి పార్లమెంటుసభలో, కామన్నసభలో పాన
 ము : ప్సేవనని అనుకొనిరి. కాని ప్రధానామాత్యుని విధనముల
 కట్టికే ప్రవేశించుచున్నది. అందు వలనకే కామన్నసభ్యులకు ప్ర
 త్యక్ష చిదనము నిచ్చుచుంటున్నది. దీనిచే మెకర్నాగారికి కామ
 న్నసభలో ప్రవేశము గలదనన్ను మాట అనత్యంత తేలికనిది.

తేదీనిర యము

[illegible][illegible]

తే దీ వి ర్ణ యము
ఇండియా కార్యాలయపు జ్యోతి వివరములు కావచ్చు
సభలూ జూలై ౧ తేదీని చర్చించబడుననియు ఈటె ఇండిన్
ముంబైలోను ౬ తేదీని చర్చించబడుననియు బాల్మిక్లూ కార
|వకటించిరి.

తూర్పు ఋణము

పార్వతి, కాక 28:—లానేనుకా భా కార్యదర్శి పార్వతి
నువ్వు వచ్చితి. కాక స్త్రాంటునోమింక పున్నీకులను, బుబ్బ
కునుక నున్నాను విచారుమలను గూర్చి లానేనుకా అంతురును
గతిని తయారుజేసిన ప్రకటనను పొయింకేరుగారి తెలియ
జేసిరి. మిత్రమందలి ప్రభుత్వమునా రంధరును గలిసి ఒక ఒడం
బడికను జేసికొన్న వెంటనే అంతురును గతిని లానేనుకా ప్రస్తా
వించి కృతహరిమను వరిస్కారము జేసికొనెదనని తెలియ
చున్నది.

వైమానికదళమునకు మితి ఏర్పరచవలెననుట

అండ్, జూన్ 28:—కార్మిక సభవారు నేడు సమూహ
సభను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ సభకు అధ్యక్షుడుగా
నామినేట్ చేయబడినది. కార్మిక సభకుగాని కేంద్రంగాను, అధ్యక్షునియొద్ద
మనవింపబడుచున్నది. సభకు ప్రతినిధులను సుదరణ చేయుటకును, దీని
యనుగుణము జీతములను కార్మిక సభకుగాని పంపిణీయించుటకును ప్రా
తనితని సభకుగానిని కేంద్రముగాను

యంద్రశక్తిరహితమున నైష్ఠికములను విగ్నించుటకు (గోలు
విడువ) క్రమశక్తియు పూనుకొనవలెను. కనుకొక్కాచును ఎప్పటి
కైనీ కలుచునే యుండునని కాంచేడుగోవాల్సిగానిది.

కరానామో పాటిక విడిచి వైమానికదళమున నా
త్పించుట కప్పుని కథవారు ఖండించి, వైమానికదళమున
నాచు జేయుట మూర్ఖయధికమున నూచకమనిరి. వైమానిక
దళమున రద్దుజేయుటకు అంతర్జాతీయసభను గ్రహించిన సమా
జేశ్వరనవలె ననిరి.

లండన్, జూన్ 29:—మెగ నానాస్ శమ నిమిత్తము
నవేళత్తుప్పిండిన మదింపుల నన్నిటికిని కార్మికసభ్యులు (శ్రమి-
కాము) ఓటు నీయకలె నమలేర్కానమున కార్మికసభయారు నిరా-
కరించిరి. 2924000 వంది (శ్రమికాలము)ను, 808000 అనకూల
ము)ను కమిటీ యిచ్చాయమున తెలియజేసిరి.

విశేషపు శాస్త్రములతో బద్ధులగు కర్మకరణింబుగూడవని
జర్మను లధ్యక్షుడు అభిప్రాయించెను. కాని అంతర్జాత్రమండలి
ప్రతినిధులనూ రాయల క్రొత్తులు అత్రమభ్యుదయోద్యమాలకు చాల
వనుటకు బద్ధుల కంక్షియు నిష్పయోజనమైనవి.

శతి వియోగమునను తాళబలక విగ్రహింపఁ జనరణ
నర్ రాష్ట్ర కావ్య అష్టాంక వివిధ కావ్యగారి శతి 27 తేదీన
చనిపోయెను. భర్తకు ఇంటనుండి గొంపోవు ముందగ్గఁ జెనె చని
పోయెను.

నెలకొల్పవచ్చును

లండన్, జూన్ 28:— భారతదేశ కలన, వాద్యమును, చారిత్రమును విస్తారముగ నభ్యసించుటకు నిర్వినిశేయముటను ప్రభుత్వమువారు నహాయము చేయవలెనని కార్యకేం. ప్రభుత్వ. సర్ హెచ్చార్లీకు రనుగాయను పిలువపువును జరిపించి న్నోరి. ఈచిత్రకళసంఘమువారు అనధికార యాచకముగ భారతదేశస్థానిక వస్తుపరిశోధనసంఘము, ఇండియా ప్రభుత్వము వారిచే తెలకొల్పబడిన చిత్రకళాపాఠశాల చిత్రము ప్రదర్శనాలయముల కఃతు:ను పనిచేయవలెననియు ముందు లండనులో పెట్టటకై ఇండియా మ్యూజియమును తెలకొల్పవలెననియు వీనిని ప్రావర్తనద్యభ్యాస సహితకాలతో- న్యూజెలక్ పీరియంటర్ స్టడీస్- జరికరచనలెననియు నూచించిరి. పిలువపు వీమాదనల వెంటో అత్యుత్సాహముతో వాచాదించుచు ప్రస్తుతము అధికసహాయము జేయటకు పిలువదనిరి. ఈ సంగతులను గుర్తించుటకు సూక్ష్మ వాగ్రత్త అలోచించెదననియు అనసరమగుచో ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో ఈవిషయమై ఉత్తరప్రభుత్వత్తరమును జరిపెదమనయు, వై సంఘమువారు తృప్తిగనుగు ఒకపధానమును తయారు జేసితిమని వారితో దరల ప్రస్తావించెద మనియు పిలువపువు వాగాన మొనర్చెను.

ಕುರ್ಯಾ ನಾ ನಾ ನಾ ನಾ

ప్రభువుల సభలో చర్చ

అందఁక, జూన్ 28:— యూనైటెడ్ స్టేట్సు వారు బ్రిటిషు వాఁలవివాదమును సారాంశ స్వీకరణ జేసినది విషయమును సూర్య బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువు అతివాక్యము ప్రభువులసభలో చర్చను ప్రారంభించి, యూనైటెడ్ అట్టజు ప్రభుత్వమిష్టియులను కలగజేయు నుద్దేశ్యముతో ప్రజలెట్లులేదు ఈ అర్హతను సమక్షమునకుఁబోయియున్నది వధితిని విరుద్ధముగ నున్నది. యూనైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వవిధానమునకు భంగము రావంద కంటినివలె తమకాసమము నిగ్గించి అనుజూతం ఎట్లుకలెనని బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తలు యునైటెడ్ స్టేట్సువారిని యాదుఁబరెవనియు లేనిదాని భారమును బ్రిటిషు వాఁలకు లేవంద జేయకలెననియు అడుగవలెనని బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువు నుడికెను.

శ్రీకృష్ణ పభువు

ఈ విషయములూ ప్రభుత్వమువారు చూచుచున్నారని
తనకు తెలియజేసినందున - రాజకీయ - ఆర్థిక - సాంఘిక - విషయముల
పరమైనవి అన్నింటినీ బహుముఖముగా, వివిధ
ప్రయత్నములతో అంతర్జాతీయ నాగ్ ప్రయత్నములకు చాల
విశ్రాంతిని నిచ్చినది. దొంగతనముగ వస్తు ఇచ్చి
వీధులూ (వివిధ రాష్ట్ర)మునండి సారాయిని కొంటాయి తమ
తప్పుల కారణమును (వివిధ సామలము)నుండి సారాయిని కొం
గతముగ దెచ్చి అమ్మ వ్యాపారమును ఆర్థికములకు తెలియ
జేసినట్లు చేయుటకు నిజకారణము. అమెరికనులు నిర్ణయం
చేసి 12 మైళ్ల పరిమితిని (చివర) అంగీకరించలేదు.
ఒక ప్రమాదముగ వచ్చి నుండి ఈ ప్రమాదము అమెరికనులకు తెలియ
జేసితిని. ఈ ప్రమాదమునండి తప్పించుకొనుటకును ఈ ప్రమాదము
ఇంతటితో అగ్రాప్రభుత్వము కత్తిరించిన లేక ప్రభుత్వమువారు
ప్రయత్నించుచున్నారని కచ్చితముగా తెలియజేసినది.

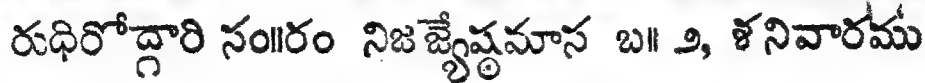
ఇలాగే (పభుత్వమునాన) మేకుమదీ ఖాల్సీగారిని
 ఉన్నవద్దకు కొడుకులను ఎన్నికలలో పాల్గొనరా దని ప్రోత్సహి
 కండులకు ప్రచురమున కంపిరి.

జ ర మ నో య

ప్రతిదినము లక్షలకొలది తయారగుట
 బర్మీలో ప్రతిదినము లక్షలకొలది మార్కు నొట్టుతద
 గను మున్నవి.

రిచి స్పాన్సరు
లో హెంచి ప్రైవేటు లిమిటెడ్ 7000,0000,00
మాస్కోనోట్లను కలిపి మొత్తము 190000000000 అను
190000000000 అను మొత్తమును కలిపి మొత్తము 190000000000

[ఒకకల్పిత కథ]

9

37

8

మరణాదుర్దయున శత్రువుతో మహాబిష్టు మననా
 మరణము గట్టవై నానీయై యుండెను. చంద్రయ్య పప్పు
 కత్తిరవఁబోవు న నామెనుచు—“ఆ బిల్వంబున?” అని
 అడిగెను, అగాధకేళిక బిల్వంబునందేక అయినట్లు
 బట్టుకొనెను. అమె బుచ్చివచ్చి, బుచ్చివచ్చి, బుచ్చివచ్చి
 నంది నీటిబాట్లు వారింతు. ఆ నూనెచి నూనెను తిన్నట్లు
 యనెనుగదా. గడ్డికొత్తవతో నామె “అయ్యో
 కొన్నమామడ, అని నీళ్లుచుచు చుట్టెను. బుచ్చి ఆ
 తుప్పప్పుమలము బుచ్చెను. అరపుగాగ్నమునాకాని
 శీతమును చింతింపబలె వెట్టివారిచి. కొన్నాచి నానీని
 ముఖిరానము నె చూరిరి. బండ్లు పట్టపట్టుకొటిసాగానా

దు. 'ఎర్ర నిర్మలము మాటున' అను అక్కరము లాని కద
నగవార్తకునుండి విశ్రాంతి పొందెను. ఆమె మనస్సు చిత్తశుద్ధి
చూపెను.

మహా:—(నీర్మల ను: అను) నన్న నీ యచ్చవచ్చిట్లు
శిక్షించుము. దయచేసి దిద్దుకొని పక్షియగు ఈ బిడ్డను స్వీ
కరింపుము.

నం:—సామాన్య చంద్రావళి నీరుదెలియదు. అట్లు
యొక్క కలికమిచ్చింది. ఇంక నీమధ్యము నేర జూరనొల్లను. ఇప్పు
మనస్సు చోటికి బాటు. బిడ్డను మృతమిట్లు తెచ్చు.

ఏమృతమిట్లు బిడ్డ పాతకమేమిటోనను. వెనుకాడుచున్న
కాళ్లతో సామెతుకులు పాగెను. ఎన్నడో మృతినొందిన
తల్లిదండ్రులమెట్లు జన్మించింది. పూర్వపుసంగతులెన్నో ఆమె
చూడనొచ్చుచున్నది. ఆమె చిత్తము కావలె యెప్పుడు. బొట
కారు కన్నీటితో, విన్నబోయిన కదవార విందముతో కంపి
తనా పై కలకలముతో మహాలక్ష్మి గంగమ్మ యిట్టి కెల్లెను.
ఆమె చేతులలో ముద్దు బిడ్డలకు లేవకుంటు గంగమ్మ
తిలకించెను. కాని ఆమె విన్నదనము గంగమ్మ చూడలేదు.
దీర్ఘస్థితిలో నట్టి జహోపకార మొనర్చినందుల కామెను గంగ
మ్మ వేసోళ్ల గొనియాడెను. జగన్నాథున కిన్ని శాశ్వత దయ
వచ్చునని ఆమె ఎప్పుడో సందేహించెను. తన రాష్ట్ర సేవికా బడి
నటని ఆమె మున్నించెను. పోయిన కార్యము కాయో పండోయని
మాడ బ్రవించెను.

మహా:—మాను చిన్నబానిని స్వీకరించెను. కాని,
అక్కా నన్ను నీతో నుడెనిమ్ము అట్లా తిరస్కరించుటచే నాముఖ
మింక జూడెని అలెడనెను.

గం:—అట్లెన్నటికి కరగకుండు గాక! పాపాజన్మక
యొడకు చంద్రావళి సంతోషముతో నా జీవితమునందు నొల్లను.
అరు నెలలు సహవాసముచే వారు వీరగుదురు. కలెందగు
తాతచే పెంజుబడిన వాడుకును నుడం పరిపాదెమగును.
కావున నియత నే నొడవెడనెను. బిడ్డకుడిసికొని తెచ్చుకొం
దము. రా-న రియపున చంద్రావళి యిట్టిక బడునమెరి.

గం:—అట్లెన్నటికి కరగకుండు గాక! పాపాజన్మక
యొడకు చంద్రావళి సంతోషముతో నా జీవితమునందు నొల్లను.
అరు నెలలు సహవాసముచే వారు వీరగుదురు. కలెందగు
తాతచే పెంజుబడిన వాడుకును నుడం పరిపాదెమగును.
కావున నియత నే నొడవెడనెను. బిడ్డకుడిసికొని తెచ్చుకొం
దము. రా-న రియపున చంద్రావళి యిట్టిక బడునమెరి.

గం:—అట్లెన్నటికి కరగకుండు గాక! పాపాజన్మక
యొడకు చంద్రావళి సంతోషముతో నా జీవితమునందు నొల్లను.
అరు నెలలు సహవాసముచే వారు వీరగుదురు. కలెందగు
తాతచే పెంజుబడిన వాడుకును నుడం పరిపాదెమగును.
కావున నియత నే నొడవెడనెను. బిడ్డకుడిసికొని తెచ్చుకొం
దము. రా-న రియపున చంద్రావళి యిట్టిక బడునమెరి.

వనంతులే ఖలు

౧౨

ప్రియమిత్రమా!

ప్రపంచ రీతి

(1) జాతీయ పాఠశాల-తెలుగు పండితుడు

మనక నొకసారి జాతీయ పాఠశాలవారు తెలుగు
పండితుడు వారి కళాశాలకు గావలయునని ప్రకటించివారు.
అం బిట్లున్నది.

“తెలుగు సాహిత్యజ్ఞానము కలిగి పాఠము చెప్పగల
నేర్పండితుని రాగవనమో: పురాణము జదువగలిగి, అం
ద్రులచరిత్ర వివరించి బోధించగల ప్రత్యేక విశేషజ్ఞానము
లిగి - అంగ్లేయభాష వచ్చి యుండి - చదువువాడై నుండర
యాపియై - యింగ్లీషు, హిందీమాట్లు తనవృద్ధుల వారికానుట
నకువలె - తెలుగు పండితుడు కావలెను. జీతం రు 25 ల
కంటె యోగ్యులను బట్టి యాయుబడును.”

ఈ ప్రకటనను - చూచి మనక నేనే దరఖాస్తు కంపు
దామనుకొన్నాను. కాని మా దామాదరరాష్ట్రీ గారు నా కందలి
యోగ్యత లన్ని తనవి జ్ఞాపకం చేసివారు. అయితే దాదరఖాస్తు
కల్పించుకొని నేను ఆంధ్ర జాతీయ పాఠశాలలో ఆంధ్ర
పండితుడుగా జేరి యుండినా యాయోగ్యతలు నాకున్నవి.
తనది జరిగిందే వలసిన వారుండరనిరాదా? ఆంధ్రుల జాతీయ
పాఠశాలలో వాంగ్ల పండితునికి - హిందీ పండితునికి - ఆంగ్ల
గ్రామ్యులెట్టి - కల - గౌరవము జీతము ప్రాధాన్యము ఆంధ్ర
పండితునికి గలగలేదుకదా! ఆరని కెన్నియో యోగ్యతలు
వలసెనుకదా! ఇంక వాంధ్రపండితునికి గౌరవము రావలసిన
దలచడకనునందా? వంగ జేతమునందా? ఆంగ్లేయ పాఠశాల
లయందా?

(2) ఉప్పువన్ను-గొప్పవన్నా?

ఉప్పువన్ను చాలా స్వల్పమనియు, సంకల్పమునకు మ
నస్సునకి రెండవాయకాడ - గాదనియు, యిది చాల కష్టక
రమనియు, గొప్పవన్ను కాదనియు ప్రభుత్వమువారును జాతీయ
మువారును వాదించుచున్నారు. దివమునకు కాలుగురుపా
యలు నిగల్గింకెంద స్వయము చేయగల లండనుకు పార్లమెంటు
లో నుడుచుండి “సంకల్పరహితము హిందువులకు రెండవాయ
వన్ను చెల్లింపలేదా? ఆర్యులకు రెండవ స్థానమివ్వలేదు. ఇంగ్లండు
మెంటు రొడ్లన్నియు నిండియు వేయించినదే! నమ్మకాదు!
నమ్మకాదు! సంకల్పరహితము - రెండవాయ - చాలా కష్టక
రమన్నే” యని నిర్ధారించుచున్నాడు. భూమివన్ను వృద్ధియై రై
తే చెల్లిండును. రాబడివన్ను వృద్ధియైన సామాజిక చెడను
తాల్లవన్ను వృద్ధియైన వ్రాతబోలే చెడను. ఇప్పుడో మాన
వుడయిన వాడెట్ల వన్ను చెల్లింపవలెను. ఫకీరు మొదలు
భూమివాసాటి కి వన్ను కప్పదు. మూడుపూటల భోజనమునం దీత
స్వతస్సుడు. కనువులకు రోగమునచ్చిన వన్నుకప్పదు. తనీవా
లనరైన నీవన్ను కప్పదు. ఏకిక దప్పకుండి - ఎర్రనొప్పి కల
బడకుండా - ఏవన్నువలెను బాటుపూర్తికాని దీపన్నువలెను లో
టు పూర్తియగుట్టి - ఉప్పువన్ను కంటే దప్పవన్ను మరెయొక
టిలేను. దొంగల జేబు “జీజయా” వచ్చె ననుచువాత్సవీరులు కాని
వారికే. కాని వీటికము మొదలు బ్రహ్మచర్యుల నీవన్ను “జీపి
దీపన్ను” గా బరిణమించినది. ఒక పనిచేసిన వానికి బన్నుండ
వలెను. అదిమాను టు కు వా డే వ్ర వ డి న వో వా ని
కా క న్ను ం డరా దు. ప్రపంచ రీతి భూమి వన్ను ల
వచ్చి, నీటికి బన్నువచ్చినది. పంటలకు బనికొచ్చునీటికి గాదు.
దానిని గల్లుచేయటకు ప్రభుత్వమువారికి ఖర్చుండను గావున
నది భూమివన్నునది ఎవ్వరిని స్వాతంత్యములేని సమాద్రపు నీటికి
బన్నుకదా యాయుభూమి! భూమి వన్నే రిత్తముచే
నవ్వాయు! వన నీది ప్రపంచమున నన్ను! అన్నిదేశముల
యందు నున్నది. కాని రిత్తక “పుణివార్తవస్త్రో వాయు
రాకాశ” భూమి నీరు అగ్ని వాయువు ఆకాశము నను
పంచభూతములలో పండినది వన్ను కాక కనుద్రులనీటిని
యొప్పువన్ను నడి! నీటిపై కెక్కావన్నుకదా! ఇంకవాయు
వున మామీవన్ను టుకు తిరువాయ! అది రానిదనములు కచ్చి
ననో! అట్లన్నవాడే గట్టిపవో నక మన ప్రభువు లాశ్వాపర్

శారదచంద్రుడు-వక్రతిశోభ

గీ. వచ్చి కబయల్లు కన్నుల + వ దు కయ్యె
అలనంద లన్నియు కండ్ల + కనుగుమండె
గొల్లుబుడుగల భ్రమలను + మెల్లకయ్యె
గణగణను మెల్లకయ్యె + కంఠిపోయె
కోకిలకు కారకలును + గుండె జేరె
సాంధ్య రాగము కిందూర + కరికి దోరె
గగనభంగము కళ్ళబు + గహన మయ్యె
సాసాపుండు కొండల + కందు మారె
కొలనులం దుండు కలకలు + మొలకలెల్లె
చక్రవాకము లన్నియు + సంకల్పిల్లె
త్రవ్వకాంతు నూతన + క్రతివ వచ్చె
తెల్లతెల్లని కలుగులు + కేజిల్లె
తూర్పుకొండలనుండియు + దోరయొకండు
జంతుకరణాల ప్రసరించి + మానవులను
అమితమోదసాగరమందు + నణగగొడోనె
సప్తజలధు లుప్పొంగ + కరము లేనె
నవనమావలకును నా + నంద మయ్యె
ధీశ్రీమల మనములు + కరగనాగె
కారవోంజనములకును + భార మయ్యె
నీలమేఘరాజులు + తొలగెడోచ్చె
తె దిపూతతో గగనము + నిండిపోయె
జ్వాలాకారదండండు + అరసిమాడ!

బుద్ధి రాజు-మానుమంతరావు.

మా జగదాస్య మగును గావున నేముగ నాకాశపు బన్ను కట్టు
కొనవచ్చును.

(3) కాంగ్రెసు - ఖంగారు

ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు కక్షములు కాన్సిల్సు పట్ల
రాష్ట్రీ సంగతులు సభిం యివి కప్ప పులికలలో కలు
విషయములే కనబడుతున్నవి. ఖంగారు మిక్కిలి హెచ్చుగా
నున్నది. ఎన్నరెవ్వరి నాడేమిచినా కాంగ్రెసుక త్వము గార
డిగానున్నది. మహాత్ముడు కలసాలలో నున్నది మహానాలో
కర్తవ్యము తెలియక ఖంగారు వదులున్నారో చెప్పలేము
కదా! దాగువంటిత్వా మూర్తి పక్షమునట - కక్షావలంబన లం
దలమాటయు నెట్లున్ను, దానుగారి కాన్సిల్సు ఆపేక్ష స్వల్ప
భముకొల కనలేముకదా! దానుగారిపక్షము రావడము కూడా
తమ కకకారమని నెట్లను సోదరులేమి భర్తృకన్నాలు విషయ
న్నాలో తెలిసికొంటెనంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని దాక్టరగారి లేఖ
యేగొప్పసాక్ష్యము నీవంగుట! ఆహ! స్వల్పభాషేక్ష యేమి
మాటలు కలుగ నీయరు?

(4) మట్టుకు మూత్రము

మా గ్రామములో నొక బ్రాహ్మణుడు దుండేనాడు.
అయన మట్టాడికప్పుడల్లా “వట్టుకు మూత్రం” కలచుగా వాడు
ట యలవాటు కలవాడు. అయన యావిధముగా మట్టాడును.
“నీవు వట్టుకుమూత్రం రేవువట్టుకుమూత్రం కిచ్చకుండా
వట్టుకుమూత్రం రావడం వట్టుకుమూత్రం మానడం నేను వట్టు
కుమూత్రం కాకినాడ వట్టుకుమూత్రం రావడం వట్టుకుమూత్రం
వడను.”

ఇదే ధోరణి! ఎంతసేపు మట్టాడినా యా “వట్టుకు
మూత్రం” ప్రయోగములు రిచ్చేవికావు. అయినే బ్రతికియుంటే
ప్రస్తుతకీర్తినిగూర్చి యిట్లు ఉపన్యసింపకపోడు.
“అయ్యలారా! మీరువట్టుకుమూత్రం - కాంగ్రెసువత్సాక
లంబులై వట్టుకుమూత్రం - ఉన్నంతవట్టుకుమూత్రం - కాన్సిల్సు
చేబవట్టుకు మూత్రం - కొలకాలమునకు వట్టుకుమూత్రం -
అంకగా కొలకాలమునకు వట్టుకుమూత్రం - మెంటు వట్టుకుమూత్రం -
అయినా ప్రభుత్వము వట్టుకుమూత్రం - వచ్చేవలెను వట్టుకుమా
త్రం, నామాటనిన వట్టుకుమూత్రం, తలపెట్టవద్దు. కడు, కడు.”
అనివట్టుకుమూత్రం అయిన చెప్పియుండును. ఈ “వట్టు
కుమూత్రం” దానువత్తువానికి బ్రయోగించినగాని వారి
“కాన్సిల్సు”నియోపాదు. దాక్టరుగా రిచ్చుతలు కట్టి వాడి
రిమజిసినుసోదరుల మహారాము నేయగోరుచున్నాడు -

(సం) కంకర రావు

మిత్రమా!
కంకర రావు ప్రసంగములచే నీవివరములు రాతేమి?
ఇందులో మూడుమా జ్ఞానము “ప్రపంచరీతి” నిఁగుర్చి
వ్రాసివారే.

అనుచు ముందును.
ప్రి యునంగు మిత్రుడు,
—వనంతుడు.

రాజశేఖరకవి కావ్య మీమాంస.

కావ్యసంగ్రహము

శ్రీకవియైన శంకరాచార్యులు ఆంధ్రవంశస్థుల శిష్యులను ఆంధ్రదేశమున కావ్యమును బ్రతుకైన మిమాంస చేయించును. ఆంధ్రకావ్యము - స్వయంభూతమైనవాడు - తనయిచ్చామూలమున నావిర్భవించిన శిష్యుల కందేసించెను. వారియందు శరస్వతీప్రభుడును-బృందావనమున నైమిషాంశ్యుడునైన కావ్యపురుషుడు ఉదయించెను. అట్లుదయించిన ఆకావ్యపురుషుని - శరస్వతీమూలమున జన్మించినవానిని - దివ్యచతుష్టయమునందు జరుగఁబోవు విషయముల నెఱిగినవానిని - భూభృతస్వరూపులను నుల్లంఘించువానిని గల జనలవిషయమై పితృముఖాది కావ్యవిశేషము ప్రసరింపఁజేయ నిశ్చయించెను.

ఆకావ్యపురుషుడు కావ్యవిద్యాసాగ్రభటులని దివ్యులకు వదులెన్నిదికాక రమణులగు కావ్యమిమాంసకు సమస్తముగాఁ జెప్పెను. అందు వివిధావస్థలను సమానాత్మ్యము చేసివేసెను. ఈ క్రిందగలవాడు ఔత్తికమును నుత్తరవాక్కును రీతిస్థయమును ప్రకటించువాడు అనుప్రాసకమును, చిత్రాంగదులయవకములను శిల్పప్రకరణమును, శేషుడు శిల్పశేషమును, పురుషుడు వాస్తవమును ప్రవేశించువాడు ఔషధమును, పరశువుడు అతిశయమును, శిశువుడు అతిశయమును, కుచేరుడు ఉభయాలంకారికమును, కామదేవుడు వైశాదికమును, భక్తుడు రూపకరీతివాదమును నందికేయిలును రసాధికారికమును, ధిమణుడు దోషాధికారికమును, ఉపమన్యపురణోపాదానకమును, కుమారుడు ఔషధవిషయమును, శత్రువు తరువాత వారు వేర్వేరుగా తమతమ కావ్యములను విస్తరింపఁజేసి రచించిరి. ఈతరువాత ఆకావ్యమిమాంస ప్రక్రియ ముగియఁచెను. అనగా నొకదానితోనొకటి కలసిగొని పోవుటచేత. కొందఱు ఉచ్చేదము నొందెను. ఈకారణమునఁజేటి ప్రయోజనాంగతయైన ఆకావ్యమిమాంస విషయములన్ని సంగతినించి, కొందఱు పాటగా నున్నవిధివిధానములను కలదిగాఁ జేయఁబడెను.

అట్టి కావ్యమిమాంసకు ఇది ప్రకరణము దేవతాః- 1. కావ్యసంగ్రహము 2. కావ్యసర్వేము 3. కావ్యపురుషుని యుత్పత్తి 4. వేదవాక్యవిశేషము 5. పాత్రపత్తి 6. అర్థానుకాశము 7. వాక్యార్థము 8. కవినిశేషములు 9. కవిచర్య 10. రాజచర్య 11. కావ్యప్రకరణము 12. కల్పారహసనోపాయములు 13. విషయములు 14. వేదకాలవిభాగము 15. భువనకాళము, అని ఇట్లు మొదటియధికరణము. ఇట్లే నూత్తిమమును ఇతరుల కవులు. వీరికి వ్యాఖ్యానముగా మున్నందు శిష్యుఁబోవు భావ్యమును ఉండఁగలదు.

వివృతహితమునకై ఇది ముచ్చెప్పిన సుత్ర ప్రకరణము పదు. చిత్రావహరణములచేత భారతదేశమును గ్రంథరూపమున ఘోషకృతిగల ఈ మూ కావ్యమిమాంస, కావ్యపురుషునికి కారణము అగుచున్నది. (అనగా నందు చాల గొప్పకావ్యమని పేరుబడెను) మిమాంసకుఁబో, ఏగ్రంథమునందు వాగ్దలముగఁ గలది? అట్టికావ్యమిమాంస అనేగ్రంథము ఇది ఎవ్వఁడీ కావ్యమిమాంసను ఎఱుంగ నేఱుంగఁగో వాడు ఒక్కమాట నైనను ఎఱుగ నే ఎఱుగదు. అనగా అజ్ఞానము. పూర్వమునుఁజెప్పె మరల సంగతులు సుత్రవేది యాయావరీయఁడగు రాజశేఖరుడు కవులకై దీనిని వివరించెను.

కావ్య నిర్దేశము

ఇందు కావ్యము - కావ్యమనియును కావ్యమనియును రెండువిధములు. కావ్యములు. కావ్యపురుషులను లగుటకలనమున్నందు కావ్యములందే యభినిష్ఠుడు కావలయును. అనియును అప్రకరణప్రకారము నైనదో (అనగా ప్రకారకములుగాఁ జేయఁబడియుండ వేసి) ఆకావ్యములు శిష్యాధిమును ప్రత్యక్షీకరింపఁజాలవు. ఆకావ్యములను రెండువిధములు పోరుషేయము అని ఆపాదేయము అని. ఆపాదేయము నేదము. ఆనేదము ముఖ్యప్రావృణ రూపమున నున్నది. యాగాది క్రియార్థకములను వివరించునవి మంత్రములు. మంత్రములను వినియోగించుగ్రంథము ప్రావృణము. ఋగ్వేదము యజుర్వేదము సామవేదము అను నీమూఁడునఁజెప్పుచున్నాఁడును. అధర్వణము. శాల్వవేదము. ఈవేదములలో అధర్వణమునందు పాదములుగలవి ఋగ్వేదము (అనగా ఋగ్వేదభాగములు.) గీతపాదములను అఋగ్వేద సామములు. ఇదో నిబద్ధములు కానివి యజుర్వేదము ఋగ్వేదము యజుర్వేదము. సామములు అధర్వణములు అను నీవారై వేదములు. ఇతివృత్తము శ్లోకములును గాంధర్వవేదాయుర్వేదములును ఉపవేదములు. వేదములలో నుపవేదమునామై - సార్యకర్మము - గేయవేదము (సంగీతవేదము) అయినదిగా ఒప్పుచుండును అని (దోషాది

శిక్ష కల్పము వ్యాకరణము నిర్మలము ఛందోవిధి వ్యోమము అనునవి ఆంధ్రుల మదంఘములని ఆచార్యులుఁజెల్పిరి. అలంకారములను నుత్తర మగుటకలన నేడవ యంగ మగునో యాయావరీయఁడు. అయంగప్రత్యంగముల పరిజ్ఞానము లేనిది వేదమర్మము (అనగా అవగతము) కాఁజాలదు. ఎట్లుదాకా? చూడుడు:-

ద్యా గుక్కర్ణ సయజా సఖాయా
సమాం కృతుం పరిమన్వజాతే
తయో రవ్యః కిష్టం స్వా ద్వత్తి
అశ్వ నృన్యో అభిచా. శితి.
ఇదికావ్యోక్తి. ఇట్లువై ఒక్కొక్క యధికరణమునందును ఋగ్వేదము యజుర్వేదము సామవేదము అధర్వణమును ప్రావృణమును ఉదాహరించి అట్లువై భావము (అనగా వైచిత్త్యవేదాంగములలో) కర్మములకు (అతరములకు) ఉత్పత్తికావ్యము కరణము ప్రయత్నము ముగ్గునవని మూలమున నిష్పత్తినిర్ణయించునది శిక్ష. ఉదా- అపిశేలియశిక్ష మొదలగునవి. భిన్నభిన్నములగు నశేకకావ్యలలో పరిపబడిన మంత్రములను వినియోగించు లెఱుగు చెప్పెడి కల్ప ముగ్రము వివరించెను. యజుర్విద్యముగ్గునవి ఉదాహరణము శిల్పములయొక్క సావ్యవాదులను (అనగా సావ్యకర్మములను) చెప్పినది వ్యాకరణము శిల్పముల యధర్మము నిర్వచించునది నిర్మలము. ఛందస్సులను నిరూపించునది ఛందోవిధి. ప్రవాహము గురించిన గణితము వ్యోమము. అలంకారమును మున్నందు వివరించెను. ఇతరుల పాదవేదకావ్యము అన్ననో, పురాణము అన్నీకై మిమాంసకస్వత్తిర్నిర్ణయము అని నాలుగవిధములు. అనగా గిరిలోనో నేడములలో నేప్పబడిన ఆఖ్యానము అపనిర్భయమై యుండునది పురాణము ఇది పదునెఱిమిది విధములు. వేదము ఇట్టిదానిని పురాణమునది:-

కర్మ ప్రతిసంహరః కల్పా మన్వంతరాని వంశవిధిః
జగత్ యత్ర నిబద్ధ తద్విజ్ఞేయం పురాణ మితి.
[అనగా యొక్క కృష్టి ప్రతికృష్టి కల్పములు మన్వంతరములు ఆయామనువుల వంశ చరితములు ఎచ్చట వాయఁబడియుండునో అట్టిది పురాణ మని తెలియఁదగును అని అర్థము.] పురాణములలోని యొకవిధమును భేదమే ఇతివృత్తమని కొందఱు పలికిరి. అట్టి పురాణము కర్మకర్మయోగమును పురాకల్పమనియును రెండులెఱుగును. ఏమని రచనగా-
మర్మకర్మ పురాకల్ప ఇతివృత్తం రిద్విధా
స్వా తేక నాయకా పూర్వా ద్వితీయా భూనాయకా.
[ఇతివృత్తమర్మము, కర్మకర్మ యనియును పురాకల్పమనియును రెండువిధములు. మొదటిదగు కర్మకర్మ ఏకనాయక యను. రెండవదియగు పురాకల్పము భూనాయక యనియును ఎఱుగఁదగును]

వైచిత్త్య పురాణవిషయమున రామాంబభారతములు ఉదాహరణములు. అన్నీకైస్వరూపమును విద్యాభారతమునందు చెప్పెదము. వేదవాక్యములకు చెక్కులు వ్యాసులులతో నరమును వివేచనచేయునది మిమాంస. ఆమిమాంసకుఁబో విధివివేచనయందును గ్రహ్యనిర్దేశనియందును రెండువిధములు సుత్రవిధిత్వము లగు అర్థములను స్వరీయించునవి యగుటకలన స్వరూపని చెప్పఁబడినది. అవి కదునెనిమిదియే. ఆపదునాఱుగును విద్యాభాసములు అధికా నాఱుగునెదములు ఆరంగములు నాఱుగు కావ్యములు ఇవి విద్యాభాసములు అని ఆచార్యులనిరి. ఇవియన్నియును భూభృతస్వరూపముల లోకములను మూఁడిటిని ఆక్రమించి యున్నవి. వేదములు ఇట్లే యనిరి:-

శ్లో. విద్యాభాసానాం గంతు మంగం న శక్తో
జితే ద్వర్ణాదాం యోసి సాంగం సమాప్తమ్
తస్మా త్పితేవా దర్శనందోహ ఉక్తో
వ్యాస స్సంకల్పో గ్రంథభిక్షప్రియార్థమ్.
[అర్థము:- విద్యాభాసము విద్యాభాసములను చదువుటకు వేయఁబడినది వేదములను వేదములను సాంగముగా చదువఁజాలదు. కావుననే సుతేవముగా అర్థభారము చెప్పఁబడినది. గ్రంథ వివరములను భయపడువారి నిమిత్తమై ఇందు గ్రంథవిపులీకరణము పరిత్యజింపబడినది.

సమస్త విద్యాభాసములను మూలస్థానమై కావ్యము పదునెదవ విద్యాభాసముగ నగుచున్నదని యాయావరీయఁడు. గద్వపద్మయములగుటయందు కవిభర్తృములగుటయందు పితృవదేశములగుటయందు నియంత ముఖ్యములగు కారణములు. ఇట్టికావ్యమునే కావ్యములు అనునందుచుండును. వాగకామనూతము శిష్యాకావ్యము దండనీ- యనునవి వైవానితోగూడఁ బలిసివో పదునెనిమిది విద్యాభాసములగునని కొందఱు. అన్నీకై క్రియ, వార్త దండనీ అనునవి విద్యలు. దండనీయొక్కటియే విద్యయని జోశనను లనిరి. దండనకలగునను భయములకల నే సమస్తలోకమును తమతమభిర్ముఖుల నడుచుచున్నాఁడు. గమక దండనీయొక్కటియే విద్య.

వార్త దండనీ రెండవిద్యలని వార్త స్వ క్షు ణు. వృత్తియను విద్యను నాణమును లోకయ్యాలయొక్క శిల్పికి కారణములు. క్రియవార్త దండనీయు మూఁడునవి విద్యలని మనుమార్గగాములు చెప్పెదరు కారణమేమనఁగా వార్త దండనీయులనుపదేశించునది క్రియయేదా! అన్నీకైకీరయూ వార్తదండనీయు నాణగును విద్యలే యని కాటిల్లును. అన్నీకైకీర వివరించు క్రియ దండనీయులకలనే కథించును గదా! విద్యవి 'సాహిత్యకర్మ'యని యాయావరీయఁడు. ఆసాహిత్య విద్యయే వైవాత్తి టిని ప్రవర్తించఁజేసెడి. వీటిమూలమునకే ధర్మాభ్యుదయి ఎఱుగఁబడుచుండును. భూభారమునకే విని విద్యునిచెట్లును లిగెనది. వైవానిలో క్రియ వివరించుటే యెది.

అన్నీకై- పూర్వకమునది ఉత్తరకమునది వివిధముగ నున్నది. వైవాద్యవిద్యలను నాన్వీకమునగు లోకములయందు పూర్వకమునకే జేరును. సాంఖ్యవ్యాఖ్యయొక్కేకేక కావ్యములు ఉత్తరకమునకే జేరును. వీటికే మట్లుగములని చెప్పెదరు. వీటిలో వాదననియందు నల్పమనియును కథించునది యను మూఁడులెఱుగుల కథగలదు. మధ్యముగా నున్నవారికి నియు నెఱిగించుటకై క్రమశిక్షయను పరామర్శించుట వాదము. తమమును నికరలెట్లుకొనుటకై భూతి నిగ్రహములగు వాదనావములను కర్మసాంతుల జన్మము అనఁబడును. స్వకమును కర్మసాంతుల పరమమును నిందించుట వివేక యనఁబడును.

శ్చవీయము కళుపాలనమును వ్యాపారమును వార్త యనఁబడును. అన్నీకైకీరయూ వార్తలు అను ఈ మూడింటియొక్క యొక వైషమ్యము సాధన భూమిమనదయే దండము. దండము అనెడి నీతిని బోధించునది గమక దండనీ యయ్యెను. అదండనీతియే లోకయ్యాల ఆనతిమై కలదు. ఈవైషమి కావ్యములు. ఈ వైషమివని కీకీందిది సామాన్యతములు శ్లో. కరితామివప్రవాహ ముచ్చా [కథయం యథోత్తరం విపులం. యే కావ్యసమరంభా భవతి లోకకస్య తే వంద్యాః] నదీగవాహమునల తోలఁదలలే గొడ్డొడ్డిను పిమ్మట విపులముగను ప్రసరిల్లునట్టి కావ్యార్థములే (వాదములు) లోకమునకు మిక్కిలి అభివంద్యములు కాఁగలవు.

ఈకావ్యములను నూత్ములతో రచించవలయును. నూత్ములనువలన- అనగా వత్తవ్యాసమును సుతేవించి ముగ్గుట కలన నూత్ములు అనఁబడెను. ఇట్లే శిష్యుని - కదలఁబడెను. అల్పాక్షర మనందిగం సారక ద్విత్యోముఖమ్ అస్తోభ మనకద్వంద సూత్రం నూత్విదో విదః [కొలదిపాటి అక్షరములేగిని నిస్సందేహముగా నర్థమును బోధించుటే- సార మంతమైవీశ్వర్యముఖమై-అల్పమైవీద్రవ్యమై- యుండఁబడిది నూత్ర మని నూత్ములము నెఱిగిన వేదము లేరిదికొందరి.]

నూత్రములొనన్న సాగమునంతను వివరించునది వృత్తి. నూత్రవృత్తిని వివేచనచేయునది పద్ధతి. యొక్క ప్రత్యక్షములను నెఱిపుచు విషయవిచారణమునను నట్టిభావ్యము. అంతిచ్చావ్యము (అనగా భావ్య మంతిచ్చార్థమునకలది) సమీక్ష యనఁబడును. మఱియును అపారతార్థ విశ్లేషము కూడ సమీక్షయనియే చెప్పఁబడును సంధివిచారణములములగ్రంథమునకుగల అర్థమును సాంతముగా వివరించునది పంజిక యనఁబడును. అర్థమును వివరించు శ్లోకరూపములగు వ్యాఖ్యానములకు కారికలని పేరు. ఉత్తానక యుక్తములను విమర్శియనెడిది అనగా అవ్యాప్తులి వ్యాప్త్యసంభవ దోషముల బరిశీలించి తెలుపునది వారికము. ఇయ్యవి కావ్యభేదములు.

భవతి ప్రథమ స్వర్గం తీసం న మభిప్లుతం నృతీభర్తృన్ అల్ప మనల్పం రచయ న్నల్ప మల్పంచ కావ్యోవిః అర్థములు ప్రస్తుటము చేయుచునాభ్యుగ గాని ఇట్లుగా గాని అన్నయర్థమును స్పష్టీకరించుచు- కొలదినిస్తువును విస్తరించి కర్మించుచు విస్తృతముగా దానిని సుతేవించుచు కవిత్వముఁ జెప్పవారు కావ్యోవి అనఁబడును.

కావ్యములొని ఏకవేదమును నిర్వర్తించునది కథరూపము. మఱియభ్యాసము మొదలైన కన్యనో మధ్యమధ్య చేయఁబడునట్టి ఖండములు ముక్కులు. అవి పండితులచేత స్వతంత్రముగ వ్రాయఁబడినవి గమక నే అపరిసంకల్పములను ఆసావ్యము ములును నైవి. కల్పారములను ఉన్ననాని నున్నట్లుగా సాభావముతో ప్రవర్తిల్ల వేయఁజేటి విద్యకావ్యునే సాహిత్యవిద్య యనఁబడినది. ఉపవిద్యలన్ననో అపవిత్రనాఱుగులవు ఈ అపవిత్రనాఱుగును వివరించి విద్యుల (వేద్యుల) కావెను. అనియే [అనగా కళయే] విద్యయను చూడఁదలము. దానిని దోషమది కాధికరణములకై చెప్పెదము.

ఇట్లువైభోభియ్యైవా ముత్ర కరంభిభి క్షో నిపుణ్భిష్యా గ్రంథకరం కార్యం [ఇట్లు యభి నుత్తల కావ్యగ్రంథము అంబయై యుండును. ఆకావ్యాగ్రంథ విస్తృతము యధియంతలము. నూత్రతేలియకస్యయే యుండుటకలనను, గ్రంథకాంక్షి భయమున ఇచ్చుట త్యజింపబడినది.

సమస్య, కాణ్ 29. — పశ్చిమదీవులను యిత్రముగా
బాంబాయివరకు చేర్చుముల నాశ్రయించి, బాంబాయివరకును
ఉత్తరదీవుల భారతదేశమునందును వర్తమాన బాంబాయి దీవుల
చుట్టున, లోయనబాంబాయి, అసాం, బెంగాలు, బీహారు, ఒరిస్సా
కొంకణ్, మలబారు, దేశములలో సాధారణముగ దొరియు
చుండెను. మద్రాసు, మిక్కిలు, కొడగు, కడపకొండలలో నచ్చ
దీవుల దొరియుచుండెను. సంయుక్తరాష్ట్రములలోను, మధ్య
రాష్ట్రములందును చెప్పి ప్రతి ప్రాదేశికములందును జచ్చుచున్న
కురిసెను. (ఆ. ౧)

(ఒకవిలేజురి నుండి)

150 సం॥రములు వయస్సుగల నొక దిగంబరి

కానాడ వార్తలు

వివాహములు, జరుగునప్పుడు (1)

మముల ప జ్ఞాపియం దుంచుకొనుడు.

చొక్కపువొడిచే తయారుచేయబడిన రైలుకూటాలు 1, 2
 టాటూలుగలవి, పలురకముల చెంబులు, ముక్కులోటాలు, పలువిధ
 సగళులు మున్నగునవి వారివారికి కావలసిన ఎత్తులో సిద్ధముగా నున్న
 వి. చొక్కపువొడికి, సవరముచేయగలకు పూచీ యివ్వబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టికింపెనీ
1842 నగలవ రకులు, 25, చెనాబజారురోడ్డు ముద్రాసు.

A few press and public opinions about

KRISHNA VENI INKS

SWARAJYA:—Krishna Veni Inks are found entirely satisfactory. They are brilliant and non-fading and are in no way inferior to foreign stuff.

DRAVIDAN: These inks deserve every encouragement being quite equal to foreign imports.

THE PRINCIPAL OF A BIG COMMERCIAL FIRM: I have been using only Krishna Veni and can confidently recommend them to all.

STUDENTS & GENERAL STORES

Nattu Pillayar Kovil Street, MADRAS :

ఉష్ణదేశములకు శ్రేష్ఠమైన ఆహారము.

ఓటుపంతు కొద్దిగా (కొత్తు
 గలదు. అది కేవలమును గాన
 మును కలిగించును. మురిసమును
 వృద్ధిజేయు అవరోహణ అరవ
 భాగము యిందులో గలదు.
 పుష్టికరమైన అవరోహణ చాల
 కాలమునుండియు ప్రసిద్ధికెక్కి
 నది.

పెరిగింది బిడ్డల కిది ఆసమానమైన ఆహారము. ప్రపంచముందు అంతకును ఎక్కువకొలది జనులు

కాకాకు పట్టుచే ప్రాకారాల తివారమువందు కాదుచున్నారే. మాంసాహారము నందుదు వీరపులకంబెను కెండితిలక యందులో ఆలపు, ఒకపాను కాకాకు పట్టు ఒక పాను మాంసముగా మారున. (11)

ఒక సేలనీకు క్యాకు ఓట్లు ప్రతిదినము వాడి, రీక్షింపుడు, ఎట్లు మీబలము కృద్ధితుగునో గమనింపుడు. ఒకడెప్పు క్యాకు ఓట్లు ఆ సోదినవలెవగుడు నచ్చును. అది అంతి విజయయై ఆహారము కాదు.

MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Wholesale Agents

Wholesale Agents

Quaker Oats

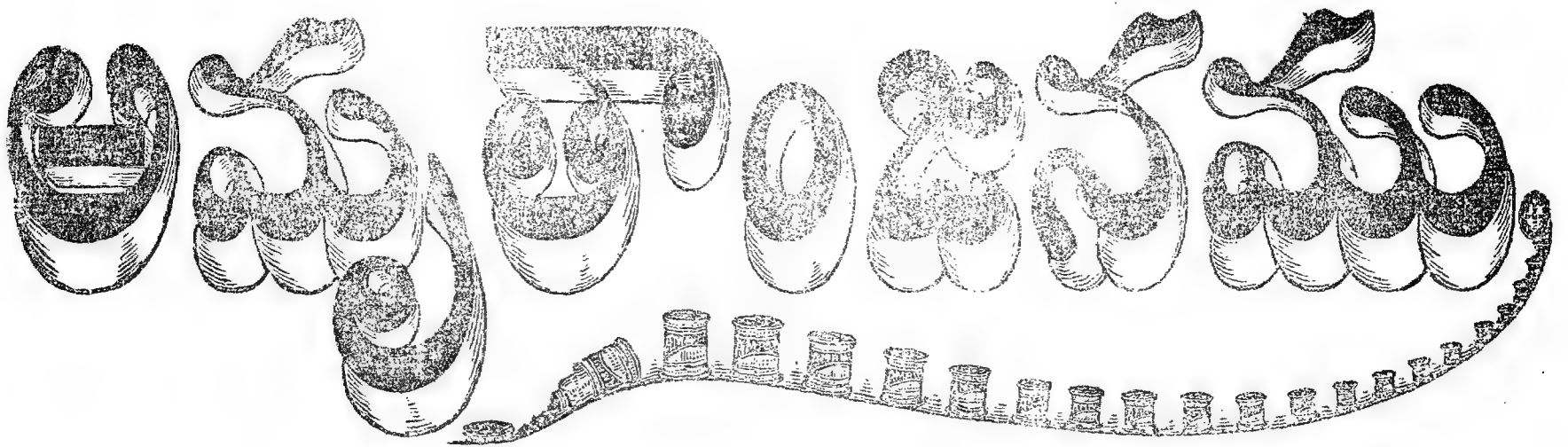
Madras,
Bombay,
Calcutta,
Karachi,
Rangoon

నంసక్రాత గ్రంథములు — తెనుగులిపి

అనురక్త కేమల మూలము. — స్వస్వార్థము, జన్మగ్రహము	అంగుళమునుబట్టియును — అంగుళమునుబట్టియును	అంగుళమునుబట్టియును	అంగుళమునుబట్టియును
భూమంతిరవదనములగులది చిన్నవైపు అట్టబైందు	అంగుళము కేమలము, సాంబనములువు) కాలిక్	అంగుళము	అంగుళము
సుందరకాండము మూలము 16 కట. కిత్రానుబైందు	"	"	అట్టబైందు
ప్రత్యక్షము 1 క. భాగము కిత్రానుబైందు	కామదానుచరిత్రము	కామదానుచరిత్రము	కామదానుచరిత్రము
డిట్ 2 క. భాగము "	డిట్	డిట్	కాలిక్
డిట్ 3 క. భాగము "	ప్రసంగకేమలము — మూలమునుబట్టియును	ప్రసంగకేమలము	ప్రసంగకేమలము
కేమలము — మూలమునుబట్టియును, చిన్నవైపు	కాలరామమునుబట్టియును	కాలరామమునుబట్టియును	కాలరామమునుబట్టియును
కేమలము — మూలమునుబట్టియును, చిన్నవైపు	కాలరామమునుబట్టియును	కాలరామమునుబట్టియును	కాలరామమునుబట్టియును
డిట్	కాలరామమునుబట్టియును	కాలరామమునుబట్టియును	కాలరామమునుబట్టియును

శ్రీ. వెంకటేశ్వర్ అండు కో, ఆనందమ్మద్యాలయము, మదరాసు.

హామకాకఫవుంటకవేనాలు

మిక్కిలి మేలైనది!

ఎల్లప్పుడు శుభయోగింపుడు!!

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12 - బండరువీధి, మదరాసు.

(71)

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

రబ్బరుష్టాంపులు

అప్పు బెండుకనులు, రబ్బరుష్టాంపులు, స్టిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, ప్రింసింగ్ సామానులు. (809)

ఎంగ్లెవింగు

THE MADRAS SIDDHA GURU AYURVEDIC PHARMACY.

THE PREMIER HOUSE FOR SASTRAIC MEDICINES.

A REAL BOON TO SUFFERING HUMANITY.

680

"Siddha Guru Makaradwaja"

A GUARANTEED AND INFALLIBLE REMEDY FOR ALL ACUTE AND CHRONIC DISEASES.

Siddha Guru Makaradwaja is one of the most powerful and principal alternative tonics of the Hindu Materia Medica. It is one of the costliest medicines and is compounded of reliable ingredients such as Gold, Silver, Pearl, Coral, Bhasmas and some rare herbs. If this is taken twice a day without any restriction of diet, it would strengthen the system which has debilitated and enervated by excess of sexual indulgence. Loss of memory, loss of vitality, sleeplessness, tremor of limbs, prematurely aged appearance, palpitation, indigestion, spermatorrhoea, anaemic look, impotency etc., will disappear. Further, this tones the digestive and respiratory organs, rouse the appetite, purifies the blood and thus invigorates the whole system, improves the memory and mental strength. In all these ways this serves the purpose of promoting happiness in man and helps procreation removing the condition of old age. This may be taken by both the sexes in any climate as a general tonic. A trial will convince the public.

PRICE PER PHIAL OF 60 DOSES Rs. 15-0-0 30 DOSES Rs 8 ONLY.

Apply to.—Sarvanananda Siddasramam.

Telegrams: "SIDDHA GURU"

W S 26 or 7

Post Box No. 1280, Madras.

పవనముల వేసి రిప్రెజెంటేటివ్ డాక్టర్లు

ఈ క్రింద జెల్లబడిన డాక్టర్లు ఈ కార్యక్రమమునకు, ఈ విశేషమును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కార్యక్రమములచే కార్యక్రమములను సాగించుచున్నందున.

మా డాక్టర్లు తయారుచేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద ప్రభుత్వము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలకము వృక్షకార్యము, రసాయన కార్యక్రమము, భూ తత్వముగూడ గూడ పరిశీలించబడును. అచట బి. పి. స్టాండర్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలకములచేత తయారుచేయును. కావున యీ డాక్టర్లు పాఠశాలములను, నమృతమును యేమైనను అనుసరింప వచ్చునట్లు.

డాక్టర్లు యీవన్న సరపు

సరపు శ్రీ సాస్మాటిక్ కాంపౌండు క్విన్తెస్ సెంట్రాల్ క్విన్తెస్

ఈ సరపు డాక్టర్లు యీవన్న సరపు సమస్యలను వివరించుచున్నట్లు. క్వెస్టా, క్వెస్టా యీవన్న యీవన్న దివ్యముగ తయారు చేయబడినది.

ఈ డాక్టర్లు అతి ఉత్తమ ప్రదేశములలోగాని యిండియాలో బాగా ఎవలను గలగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక శక్తిపాతాళమును దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధి కెక్కిన దివ్యము.

కల. కెడ్డ బుడ్డి రు 2-8-0 మిడియన్ బుడ్డి రు 1-4-0 చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కెమికల్స్

ఇది విరక, తైము, పోటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటుల సరపు

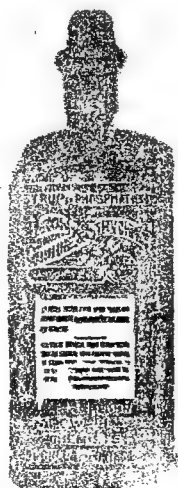
ఈ కెమికల్స్ మందును. అడుగున సత్తయేమియును సందేహము. ఫిలడెల్ఫియా యేర్పాటు పోలింగు గారు కెమికల్స్ ప్రకారము తయారుచేయబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమును మంచియోషమును. రుచిగానుండును. మంచిరక్త కృత్తిగానిది సరములకు పుష్టినిచ్చును.

కెడ్డ బుడ్డి రు 1-12-0, మిడియన్ రు 1-0-0, చిన్న బుడ్డి 10 అణాలు.

వలయు కంపెనీవారి సదుక్తులకు మా ముందులను వివరించుచు వ్రాయుము.

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగవృక్ష, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకార్యము. భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమృతకావారి చిహ్నక రహితము, విచిత్రవిశేషములు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, ముడిచెట్టును పుట్టించుట, లేవనాటే ముడిచుట, శరీరములను తిలకాయచేర ముట్టించుట భూమిపై గల ముయ్యెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు ఉన్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన దుర్బలముగా మేలిక చేయగలగి గౌరవంబి యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రు 4-0-0 అ. 2118 పి. ఆర్. జనార్దనరావు, బంగళా గుంటూరు.

నూతన పచరములు

బమ్మెర పోతనామాత్య ప్రణీతము		
ఆంధ్ర బాగవతము	1-8	6-0-0
డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు		8-0-0
ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము	1-8	5-0-0
ఆనందరంగరాట్టండము	1-8	1-8-0
ఆనంతునిఛండము	1-8	0-14-0
అప్పకవీయము	1-8	2-8-0
అధర్వణకారికలు, సటిక	1-8	1-0-0

ఇందు అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మావద్దదొరుకును. క్యాటలాగులు చూడవలెను.

వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్, 332, ఎన్.కె. రోడ్, చెన్నై.

గంజాం మండల ఆంధ్ర జాతీయోప (నూతన) సంఘ సమావేశము

జూలై 20 తేదీన గంజాం నెల 7, 8 దీనిన
జరిగిన ప్రథమ సమావేశముయొక్క తీర్మానములు
హరిత సభ్యుల సంఖ్య:—21.

(1) కార్యనిర్వాహక సభవారు చదివిన 1922-23 నివే
దిత ఆంగీకరించడ మైనది.

(2) "జాతీయోప" గతమాసాంతమున సమావేశమైన
అభిలషారత స్థాయి సంఘసభలో గత సభ్యులచే జాతీయ
దినమున కానవసర ప్రవేశమునకు సంబంధించిన తీర్మానము
గయ్య కాంగ్రెసు తీర్మానమునకును వ్యతిరేకముగా నిరాక
రణ ముద్రాపమునకు, అంతరాయమును విరద్ధముగా నున్నం
దన సదన బాంబాయి తీర్మానము గంగీకరించుటకు నిలుపడెను.

ఉపసాదకులు:— శ్రీయుత కృష్ణమూర్తి రామమూర్తి
మంతులుగారు.

అమోదకులు:— " నాథి జగన్నాథ రావు
మంతులుగారు.

అధిక సంఖ్యకులచే త్రోసి వేయబడెను.

3. ఉపాధ్యక్షులచే ఆవగతము.

4. ఈ దినము వారిని మరలసత్కరమునకు కార్యనిర్వాహ
కులుగ ఎన్నుకొనడమైనది.

1. బుల్లడి కృష్ణమూర్తి మంతులుగారు బి.వి.వి.ఎల్ అభ్యర్థులు
2. నాథి జగన్నాథరావు " బి.వి.వి.ఎల్ } కార్యదర్శులు
3. దిగుమర్తి వెంకటరామస్వామి బి.వి.వి.ఎల్ }
4. ఇమ్మిడికెట్టి రామమూర్తి శ్రీకాకుళం జోకాభ్యర్థులు
5. బాధ్యత వహించి వెంకటగిరిమంతులుగారు: రంపురం
6. కామారామ రామకృష్ణరావు " శ్రీకాకుళం
7. నాయకపతి వారాహిణిమూర్తి " బరంపురం
8. గాజు బలరామరావు బి.వి.ఎల్ అమోదాలకులను
9. ఊరి రామమూర్తి శ్రీకాకుళం మిరయప్పిల్లి
10. జయంతి వెంకటకృష్ణరావుగారు కాననం
11. బొట్లూరి స్వామిబాబుగారు వరసన్న పేట

5. "కార్యనిర్వాహకసభకు ప్రతి తీర్మానమునకు యొక
ప్రతినిధిని ఎన్నుకొనవలెను."

ఉపసాదకులు:—శ్రీయుత కృష్ణమూర్తి రామమూర్తి
అమోదకులు:— " మండిత శ్రీరామకృష్ణమూర్తి

తీర్మానము అధిక సంఖ్యకులచే త్రోసి వేయబడెను.

6. "ఈ సభవారు తదితరమండలములలోనూ ఈ సం
దలములో కూడ (i) నేతన ప్రచారమును సంఖ్యను తగ్గించుచు
(ii) గౌరవ ప్రచారమును ప్రవృత్తిమునకు ఎక్కువ పట్టు
దలతో ప్రచారము జరుపుటకు గోరుచు తీర్మానించుచున్నారు.
ఉపసాదకులు:— శ్రీయుత కామారామ రామకృష్ణరావుగారు
అమోదకులు:— " అబ్బూరి జగన్నాథకర్మగారు

(i) అధిక సంఖ్యకులచే త్రోసి వేయబడెను. (ii) అమో
దింపబడెను.

(7) "నిర్వాహక కార్యకర్తలను అవలంబించి సమయము
గాను ప్రత్యేకమున గ్రామసంఘములను ఆవరణ మని గ్రహించి,
అధ్యయన 150 గ్రామ సంఘములైన జూలై మాసాంతము
లోను స్థాపించుటకు సర్వోత్తమచేత శ్రద్ధాకరింప కార్యనిర్వా
హకర్తలనువారిని ఈ సభవారు గోరుచున్నారు."

ఉపసాదకులు:—శ్రీయుత కామారామ రామకృష్ణరావు
గారు.

అమోదకులు:—పొన్నండ్ల జగన్నాథరావుగారు.
తీర్మానము ఆమోదించడమైనది.

(8) శ్రీయుత జేతబంధు చిత్తరంజన రామగారు మన
మండలమునకు వచ్చిపప్పుడు వారికి స్వాగతమును సమర్పించు
టకు తీర్మానించడమైనది.

ఉపసాదకులు:—శ్రీయుత ఇమ్మిడికెట్టి రామమూర్తి
గారు.

అమోదకులు:—ఇల్లూరి సవాసిరాజుగారు.

9. అభ్యర్థులు, ఇద్దరు కార్యదర్శులు, శ్రీయుతలు
గాజు బలరామరావు, కామారామ రామకృష్ణరావు గార్లు వీరిని
జిల్లాభివృద్ధిసమితి సభ్యులుగా నెన్నుకొనడమైనది.

10. శ్రీయుత జయంతి వెంకట వారాహిణిగారిని
దరఖాస్తు చేయవలెనని. కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు సెలవు
లిచ్చు పద్ధతులనున్న నిబంధనలను విధిపించి రావోపు జిల్లా
సంఘ సమావేశమున ప్రవేశ పెట్టవలెను. అంతిమమున నిండు

జీతమునైన సెలవు లియ్యవలెను. ఈ సెలవు దరఖాస్తు ఈ
అభిప్రాయములకు లోబడి ఆలోచించుటకు కార్యనిర్వాహక
సభకు తీరుగా వుండునని.

కార్యనిర్వాహకసభ సమావేశము-బరంపురం-15-6-23.
హరిత సభ్యులు:—

1. శ్రీయుతలు జయంతి వెంకటకృష్ణరావు, వెంకట
కీర్తిరావు, గరిమళ్ల కమలస్వామి, కోదండరామయ్య గార్లు
జీతము మొదలు చేయుటకు పెట్టిన దరఖాస్తులు చదవడమైనది.
అగ్రము తరువాత ఆలోచించుటకు తీర్మానించడమైనది.

2. బరంపురం జాతీయ విద్యాలయముయొక్క హిందీ
ఉపాధ్యాయులకు సెలవు రూ 40 చొప్పున మార్చి నెల నుండి
యిచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

3. శ్రీయుతలు జయంతి కీర్తిరావు, కల్లెల్లి కామ
శ్రీరావు, పూడికెట్టి సుబ్బారావుగార్లు వర్ణామిడి తాల్చాకా
కు ఈ 17 తేదీ పెట్టుటకు తీర్మానించడమైనది.

4. శ్రీయుతలు జయంతి కృష్ణరావు నెలల సుబ్బా
రావు, గరిమళ్ల కమలస్వామిగార్లు శ్రీకాకుళం తాలూకాలో
ప్రచారమునకు ఈ నెల 16 తేదీని కల్లెలననదిగా తీర్మానించడ
మైనది. మ.రా:—ఇంకాలో మొదటివారికి 18 తేదీని పెట్టుటకు
అనుమతియిచ్చడెను.

5 శ్రీయుత జయంతి వెంకటవారాహిణిగారికి జీతము
తేదీనా మూడునెలలు సెలవయిచ్చడెను. వారిపాతే జీతమున
కు మార్చిము వారిభార్య శ్రీమతి జయంతి సూరమ్మగారిని రూ
85/- జీతమునైన నియమించడమైనది.

6. కార్యదర్శులగు శ్రీయుతలు నాథి జగన్నాథరావు.
దిగుమర్తి వెంకటరామస్వామిగార్లు మానమునకు ఒక్కొక్క
రికి జీతీ లగాయతు రూ 40/- చొప్పున జీతముల నేర్పింపు
చేయవలెనని మ.రా:— అధిక సంఖ్యకులచే నామోదించ
బడినది. శ్రీయుతలు కామారామ రామకృష్ణరావుగార్లు స్వతి
చేయు.

(7) శ్రీయుత జయంతి అప్పలస్వామిగారిని మనలోచేరిన
తేదీలగాయతు (సెలవండి) మానమునకు 8 రూపాయల చొ
ప్పున జీత ప్రచారముగా నియమించడమైనది. (8) శ్రీయుత

కీరల శ్రీరామమూర్తిగారిని జీతమునకు మానమునకు రూపా
యలు 20 చొప్పున జీతముచేయవలెనని నియమించడమైనది.
(9) శ్రీయుత నివ్వల రామదాసుగారిని జీతమునకు మానమునకు
రూపాయలు 10 చొప్పున జీత ప్రచారముగా నియమించడ
మైనది. (10) ఒకమహమ్మదీయ యువకుని మానమునకు రూ
పాయలు 15 లకు మించనివేరమునైన నియమించుటకు కార్య
దర్శులకు అధికారమిచ్చడ మైనది.

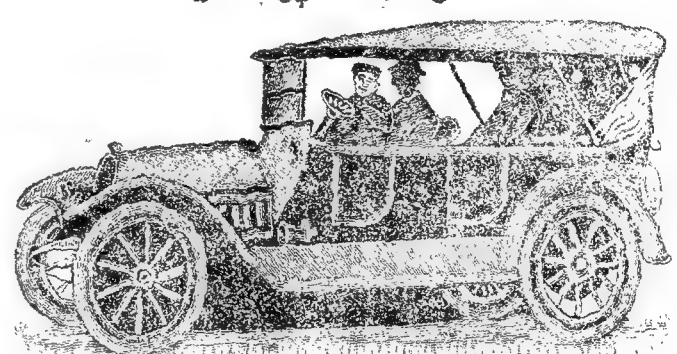
మ.రా:— వై 8, 9, 10, 11 తీర్మానములకు శ్రీయుత
కామారామ రామకృష్ణరావుగారు వ్యతిరేకము(11) అవంతగిరిగారు
కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క కార్యదర్శి, అభ్యర్థుడు వీరిద్దరి
పూచీనైన గ్రామకాంగ్రెసుసంఘములకు ఇద్దరు విషయము నుండి
శ్రద్ధాపడ 50 రూపాయలు అప్పుయిచ్చుటకు తీర్మానించడమై
నది. (ప్రతిమానము ధనము, జమాఖర్చులు జిల్లాసంఘకార్యాలయ
మునకు పంపబడవలెను.

(12) హిరణ్మండలము జాతీయ పాఠశాలకు రూ 10
చొప్పున జీతమునకు మానము చేయుటకు తీర్మానించడ
మైనది. (13) శ్రీయుతలు గాజు బలరామరావు, కామారా
మ రామకృష్ణరావుగార్లు రాష్ట్రీయ భిక్షుభిక్షుణుల (తరినిధు
లుగ ఎన్నుకొనుటకు తీర్మానించడమైనది. (14) మండలమున
భిక్షువ్యాపిరై పదివేల ఋణమునకై రాష్ట్రీయభిక్షు సమితికి
దరఖాస్తు చేయుటకు తీర్మానించడ మైనది. (15) శ్రీయుతలు
బుల్లడి కృష్ణమూర్తి మంతులు, ... కు బుల్ల రామ
లింగం మంతులు, ఇల్లూరి సవాసిరాజు మంతులుగార్లును
ప్రచారకుల సెలవు విషయమై భద్రకులకు ఏర్పాటుచేసి
కచ్చే కార్యనిర్వాహకసభవారి యెదుట పెట్టుడని కోర
చున్నారు. (16) ... సత్యకారాయణ, గూడూరుశ్రీలక్ష్మయ్య,
మోచర్ల లక్ష్మీకారాయణ, కచ్చే శ్రీరామమూర్తి, మంతు నర
సింహస్వామి గార్లు వంటి దరఖాస్తులు చదవడమైనది. (ప్రస్తు
తము ఆంగీకరించబడవలెను. (17) శ్రీయుతలు ..... బల
రామమూర్తి, బుచ్చి లక్ష్మీనరసింహస్వామి గార్లుకు జాను
మానమునకు సెలవు రూ 20/- చొప్పున జీతము మిచ్చుటకు
తీర్మానించడమైనది.

బరంపురం, } దిగుమర్తి వెంకటరామస్వామి,
23-6-23. } కార్యదర్శి.

మోటారును నడుపుటకు నేర్పబడును

అన్ని భాషలలోను ఉపన్యాసము లివ్వబడును
మూరదేశమునుండి వచ్చు విద్యార్థులకు ప్రత్యేక సదుపాయములు గలవు.

సవరణచేసి ముద్రింపబడిన మా ప్రాప్తికృతమునకు వ్రాయుడు.
శ్రీ రాం మోటారు స్కూలు,
1/28, మూకర్ నల్లముత్తుపేటి, బార్డిచావును, మద్రాసు.

The Provincial Insurance Co. Ltd. An Application.

మహారాజశ్రీ ప్రావిన్సియల్ ఇన్సూరన్స్ కంపెనీ మదరాసు ప్రాంతీయ నేషనలిజం యుగము
అయ్యా, పాలసీసుబరు 1391 గల బొంతల రంగపు అను గతించిన నా కొమారుడు సంవత్సరం
వరకుమూలమే మీ కంపెనీకి చెల్లించి యుండగా ఆపాలసీకిగాను నాకు మీ కంపెనీ నుండి గొప్ప
వలసిన 2000 రూపాయలుకుగాను మీరు దయతో పంపిన ఇండియా ఇంపీరియల్ బ్యాంకు చెక్కు
నాకిందివండులకు మీ కనేకవందనములు. పై మొత్తమునకు నేను హక్కు దారుడ నని క్రమమైన
రుబులు దాఖలాలు నేను మీకు పంపివేయటనే ఏలాటిచిక్కులును లేక భద్రము చెక్కుననే నాకు
కుంపుటలో మీ కంపెనీయొక్క స్థిరతయు, సమృద్ధమును వెల్లడిచేయుచున్నవి. మీ కంపెనీతోటి
వ్యవహారములు ఎక్కువ భాత్యాయనవియు పాలసీలకుగల హక్కులయం దేలాటి కష్టములుండవనియు
అందరికిని పుష్కలముగ తెలుపుచున్నవి. నాకున్న వృద్ధాప్య దేశవల్ల ను మనోన్యాకులనులవల ను నా
హక్కును గురించిన దస్తావేజులు వగైరా నేను మీకు కుంపుటలో అలప్యయనదానివల్ల నాకు
పైక నుండునుగూడ ఆలప్యయనదేగాని వేరుగాదు.

వైద్యుని సమక్షం, తేది 12-2-23
Wanted agents on liberal terms. For further particulars please apply to.
The Manager 45, Sembudass Street, Madras.

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కలాశాల, బెజవాడ.

నియమావళి

ఉద్దేశము

ఈ కలాశాలయందు విద్యార్థులకు ఆయుర్వేదవిద్య నిఖిలభారత ఆయుర్వేద మహామండలి పరీక్షల కర్తవ్యమును బోధింపబడును. ఇందుతోపాటు పాశ్చాత్యవైద్యకళలను ననుసరించి అనాటమి, ఫిజియాలజీ, మొదలగు శాస్త్రభాగములు కూడ పాశ్చాత్యవైద్యవికారములచే బోధింపబడును.

విద్యార్థులకు యుక్తకాలములో పదార్థ జ్ఞానములను బొందగలిగినట్లుగాను, చికిత్సావిధానములను అనుభవము కలగజేయుదును.

క్రమ విభాగము

ఈ కలాశాలయందు ఆయుర్వేద విశాద, భిషక్ అను మహాపాఠశాలలను కలసి రెండుతరగతులు చేపడియున్నవి.

1. ఆయుర్వేద విశాదపరీక్ష

సంస్కృతభాషా పరిజ్ఞానముగల ప్రతివారును ఈపరీక్షకు నడువవచ్చును. ఈపరీక్షకు చదువగోరు విద్యార్థులు నిజమితములై యందు గ్రంథములను లక్ష్య లక్షణావహితముగ నాలుగు సంవత్సరముల కాల మధ్యసింపవలయును. ఈపరీక్ష యందు ఉత్తీర్ణులగుటకు సంస్కృతముననే వ్రావవలసి యుండును.

2. భిషక్ పరీక్ష

ఇది ఆంధ్రభాషాభిజ్ఞానముగలవారికి ఆరణ్యము కలిగిన దియ్యున్నది. ఈపరీక్షకు చదువగోరు విద్యార్థులు నిజమితములై యందు గ్రంథములను లక్ష్య లక్షణావహితముగ నాలుగు సంవత్సరముల కాల మధ్యసింపవలయును. పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులగుటకు ఆంగ్లమున వ్రావవలసియుండును.

ఈవైరెందు రంగతులయందును విద్యార్థులకు ప్రతిరోజు త్వరమున ఏమియల్ సెలవు కలాశాలాధీశులు నియమింపను. ఈపరీక్షలు కలాశాలవారిచేత ప్రశ్నోత్తరములకముగను, వాచికముగను, జరగవలయును. ప్రతిరోజురాంతమునను జరగవలయును. ఉత్తీర్ణులగుటకు మరల ఆరణ్యమును చదివవలయును.

ఈవిద్యార్థులకు రోజుకొకటి సమస్తవిద్యలయందు నిఖిలభారత ఆయుర్వేద మహామండలి పరీక్షలకు అర్హులుగాను, ఆవిద్యార్థులకు నిఖిల భాషా అనుమతములతో పరీక్షలు లయిన పరీక్ష కేంద్రములందు నిర్వహించబడును (సాధారణముగ మార్చి నెలలోను) జరగవలయును.

విద్యార్థుల యోగ్యత.

ఆయుర్వేద విశాదపరీక్షకు చదువువిద్యార్థులు సంస్కృతభాషయందు వ్యాకరణజ్ఞానముతో నుండిన నాటకాంత సాహిత్యము గలవారగు నుండవలెను.

భిషక్ పరీక్షకు చదువు విద్యార్థులు ఆంధ్రమున చదువుటకు వ్రాసిన ప్రాయశ్చిత్తమును బాగుగ కేర్పరచుకొనుటయేగాక ఆంధ్రమున మంచిభాషాజ్ఞానము గలవారగు నుండవలయును. వైరెందు రంగతులవారును ఏక సంవత్సరములకు కర్ణాటకీయ అర సంవత్సరములకు మించినట్లయిన మయన్మగలవారగు నుండవలయును. మరియు ఆంధ్రభాషా పరిచయముండుట ఉత్తమము.

నూతన విద్యార్థులు ప్రతిసంవత్సరము జూలై మాసమునందు జరగవలయు ప్రవేశపరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులు గావలయును.

ప్రవేశ పరీక్ష

కలాశాలయందు ప్రవేశించుటకుండు విశాద పరీక్షకు చదువువిద్యార్థులు నాటకాంతసంస్కృతభాషయందు ప్రశ్నోత్తరము లిచ్చి పరీక్షింపబడుదు. భిషక్ పరీక్షకు చదువువిద్యార్థులకు మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షయందు ఆంధ్రభాషలో జేయు ప్రశ్నోత్తరములతో ప్రశ్నోత్తరము లిచ్చవలయు. ఆపరీక్షకు సమస్త రంగాలకు ఉత్తమభాషయందు వ్రాసి ౧౦౦ కి కలిగి నుటకు లకు కర్ణాటక గ్రహించువారు కలాశాలయందు చేరుకొనవలయును.

సంపద్యములయిన సంస్కృతపాఠశాలయందు దుష్ట ధర్మము యోగ్యతాపరీక్షల నందిన వారికిని, ఆంధ్రభాషాసహితముగ మూల భాషలో పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులయిన వారికిని ప్రవేశపరీక్ష అనునములేదు.

ఇతర ముఖములు

ఈకలాశాలయందు విద్య ఉచితముగా బోధింపబడును. భోజనాది వసతులను ప్రస్తుతమును విద్యార్థులు స్వయముగ నిర్వహించు కొనవలెను.

ఈకలాశాలయందు వేద ప్రతివిద్యార్థియు సంపూర్ణముగ విద్యార్థులకు కర్ణాటక కలాశాల విడివిపోనూడదు. అందుకు గాను రు. ౨౫-౦-౦ యిచ్చవలయును. ముఖముల భారాధికారిని ఆయిత్తమునకు గౌరవము లకువారి హామిగాని యిచ్చవలయును.

దర్శనానుభవ భారముతోపాటు విద్యార్థి యోగ్యతను నిరూపించు యిద్దరు వైద్యమునుభవ దీపికను నూడ బంతులను.

కలాశాల యందుచేరిన విద్యార్థులు, కలాశాలాధ్యక్షులు ఆంధ్ర దేశము విద్యార్థుల కడత మొదలగు విషయములలో జేయు నిబంధనలకు లోబడి యుండవలయును.

కలాశాలయందు బోధింపబడు విషయములు

ఈవైరెందు రంగతుల విద్యార్థులకు రంగతిహారిగా నాలుగు సంవత్సరములలో యిచ్చింది విషయము బోధింపబడును:— ౧. వైద్య కలాశాల (పరిభాషాభేద జరిచినచో సహితము) ౨. సంకరాశ్రమము. 3. కారీర కాశ్రమము (ప్రత్యక్షజ్ఞానములము, ౪. వ్యవస్థాశ్రమము. 5. రోగజ్ఞానము. ౬. కాయ చికిత్స. (రసాయన, వాచిక, శ్రీ, బాల, చికిత్స సహితము.) ౭. కల్యణ శాస్త్రము. (సాధారణ సహితము) ౮. అగత్యంతము. (సంపద్య (తీర్థ విషయములను ఉచ్చితము)

ఇదివార పాశ్చాత్యవైద్యకళలలో, అనాటమి, ఫిజియాలజీ, మైక్రో, మిక్రో, ఫిజియాలజీ, కెమిస్ట్రీ, మొదలగు విషయములను బోధింపబడును.

ప్రత్యక్షము గోరువారు దిగువ నియమములకు (వాడు విరచించిన) ఆయుర్వేదధర్మాను. వోర రామకాశ్రమ, ఏ. కే. న. సి. ఆధ్యక్షులు, శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కలాశాల ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

చెన్న పురి బజారుధరలు

జూలై 30 వ తేదీ శనివారము

(1) ధాన్యములు

దనకాలు బా 1-కి	రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0	కలకు
బియ్యం బస్తాలు		మొదలు	కలకు
మనుమ తేనాలిని	ప 45 గలవి	రు 11-0-0	15-0-0
నెలూరిని	డిటా	14-8-0	15-8-0
డిటా	డిటా	14-0-0	16-8-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి			8-8-0
నవ్వులు		22-0-0	24-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి 205 ర.	10-8-0	రు 11-0-0
నెలూరిని	డిటా	10-0-0 11-8-0
నెలూరిని	డిటా	11-8-0 12-0-0
మినుములు	డిటా	13-8-0 15-8-0
ఉలకలు	డిటా 164	7-0-0 7-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 150-0-0	155-0-0
నెయ్యి ను 1-కి		14-0-0 24-0-0
కొండాపురం వేరు నెయ్యి పప్పు బా 1కి	60-0-0	62-0-0
యితర ప్రదేశము		56-0-0 58-0-0
వేరు నెయ్యి నూనె గానుగ బా 1-కి	రు 145	మి.న. నూనె 180
అముదము నూనె బా 1-కి		రు 126-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రు 175-0-0	180-0-0
కూరపసుపు		155-0-0 160-0-0
మిరపకాయలు (గుంటూరిని) బా 1-కి	రు 90-0-0	105-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-కి	రు 40,	45
కాకానానీ పాయకట్టు		రు 80, 85
తెల్లము బా 1-కి	రు 40-0-0	50-0-0
చింతపండు పాతడి బా 1-కి	రు 48-0-0	90-0-0
క్రొత్తది బా 1-కి	రు 85-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

కట్టలు రథం బా 1-కి	రు 84-0-0	85-0-0
చదరం		85-0-0 88-0-0
రథం		85-0-0 86-0-0

(6) లోహములు

మెడి 100 తులంకు	రు 80-0-0	81-8-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 24-8-0	25-0-0
సవరను 1-కి	రు 15	15-0
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 800-0-0	808-0-0
రాగి డిటా	రు 860-0-0	865-0-0
అస్కా చెక్కర బా 1-కి	రు 55-8-0	56-0-0

(7) పండ్లు మిశ్రమము

ఆవు కృష్ణము 20 డిగ్రీలు	రు 180-0-0	185-0-0
తొట్టికృష్ణము 20 డిగ్రీలు		డిటా
సింహంమార్కు 20 డిగ్రీలు		డిటా
ఆవుకృష్ణము 16	రు 145-0-0	150-0-0

వాతావరణ స్థితి

1923-సం॥ జూలై నెల 30-వ తేదీ శనివారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వీలెలు 1-వ తేదీ నుండి వర్షము	వీలెలు 1-6 తేదీ నుండి వాతావరణ వర్షము
గోపాలపురం	84.7	76.6	...	0.18	88.6
కోరాపుట్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్నము	95.0	6.4	1.21	0.72	0.48
కాకినాడ	161.7	84.4	...	0	4.08
మచిలీపట్నము	108.8	84.2	...	0.07	4.44
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	96.7	77.9	...	0.86	2.08
బళ్లారి	92.5	78.8	...	0.50	1.87
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	...	...	...	0.12	1.81
నెల్లూరు	100.2	82.7	...	0.87	0.89
మద్రాసు	108.8	81.6	...	1.95	0.06
కడపూరు	89.0	79.5	...	1.81	0.27
నెల్లూరు	...	...	...	...	...
నీలము	91.4	78.1	...	0.84	1.81
కోడలంబత్తూరు	87.2	63.9	...	0.71	0.95
తిరుమనూపల్లి	97.2	79.2	...	1.12	0.29
నాగపట్నము	10.0	79.8	...	0.92	0.88
పుదుచ్చోరు	...	...	...	...	...
మధుర	96.8	78.8	...	0.25	1.12
పాంబన్	90.8	77.5	...	0	1.18
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.81	0.25
తిరువేంగళము	81.4	74.0	2.09	16.62	8.42
కోచ్చిన్	88.4	75.3	1.11	83.26	5.77
కాలికట్టు	81.8	72.6	4.87	84.18	6.82
మంగళూరు	80.9	76.4	0.46	84.84	9.41
బెంగళూరు	84.5	85.9	...	1.98	0.91
హాస్సన్	...	...	...	...	...
మేరేకార	61.2	61.2	0.82	9.82	9.10
రైయూ	...	...	...	...	...
మైదాబాద్	...	...	...	...	...
కార్వార్	...	...	...	...	...
రత్నగిరి	...	...	...	...	...
బొంబాయి	...	...	...	...	...
హోలూరు	...	...	...	...	...
కోడెకనూర్	65.0	51.0	...	2.02	2.01
ఉదకమండలము	...	...	...	...	...

సర్కారులు విశాఖపట్నములో 0.21 అంగుళముల వర్షము వరియును. ముఖ్యులు దట్టముగ బట్టినవి. విశాఖపట్నములో తప్ప ఇతరచోట్ల ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి సాధారణముగ 4.7 నుండి 8.8 డిగ్రీలవరకు హెచ్చుగనున్నది. బండర కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 4.5, 8.7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:— ముఖ్యులు ఒక మోస్తరుగనున్నవి. కర్నూలులో పగటివేడిమి 2-5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకము:— ముఖ్యులు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి ఆర్ద్రత చాల తక్కువ. ఎండవేడిమి సుమారు 2-5 ముగనున్నది.

సి. చెంగల్వరాయ మొదలయ్యారు.

కాతావరణ కాశ్రమము.

‘అంగోరా’ మొయిలు స్థిమదు

కలకత్తా జూలై 29:— బర్మాకుండి ఇంగ్లీషు మొయిలు తిసికినిపోవు ‘అంగోరా’ కలకత్తా నమయానికి వేరతేజపోయెను. అందుచే దేశముందు హాస్యగుర్త మార్చి స్పెషల్ ట్రెయినులో మొయిలుకట్టు కలకత్తా చేర్చబడినది. అక్కడనుండి వా. పూ.మి.గా మరయుక స్పెషల్ ట్రెయినులో బొంబాయికి కంపబడినది. ఈ ట్రెయిను బొంబాయికి సకాలమున చేరవచ్చును. అ. డి. ఓ. స్థిమదు అగవలనవచ్చును. బర్మా మొయిలుకట్టు అలస్యమగుట గతకర్తవ్యమునూడ జరిగెను.

‘అంగోరా’ యానుధ్యస్తానము కలకత్తా చేరెను.

LAWRENCE & MAYO Ltd.

(Incorporated in England)

PREMIER OPTICIANS IN THE EAST.

MOUNT ROAD - MADRAS,

389

మీ కండ్లను గురించి మీరు కష్టపడ నవసరము లేదు!

మీ కండ్లను పరీక్షించుకొని పురాతనమైన నట్టిదియు, చాల అనుభవము గడించినట్టిదియు, అన్నిరకములు కంటి అద్దముల సామానులు క్రయమునకు దొరకునట్టిదియు నైన

వారివద్దనుండి సులభములను కొనుడు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మా ప్రకటనను చూచినట్లు తెలుపునట్టివారికి నేతపరీక్ష ఉచితముగా చేయబడును.

లారెన్సు అండ్ మేయో (లమిటేడ్)

ప్రీమియర్ ఆప్టిషియన్స్ ఇన్ ది ఈస్టు.

మాంటు రోడ్డు - మదరాసు.

ఎ రాస్సి కు తెల్ల

పన్నీరు పువ్వునబ్బు

సువాసన సుఖమును, ఆనందమును ఇచ్చును గాని ఆ వాసన సొంపైన సువాసనగా నుండుట అవసరము.

ఎ రాస్సి కు తెల్లపన్నీరు పువ్వు సబ్బుయొక్క అత్యద్భుతమైనటువంటియు, అసమానమగు నటనం టియు సువాసన, అందరికి ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈ వాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పజాలము.

ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు!

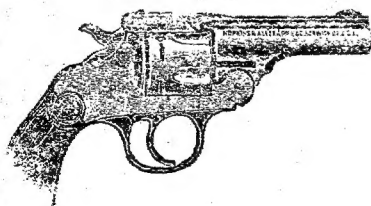
629

(4)

అన్ని ఆంగ్లయుందు దొరకును.

బంట్ గాల్ మాతోటా తుపాకి ముద్రాపత్రము
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8068)

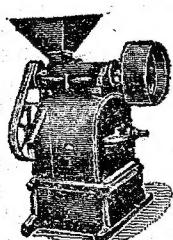
వానావిధములగు రివోల్వర్లు ఆరురేఖ
విడుతోటాలు డిక్టేటరు [ప్రాసీదు ౧౮౬౩ సం.]

ధ ర లు
నవసము.
కేటలాగు
ఉచితము

కాళము ౩౨, ౩౪, ౩౬ అంగుళములలో దొరకును ఇన్నవి. కేటలాగు పెట్టుకో గలిగినది కూడ దొరకును.
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Head office: -
CALCUTTA.

బెట్రిస్ రైసుహల్లరు అండు పాలిషరు

693

నెం 1, 2, 7 రుల రైసుహల్లరులు స్టాట్యూలోనుండి రక్షణమే యివ్వబడును. ఈ హల్లరులకు విడిభాగములు ఎక్కడును సిద్ధముగానున్నవి. కిర్రపైక్రూడు ఆయుధములను ఎంబినులు పోటీ ధరల చొప్పున వస్తుచేయబడును. కిరీ యొక్కణి మీరు అర్జును వంతులకు మునుపు మా ధరలకు పోల్చి చూడగోరెదము.

B. D. BERY & Co.,
8 Sembu Doss St., Madras.

మాతగృహమరణం!

480 పుటలు గలది!!

ది లేట్ వేయూరు - వేంకటకృష్ణమసెట్టి అన్వేషము
వారిచే ప్రకటింపబడుచుండిన

నామలింగానుశాసనము అను నామాంతరము గల

అమరకోశము

త్రికాండము - సటీకము - ఆంగ్లేయభాషాంతర
పదములతోఁ గూడినది.

20 రతుల డిమిన్యూటివ్ కాగితములు

1 శ్రావణికోశైండు

1-12-0

16 రతుల సాదా కాగితములు అట్టజైండు 1-0-0

ఈ క్రొత్తకాగితము ఆనందము ప్రాకారములందు ముద్రితమై

ఎ. కల్లన్ సెట్టి అన్వేష కంపెనీవారిచే

50 బ్రతుల పుటడి విక్రయింపబడును.

ఇతర గ్రంథముల కేటలాగు ఉచితము.

286, చెనాబజారు రోడ్డు (ఆస్పాల్మింట్స్) మదరాసు.

శివరత్రిమాహాత్మ్యం

(సుకుమారచరిత్రము)

మహాకవి శ్రీ నాథకవిశేషము వెల రు ౦-౧౨-౦

విశ్రవాణానందరీతిము - మల్లమకవి ౦-౮-౦

చంద్రామాతానామ - వేంకటాచలవేదకవి ౧-౦-౦

కవిజవాళయము-భీమకవి ౦-౧౦-౦

చంద్రభానుచరిత్రము-శ్రీ వల్లమకవి ౧-౦-౦

శివరత్నసారము- మల్లికార్జునశాస్త్రిరాధ్యులు ౦-౧౨-౦

కావ్యాలంకారమాదాచుడి-కెద్యమకవి ౦-౮-౦

ఇతర గ్రంథములకు వెలపట్టిక గోరుడు.

చెన్నపురము, ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తాధ్యక్షులు.

అనేకమంది కందితుల మెప్పుగన్నట్టి

భక్తిరస ప్రధాన మగు

నూతననాటక రాజము వెల రు 1-0-0

తులసిదాసు

గ్రంథకర్త

కోడలి సత్యనారాయణరావుగారు

కలయువాడు మానమంత్రి విలాస్, శేషవారపు

శేట, కృష్ణాజిల్లా ఆది ప్రాంతాలకు.

రుధిరోద్ధారి సంవత్సర ఫలం

సీ! కలియుగాంతరమునం దిలనై మవేలపై నిరువది

నాల్గు వత్సరములకును! సరిరుధిరోద్ధారి సం

వత్సరమునందు పరివర్తనము జెందు ధరలు

విరుడు! ప్రతిమిట్టియు నేను వస్తుకోశుమజ్జిన్న

సజ్జరాగులు తెలల్ శవగవులవ! మినుముకంది

పొగాకు ధనియాలు పప్పులు నాముదాల

విశేష నగునుమరి! మిందులో గొన్ని మిక్కిలి

మందమాట! దోచునవి యోగదృష్టిచే దాచే

పల్లి రామబ్రహ్మణ్య గుంటూరుగారు! డరస్

పలికెననూ క్తి దీని తత్వముగనుభు!

నిన్నువిందు,

దాచేపల్లి. రామబ్రహ్మణ్య గుంటూరు.

మలయచందనము

గనేరియా అను నెకరోగమునకు తుపాకము

౭ ధ్యమ లేడు. విచిత్రాశితో పని లేదు.

ఎటువై తెలుపు, పప్పు, అను మాదు

విధముల నెకరోగమును మాదు

భూటలలో మాన్యును. శ్రీల కుమారు

వ్యాధులకు కూడ ఇది రాశోపధము.

(1251) డబ్బీ 1 కి నెల 2-4-0

గంధర్వ ఛార్మసి, నాయకరం (గోదావరిజిల్లా)

శుద్ధ హిందూ దేశవస్తువులనే ఉపయోగించి హిందూ దేశీయులవలన హిందూ దేశపుదబ్బు, నిపుణతచే తయారుచేయబడినది.

అంగభాషలో ఉత్తరములు వ్రాయవలెను. లేక మద్రాసు ఏజంట్లను అడిగి వివరములు తెలుసుకొనవచ్చును.

తల్లి బిడ్డ యిరువురును "హిమాని"ని మిగుల ఉత్సాహముతో ఉపయోగింతురు

688

అది మంచుకల తల్లిగారానది, అందమునిచ్చు స్వచ్ఛమైనది. సోగడన వాడని హిందూమతము. చర్మము నునుపుగాను చలగాక, కుద్రముగా నగును. చర్మమునది మృదంగముగాక కలగును. అద్దుగాను, గట్టిగాను ఉండదు. యిందులో క్రొత్త, చూడ, స్లిప్టర్స్ మొదలగునవి కలియబడినవి. మొదటిది, మృదంగము, ఎంతవేడియి ఎటువు, చర్మము గరమగానుండుట, మొదలగునవి కటాక్షంపైలే ఉన్నవి.

బ్రతికేకట్టి వస్తువులకే తయారుచేయబడినది. క్రమభారతముగా పాడును.

స్వేదనము, శిమిడ్లు మున్ను బహిష్కర్తలకు తలకు దొరకును మంచినీటిని పెట్టెలో నుంచుబడిన బుడ్డి 1 కి ధర రు. 12-0

Sharma Banerji & Co,

43, Strand Road,

CALCUTTA.

MADRAS }
AGENTS.

PANDYAN & Co.,
5, Old Jail Street, G. T. MADRAS

మా త్ర కో క వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను బాధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాపీలను ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వోరకను.

ప్రాప్తమైన కాలనీసనాన ఈ దిగువ చిహ్నమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Hari & Co., 46, Singarachari Street Triplicane Madras

వెంట్రుకలే అందము ?

రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త !

"Everybody's favourite Toilets, Kamini Oil, & Otto Dilbahar, Sold everywhere,"

వెంట్రుకలు ముప్పవతో ఉడికాకమునుపే త్వరపడును. ఉడికవచ్చుట మొదలు వెట్టివయెడల వెంట్రుకలుపాడైపోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయానూనెను

వాడుట మొదలు వెంట్రుకలు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కెట్టి కోగమన్నను, కోగమంద్యమున్నను, యిది దివ్యవృక్షము

వెంట్రుకలు నిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకలు మరల యెట్టి మెత్తదనమును గల్గి నెట్లువలె నుండి మెరుగునుండును.

ఈ కోగమనే దీనిని పరీక్షించి చూడును

వెంట్రుకలు యెట్లున్నది చూసినో కనిపెట్టును

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను పర్యవేక్షిస్తున్నాను జేయును.

తెలు బుడ్డి 1-కి 2-క రూపాయి వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని హాట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"టూటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయును.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యంతమైన సువాసనగలది.

కొన్న బుడ్డి 1కి ధర రు. 2-0-0

దాము బుడ్డి 1కి ధర రు. 0-12-0

1/2 దాము బుడ్డి 1కి ధర రు. 0-8-0

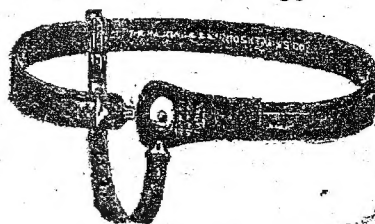
ఇది మరల అమ్మవారందరికీయున్నది, సరస అమ్మవారికీయున్నది కా దొరుకును. లేకున్న,

పోయి చేయింట్టు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

155 జమ్నామహీడు, బొంబాయి.

గొంగుగొంగులు

హిందూ బెల్లులు

మావద్ద కనిపించుకొను పెద్ద వారి లకును ఉపయోగపడు బెల్లులు అనేకము గలవు. ధరలకై వ్రాసిన, క్యాటలాగును బంపెదము.

శ్రీ కృష్ణను బ్రదర్సు,

కమిస్టు ఆఫీసియన్సు, 828, కంబు కెట్టింగ్, మద్రాసు

చేంబర్లెన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

దగ్గు, జలుబు, కాక వా

యువు అను బిడ్డలకు వచ్చు

రోగము, గొంతుపుండు

గొంతురాపు, రొమ్ముపడి

నెము, కుక్కదగ్గును, అన్ని

రకముల గొంతు వ్యాధులు

మొదలగునవి పటా పంచ

లై పోవును, అన్నిజాగా

లలో విక్రయించబడు

చున్నది. (3)

తేలుకాటునకు ఔషధము

ఈ ఔషధము నువయో

గించుకొనుటకు నిజమును

తీసికొని, తాదాను పోగొట్టును.

బుడ్డి 1-కి ధర రు. 0-8-0.

1-8 బుడ్డలకు

పోగొట్టు 0-8-0

రు. 4 బుడ్డలకు

పంపిని ఒక డబ్బమును

తీసుకొని తేలుకాటునకు

వేయును.

RAJVAID SRI BAMANDASJI

KAVIRAJ

152 Harrison Road

119

Calcutta.

మనదేశపుదురవస్థ

గమనింపుడు

గమనింపుడు

తల్లిపాదాశ్రయ పిల్లలకుండు పోలిపాదాశ్రయ పిల్లల మరణము

15 రేట్లు అధికముగ నున్నట్లు ఆ దాతరు మత్తుగాదా

యెన్నార, గమన పోలిపాదాశ్రయ పిల్లల అపారము

అయి రేడ్లభూమణ నోరి రామశాస్త్రుల

తల్లుల కిచ్చిన యడల

చూచుట అద్భుతముగ గలుగును.

దీని గుణ మత్యంతమైనది. అతిశయోక్తికాదు.

రాత్రివేలించిన పునరుజ్జ్వలము గుణ మిచ్చినవార లనేకముగలరు.

బుడ్డి 1 కి ధర రు. 1-8-0.

వి. పి. సహాయ రు. 2-0-0

అయి రేడ్లనిలయము, బెజ్జవాడ.

JABAKUSAM OIL

జబకుసుమ తైలము

ప్రపంచములో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినట్టియు,
అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చునట్టియు
వాసన తైలము.

C. K. SEN & Co. Ltd.,
29, COLOOTOLO STREET,
CALCUTTA.

Telegrams: "Physician."

Telephone: 2715, CALCUTTA.

Rao's Advertising Agency, Calcutta & Madras.

EVERYTHING for Aerated Water Manufacturers.

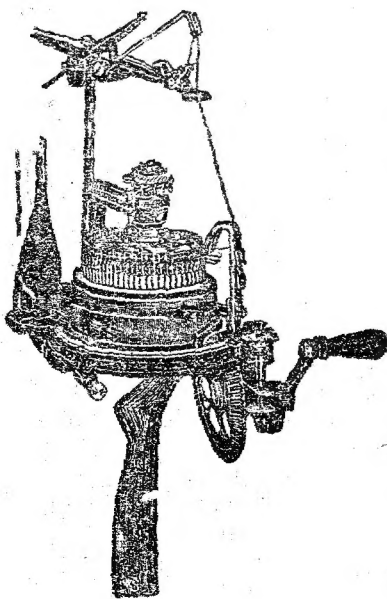
ఏ రియేటెడ్ వాటరును
తయారు చేయునట్టి వారికి అవసరమైన వస్తువు లన్నిటికిని
ఈ దిగువ చిరువామాకు వ్రాయవలెను.

Write to: Agent, Messrs. Barnett & Foster, VIZAGAPATAM.

క్రొత్త హారిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

గృహము, స్కూలు, కర్మాగారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరిసము, చాలకాలము వాడుక
జాగుగా పనిచేయును

మేజిస్ట్రేట్ చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు
వాటిని అల్లును, అంగ్లసామాన్యమందు
అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న డి హారిసన్ పేరుంటు నిట్టింగు
మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే
తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ చిరువామాకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to:
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegram: "BRAD."

ఓరయంబల్ గవ
ర్నమెంటు నెక్యూ
రిటీలైఫ్ అన్యరన్య
కంపెనీ లిమిటెడ్.

(1874 సంవత్సరమున హిందూదేశమునందు ంకార్యము
లేటు చేయబడినది.)

హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి.

పూచీగా 3 విధముల లాభముగల సాలసి
ముసలితనమునందు, కుటుంబసంరక్షణమునకు ఆకు
కూలముగా నుండునట్లు బిక్రీ కొత్తనమా వ్రమైన

భీమాపద్ధతిని 672

ఈకంపెనీ ఏర్పాటుచేయున్నది

ఈ అకౌంట్లకు సాలసిప్రకారము పూచీ
యివ్వబడు లాభములేవన,

(1) 25 సంవత్సరాలవరకును సంభవించు విషయ
ములకు యిచ్చుటకు అంగీకరించిన ఒక పెద్ద మొత్తము చెల్లించ
బడును.

(2) నిర్ణయకాలము పూర్తియగువరకును జీవించుచున్న
విషయములలో చెల్లించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము
నగడిగా ఏర్పాటుప్రకారము చెల్లించబడును.

25 సంవత్సరములైనతరువాత మరణము సంభవించిన మొద
టియిచ్చుటకు తీర్పించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము
చెల్లించబడును.

ఈలాభములతోపాడి పాలసిదారుడు తనజీవమున్న
తొలమాల్పమైన లాభములకు పొందుటకు ఆర్జును.

ప్రముఖములను 25 సంవత్సరములవరకును లేక మరణకాల
మువరకును చెల్లించవలెను.

వివరములకు ఈదిగువ చిరువామాకుకు వ్రాయవలెను.

C. M. Srinivasan, B. A. B. L., Ag. Branch Secy
Oriental Assurance Buildings
Post Box No. 2, Madras.
Bangalore Branch:—St Mark's Road,
Bangalore
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

మారు 219

దేహరోగ్యవిషయాభివృద్ధి
తెలుపు

కామశాస్త్రమును

పుస్తకమును కని, విని, చూచియుండుకా
లేదా,

ఇప్పుడే మాకు వ్రాసిన తపాళునందా
ఖర్చులు లేకయే కంపెనీవము.

వికాసము:—

అతంకన్నిగవ బొంబాయియు

25 (బాడ్స్, మదరాసు.

చైతన్యము డుకు

తమోముమైననుండు
చెన్నుడుచెవిలోపొలు
చిమ్ముకాకుటహామ
కుదరనిచోమీసామ్ముతిరు
గయిచ్చెదమవిష్టాంపుష్టేయం
రునామాత్రాసిసంపబడును
బుడ్డికిరు 4-0-0వ మొత్తమునెరు
డాక్టర్ రత్నంబ్రదత్తు
మారుతెరు, కృష్ణాజిల్లా

SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA

(REGISTERED)

The Safe and Sure Cure for all Acute
and Chronic Diseases

One Phial of 6 Pills For a
complete Cure Price, Rs. 10.

Awarded First Class Certificates and Gold
Medals by several Ayurvedic
Conferences and Exhibitions
1919, 1920, 1921
1922 & 1923.

12,500
Cured
and
Satisfied
Patients
is
OUR RECORD
For
the Year
1922.

*This Staggering Record looking so tremendous,
but which is nevertheless, a fact spelling the
possibility to you of being freed from all
disease and despair.*

**The Madras
Ayurvedic
Pharmacy, Ltd.,**

A REAL BOON TO SUFFERING HUMANITY

Years of laborious research into the realms of Ancient Ayurvedic Literature have given us this Unexcelled Medicine. It is prepared strictly in accordance with Ayurvedic Sastraic formulæ to suit modern principles of Western Medical Science, from such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Louha Gold, Praval and rare indigenous herbs and drugs.

IT CURES

Acidity	Diarrhoea	Hysteria	Neuralgia
Amenorrhoea	Dysmenorrhoea	Impotency	Paralysis
Anæmia	Dyspepsia	Leprosy	Rheumatism
Asthma	Eczema	Leucorrhoea	Spermatorrhoea
Bronchitis	Epilepsy	Melancholia	Syphilis
Consumption	Gleet	Menorrhoea	Venereals
Diabetes	Gonorrhoea	Neurasthenia	etc.

Unsolicited testimonials are pouring in from different parts from Gentlemen of various professions about the efficacy of this Patent Medicine. Besides, almost all the Leading Periodicals, throughout India, Burma and Ceylon have congratulated us about the usefulness of our Unsurpassed Production and have recommended the same to the Public

Rao Bahadur R. VIRARAGHAVA AIYANGAR

Chief Justice, High Court of Travancore, Says:—

"I have been desiring for some time to pay a visit to The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., conducted by Dr. N. V. Sri Ramachari, Ph. D. Sc., whose Medicine "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" pills have been highly praised for their Efficacy and have obtained vast circulation in the country. I visited the Pharmacy to-day and have great pleasure in saying that what I observed amply justifies the high praise bestowed upon them and the vast circulation they have obtained. The promptitude with which orders are attended to and advice given to the patients who came to the doctor is specially noteworthy. I wish Dr. N. V. Sri Ramachari, all success.

MADRAS, } (Sd) R. Viraraghava Aiyangar.
14th May, 1923.

The first and foremost National Leader of India,
The President of the India National Congress, Nagapur, 1920,

AND
Ex-Member of the Imperial Legislative Council
Mr. C. VIJIARAGHAVACHARIAR OE SALEM, Says:—

"I Was intending for over a year to visit The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., and have had the pleasure of doing so to-day. Everything is neat and inviting. But what struck me most is the testimony of the high value of the Medicines, especially "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" from persons who used them, and that in language and spirit perfectly genuine. I congratulate the Managing Director and Senior Physician, Ayurveda Ratna Pandit, Dr. N. V. Sriramachari, Ph. D. S."

MADRAS, } (Sd) C. Vijiaraghavachariar
18th April 1923.

Hours of Consultation } Residence (Sri Ram.
Lloyd's Road, Rayapettah), — 7 to 9 A.M.
With the Senior Physician } Office and Dispensary — 10 A.M. to 7 P.M.

**44, Govindappa Naick Street,
George Town, MADRAS**

Telephone : 1034. Post Box No. 151. Telegrams "KALPAM"